

Erdészeti Lapok

Alapítva: 1862-ben

CLIX. évfolyam
2024. július–augusztus

Az Országos Erdészeti Egyesület folyóirata

www.oee.hu

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
VÁNDORGYŰLÉS

EGERERDŐ ZRT.

EGER
2024.

ERDÉSZEK A JÖVŐ SZOLGÁLATÁBAN!

Az OEE 154. VÁNDORGYŰLÉSE — EGER — EGERERDŐ ZRT.

Egri leányok, egri legények...

Miközben ezek a sorokat írom, továbbra is úgy tűnik, hogy ez a nyár soha nem ér véget. Újabb forró, száraz, kánikulai hőségidőszak köszönt be és ki tudja hányadik már az egymást követő hőhullámok sorában. Meg is látszik a hatása az erdeink állapotán, **az erdőképen**. S nem csak egyes régiókban, hanem – kevés kivételtől eltekintve – szinte országosan. Sajnos ez a tő melletti valóság.

Valamikor július elején kezdődött, és a hónap rögtön minden idők egyik legforróbb nyári hónapja lett hazánkban. A déli végeken csak úgy sorjázta a 40 fokos napi maximális hőmérsékletek, és a bőven 25 fok feletti minimum hőmérsékletű trópusi éjszakák. Augusztus pedig követte a „jó példát”, így a hónap közepén a szőlővidékeink egy jó részén lassan a szüretre készülhetnek.

S mindezt utólag látva, érezve, átélve, nagy örömmel gondolhatunk arra, hogy a július 4-5. között az Egerben rendezett OEE 154. Vándorgyűlés első napjának vendégfogadásán, a vidám találkozások perceiben, az egyesületi tagtársakról készült hangulatfotók nem a forróságtól gyöngyöző homlokokat, hanem a pincehidegtől hűvösen párás borospoharakat (is) örökíthették meg.

Hála az Égieknek, az időjárás kegyes volt, talán a legszebb, legigazibb nyári arcát mutatta. Annak ellenére, hogy mégis csak a tüzes egri leánykák világában jártak a rövid időre „egri legényekké” vált erdész kollégák. S illő tisztelet mellett, természetesen nem feledkezünk meg az erdészhölgyekről és kolleginákról sem!

Eger a szőlők, borok és a pincék hazája. Így nem is lehetett kérdés, hogy a folyékony varázslatba foglalt ízek, zamatok, illatok, színek várták a vándorgyűlésen megjelenteket, hogy az utazás porát és fáradalmait - a kellő mértéket megtartva - leöblíthessék, vidám baráti koccintások kíséretében.

Ennek az emberi, szakmai, egyesületi összetartozásnak és az Egerben elengedhetetlen pohárba csorduló „kellékének” egy-egy pillanatát örökítették meg az itt látható fényképeink. Egészségünkre!

Nagy László főszerkesztő
Fotók: Bárdi Bálint

A harmadik oldal

Az Országos Erdészeti Egyesület 154. Vándorgyűlése alkalmából jelent meg a 2022-ben útjára indított *OEE Szaktudás Füzetek* kiadványsorozat következő, immár negyedik része, *Biológiai inváziók az erdőkben* címmel, mely a jelen lapszámunk tematikus különszám melléklete.

Ebben a kiadványban a területi korlátok határain belül igyekeztünk körbejárni a biológiai inváziók témakörét. Bár természetesen a magyar erdőkre koncentráltunk, de szándékosan kalandoztunk el más ökoszisztémák, más országok, sőt más földrészek felé is.

Reményeink szerint jól érzékeltettük a biológiai inváziók és hatásaik rendkívüli sokféleségét. Tudni kell azonban, hogy a tárgyaltak csak töredékét teszik ki a hazánkban zajló és várható eseteknek, nem is beszélve a globális képről.

A biológiai inváziók között csak elvétve találunk olyan példát, aminek akár csak kis pozitívumát tudnánk említeni. Tünyomó részük súlyos gazdasági károkat okoz, ökológiai hatásai pedig sokszor kifejezetten katasztrofálisak.

A biológiai inváziókban egy közös biztos van, mégpedig az, hogy szándékos (sok esetben átgondolatlan honosítással) vagy véletlen behurcolással kezdődnek. Azaz emberek „gerjesztik”

őket. Ennek megfelelően megelőzni, illetve kezelni is csak ők tudják (tudnák). Az erdészeknek ebben az átlagnál nagyobb felelőssége, feladata, de érdeke is van.

A globális gazdaság gőzhengerével szinte lehetetlen szembenemenni, de fogyasztási szokásainkkal, természetes környezetünk iránti nagyobb tájékozottsággal és felelősségérzettel bizonyos mértékben biztosan csökkenthető a jövőbeni biológiai inváziók kockázata.

Korda Márton

Csóka Görgy

Erdészeti Lapok

Az Országos Erdészeti Egyesület
havonta megjelenő folyóirata

CLIX. évfolyam

7–8. szám (július–augusztus)

A kéziratok lezárva: 2024. július 31.

A címlapon:

Erdészek a jövő szolgálatában!

Fotó: Bárdi Bálint

FŐSZERKESZTŐ: NAGY LÁSZLÓ

A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG ELNÖKE:
HARASZTI GYULA

A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG:

Csóka György, Duska József,
Elmer Tamás, Gribovski Zoltán,
Kiss Csaba, Lomnici Gergely, Puskás Lajos,
Schiberna Endre, Sipos Sándor,
Szentpéteri Sándor, Wisnovszky Károly

SZERKESZTŐSÉG:

1021 Budapest, Budakeszi út 91.

Telefon: 06 (1) 201-6293

Mobil: 06 (20) 330-3462

e-mail: erdlap@oee.hu

www.oee.hu

KIADÓ: Országos Erdészeti Egyesület,
1021 Budapest, Budakeszi út 91.

Levélcím: 1021 Budapest, Budakeszi út 91.

FELELŐS KIADÓ: KISS LÁSZLÓ elnök

Nyomdai előkészítés: WOW Stúdió Kft.
Olvasószervező, nyelvi korrekció:
Lelkő Ildikó

Nyomdai munkák:

Virtuóz Nyomdaipari Kft., Budapest
Felelős vezető: Tolonics Gergely

Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Felvilágosítást
a lappal kapcsolatban az Egyesület ad.

A beküldött kéziratokat, fényképeket nyilvánartásba vesszük. A cikkek, írások nem feltétlenül azonosak a szerkesztő véleményével, azok tartalmáért mindenkor a szerző felel. Honoráriumot megegyezéssel csak felkért írásokért,
illetve grafikai munkákért fizetünk.

ISSN 1215-0398

A tartalomból:

Dobre-Kecsmár Csaba:

Az ország tetejétől a fennsíki kövekig.....290

Grédics Szilárd:

A boldogasszony papucsától a medvék lába nyomáig 294

ifj. Ősz Gusztáv:

Az ártéri erdőktől a montán bükkösökig 297

Urbán Pál, Nagy Károly Imre:

Fókuszban az erdei életközösségek egyensúlya 301

Trombitás Zoltán, Zay Zsolt:

A fa örök érték – a természetesség jegyében 304

Vigh Ilona:

Téged is vár az erdő!..... 308

Megyeri Zoltán Sándor:

Mély az idő kútja 311

Az OEE 154. Vándorgyűlése – Eger

(Szerk.: Nagy László)314

Seres Szilvia:

A háború mindent felülír 345

Andrésiné dr. Ambrus Ildikó:

Az Év Erdésze verseny országos döntője Mátrafüreden..... 347

Seres Szilvia:

A „Csoki Erdőtől” az Év Erdésze címig 349

Varga Rita:

III. „Szakmaköztoló” Sopronban..... 351

Szakálosné Mátyás Katalin:

Az erdőmérnöki szak 2024. évi záró tanulmányútja 352

Frank Norbert:

Záróvizsga az erdőmérnöki szakon..... 354

Csóka György, Hírka Anikó:

Több mint muzsika355

Major Tamás, Kovácsécs Pál, Horváth Béla:

A Gépesítési Szakosztály németországi tanulmányútja 358

Kenderes Kata:

Iskolában az Erdő – az OEE új erdőpedagógiai programja ...361

Preisinger Márk:

Az osztrák erdész vándorgyűlésen jártunk 363

Kopeczky Tamás:

Arborétumfelújítás és kopjafaavatás Harkányban..... 364

Béli Csongor:

Tanulmányút a Sárvári erdészethé..... 365

Gerely Ferenc:

Az Év fája és egyéb társmozgalmak 366

Madácsi Sándor:

Egy nem mindennapi erdész hagyatéka 367

Az ország tetejétől a fennsíki kövekig

Változatos tájak a Mátra gerincének és a Bükk mészkőtömbjének ölelésében

Az EGERERDŐ Zrt. mintegy 75 000 hektár állami földterület kezelője, amelyből 72.000 hektárt meghaladó az erdőtervezett erdőterület nagysága. Az erdészeti társaság működési területe az Északi-középhegységen belül a Mátra, a (Nyugat-)Bükk és a Heves-Borsodi-dombság erdészeti tájakra terjed ki, és mintegy 300 hektár tiszai ártéri erdő is színesíti az itt dolgozók szakmai munkájának színterét.

A Kékes vastag zúzmarával borított hegytömbje Gyöngyös felől, november végén

A Mátra

A Mátra az Északi-középhegység középso, peremjellegű tagja, 1220 km²-nyi területe nagyjából Heves megyéhez tartozik, északnyugati része pedig Nógrád megyében fekszik.

A 100 legmagasabb magyar hegy-csúcs közül 26 a Mátrában található, köztük a két legmagasabb, a Kékes (1014 m) és a Galya-tető (965 m) is.

A mai elképzelések szerint a hegységet egy mintegy 3000 méter magas,

30 km átmérőjű vulkán kalderájának maradványai alkotják, míg mások több kisebb tűzhányó maradványának tekintik.

A Mátrát alkotó főbb kőzetek, mint az andezit, a riolit és a dácit a kiömlési kőzetek közé tartoznak, melyek a felszínre ömlött lávából keletkeznek. A hegy lábánál, a vulkáni eredetű kőzetek mellett, jelentős kiterjedésben található márga, homokkő és agyag. Ezekre rakódott rá a felső-pannóniai korban az a jelentős lignitvagyon, amelyet Visonta környékén mind a mai napig bányásznak.

Klimatikus szempontból a Mátra a legváltozatosabb tájunk. Nagy magassági kiterjedése miatt a legsólsó térszínteken az erdőssztyep (ESZTY), a legmagasabb régiókban pedig a bükkös (B) klíma uralkodik.

A Mátra vízfolyásai csapadékos időszakban hamar megáradnak, majd csapadékmentes időszakban csaknem teljesen kiszáradnak. A patakokon nagy a „villámvizek” veszélye, melyek a mederben és a műtárgyakban jelentős pusztítást okozhatnak. A hegység jelentős vízfelcsapásának egy részét tározókban igyekeznek felfogni, ezek vizét részben ivóvízellátásra, részben öntözésre használják. A hegységben sok forrás fakad, ezek erősen ingadozó vízhozamúak.

A Kékes erdőrezervátum

A Pisztrángos-tó a Kékes északi begyoldalán

A táj talajainak túlnyomó részét a barna erdőtalajok alkotják. A területen legnagyobb, 47%-ot meghaladó arányban az agyagbemosódásos barna erdőtalajokat találhatjuk.

A növényzet, elsősorban az erdők övezetessége hazánkban a Mátrában (elsősorban a központi rész megmaradt erdőtakarójában) figyelhető meg leginkább. A magasabb területeket bükkösök borítják, a legmagasabb részeken hegyvidéki jelleggel, több, a magashegységi („montán”) bükkösökre jellemző fajjal.

Az alacsonyabban vagy a déli oldalon található, középhegységi jellegű bükkösökben, a tengerszint feletti magasság csökkenésével egyre nagyobb lesz előbb a gyertyán, még lejjebb a kocsánytalan tölgy szerepe. Végül a bükkösök zónája fokozatosan a kocsánytalan tölgy-gyertyán, részben bükk uralta elegyes erdők, majd a gyertyános-tölgyesek övébe megy át. Még lejjebb haladva, különösen a hegység központi részének déli felén, hazánk legnagyobb kiterjedésű cseres-kocsánytalan tölgyes zónája fekszik.

Elsősorban a bükkösök és a gyertyános-tölgyesek közé ékelődnek, de kisebb mértékben a cseres-tölgyesek zónájában is előfordulnak sziklás, köves területek. Különösen a hegység északi részén találhatók kisebb-nagyobb kőfolyások. A kisebb törmelékmezőkön törmelékletjtő és részben szurdokerdő jellegű erdőállományok alakultak ki.

A Mátra központi részén kiemelten fontos élőhelyek a szivárgó vízfolyások

fás és fátlan társulásai. Viszonylag elterjedtek a nedves teknőkben a kőrises-égeres láperdők. Különleges, unikális fajuk a hazánkban csak itt élő *hegyi perje*, gyakoribb a *keserű kakukktorma*.

Az erdészeti tájban az erdőterület többsége állami tulajdonú (59%), de a magántulajdonban lévők aránya is magas (39%). Mindezek mellett elhanyagolható a közösségi kezelésben lévő, illetve a vegyes tulajdonú területek aránya.

Elsődlegesen védelmi rendeltetésű erdőt 18 987 ha-on találunk, ez a táj erdeinek 39%-a. Az ebbe a rendeltetescsoportba tartozó erdők 79%-a őshonos állomány. Emellett összesen 36 507 hektár a Natura 2000 besorolású terület, melynek nagy része (31 686 hektár) különleges madárvédelmi és csupán 130 hektár a különleges természetmegőrzési terület. A Natura 2000 hálózathoz sorolt területek 13%-a kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület.

A Bükk

Az Északi-középhegység tájcsoporthoz tartozó legösszetettebb, középső erdészeti tája a Tarna és a Sajó völgye között húzódó Bükk erdészeti táj. Területe (1381 km²) két tájrészletre bontható, északi fele a Központi-Bükk, mely hazánk legnagyobb átlagmagasságú tájrészlete, déli területrésze pedig a Bükkalja.

Az erdészeti táj meghatározó eleme a Bükk hegység, mely az Északi-középhegység legkiterjedtebb és legnagyobb átlagmagasságú tagja, mivel 50 csúcs

emelkedik 900 méter fölé. A hegység legmagasabb pontja a Kettős-bérc déli csúcsa, a „Szilvási-kő” (960,7 m).

A hegység központi része a Bükk-fennsík, amelyet a Garadna-völgy oszt ketté. Ennek megfelelően a felszín nagy része középhegységi magas fennsík, illetve hegyhátak alkotta középhegységi domborzattípusba sorolható. A fennsík jellemző felszíni formái a karmezők, a töbrök, a zombolyok. A fennsík déli határát a „bükki kövek” jelölik ki. A fennsíkhöz északról egy völgyekkel erősen tagolt hegyláb felszín csatlakozik, amely egészen 222 méterig lenyúlik. A fennsíktól délre elhelyezkedő Déli-Bükk hegyhátsorok és völgyek jellemezték középhegységi térszín.

A Bükk hegység a mezozoikumban az afrikai tektonikus lemezen helyezkedett el, és onnan került bonyolult szerkezeti és lemeztektónikai mozgások hatására a mai helyére. A hegység nagy részét triász kori üledékek építik fel, ezek közül kiemelendő a Kis-fennsíkon található tűzköves mészkő, illetve a Nagy-fennsíkon előforduló fennsíki mészkő. A két részt elválasztó Garadna-völgyben idősebb, perm kori mészkő és pala, illetve karbon kori agyagpala és homokkő található. Kiemelendő a Szarvaskő környékén található, 160-220 millió éves vulkáni kőzetösszetétel (bazalt, gabbro, ultrabázis), ahol a vulkáni tevékenységet jól mutatja az egykori óceánok mélyén feltört bazalt lávafolyások jellegzetes terméke,

Töbörösor tájkép a Bükk-fennsíkon

a párnaláva. A triász utáni lemezmozgások hatására a hegység ferde redőkből és átbuktatott takarókból álló gyűrt hegységgé alakult.

A hegység patakjainak vízhozama a karsztos vízgyűjtő terület kiegyenlítő hatásának megfelelően egyenletesebb, az árvizek késleltetve követik a hóolvadást és a nagyobb esőket. Ugyanakkor a források közelében található kisebb vízfolyások hozama a forrásoknak megfelelően nagymértékben ingadozhat.

A Bükkben és a hegység lábánál több jelentős forrás fakad. Mindegyikre jellemző, hogy vízhozam-ingadozásuk igen nagy (akár ezerszeres is), mivel a Bükk-fennsík alatt húzódó nagy karsztvíz-tározó rendszer „túlfolyói”. Ennek megfelelően számos időszakosan működő forrás is található, melyek közül néhányból akár „szökőkútszerűen” törhet elő a víz.

A tavaszi nagyvízi vízhozamokkal több mesterséges tavat duzzasztanak, melyek a patakok árhullámainak felfogásával a helyi vízellátást szolgálják. A területen igen jelentős a karsztvizek mennyisége, ezek minősége I. osztályú.

Az erdészeti táj talajainak mintegy 2%-át alkotják a köves és a földes váz-talajok. A közethatású talajok közül a rendzina talajok mintegy 14%-os területi aránnyal fordulnak elő. Emelett igen jelentős a barna erdőtalajok aránya. A barna erdőtalajokon belül 15%-os arányt képviselnek a savanyú, nem podzolos barna erdőtalajok, amelyek hazánk legsavanyúbb talajképződményei. Az erdészeti táj legnagyobb arányú (34%) talajtípusa a Ramann-féle barna erdőtalaj (barnaföld), amely főleg a Bükkalján fordul elő igen nagy területi aránnyal. Kizárólag a Bükkalján találkozhatunk a csernozjom barna er-

dőtalajokkal, melyek aránya az egész tájon belül meghaladja a 16%-ot.

A Központi-Bükk nagyrészt erdővel borított növényzete nem egységes, a sokféle alapkőzet és a domborzat miatt kimondottan változatosnak tekinthető. A legmagasabb részeket (Bükk-fennsík) hegyvidéki jellegű bükkösök uralják. Elsősorban a kiemelkedő sziklákon, sziklás hegyhátakon jellemzőek a hársas-körises sziklaerdők. Leginkább az északra néző sziklákon, sziklás, gyakran szurdokszerű völgyekben jelennek meg a bükkös-juharos-hársas-körises sziklaerdők, törmelékletű és szurdok-erdők.

A fennsíkon az évszázados emberi tevékenység következtében fajgazdag, üde-félszáraz hegyi rétek jöttek létre, amelyeket korábban kaszáltak és legeltettek. A Központi-Bükk alacsonyabb részeit gyertyános-tölgyes jellegű üde lomberdők és cseres-kocsánytalan tölgyesek uralják. Mészkövön és dolomiton, elsősorban a Központi-Bükk déli felében, meredek, gyakran köves oldalakon zárt és nyílt, sziklagyepekkel, sztyepekkel mozaikos molyhostölgyesek (*Quercus pubescens*) jelennek meg. A sokkal inkább dombvidéki jellegű Bükkalja növényzete jelentősen eltér a Központi-Bükkétől. Innen a bükkösök és a sziklaerdők hiányoznak, és a mészkerülő tölgyesek is ritkábbak. Viszonylag nagy kiterjedésben találni, elsősorban a Központi-Bükkhöz csatla-

Feltörő karsztvíz a Vöröskő-forrásból, Felsőtárkány közelében

A Heves-Borsodi-dombság vidéke hazánk egyik alig

kozó részeken, cseres-kocsánytalan és gyertyános-tölgyeseket.

Az erdők hármas funkciójának megfelelő elsődleges rendeltetés alapján az erdészeti táj erdőrészeinek 70%-a védelmi, 29%-a gazdasági rendeltetésű, és csak 1%-a közjóléti rendeltetésű erdő. A táj kiemelkedő rekreációs szerepe ellenére nem túl jelentős közjóléti elsődleges rendeltetésű erdők arányának oka elsősorban az, hogy a legfontosabb turistautak, pihenőhelyek a természetvédelmi területeken találhatóak, így a közjóléti elsődleges rendeltetések nem kerültek érvényesítésre. Az erdészeti tájban összesen 53 744 hektár erdő található Natura 2000-es besorolású területen.

A Heves–Borsodi-dombság

A Mátrától és Bükkötől északra fekvő dombvidék területe 123 196 hektár. Főbb talajképző kőzetei az agyag, agyagmárga, homokkő és vulkáni tufa. Hűvösebb klímája miatt a leggyakoribb cseres-tölgyes és gyertyános-tölgyes erdőtársulások mellett sok bükköst is találunk. Szigetszerűen mészkérülő és mészkedvelő erdők, a völgyekben ligeterdők is előfordulnak. Kultúrerdők közül az akácosok a legjelentősebbek. Az egyéb területek közül a szántókat és másodlagos gyepeket kell megemlíteni.

Az erdészeti klímaosztályozás szerint a tájnak az erdészeti adattárban nyilvántartott erdőterületei legnagyobb

arányban a gyertyános-tölgyes klímakategóriába (57%) tartoznak. A bükkös klímakategóriába az erdők 14%-a, a kocsánytalan tölgyes, illetve cseres klímakategóriába pedig 29%-a esik.

A Heves–Borsodi-dombság klimatikus, domborzati és geológiai adottságai elsősorban a barna erdőtalajok nagy területű létrejöttének kedveztek. Alapkőzetük leginkább a lösz és a homok. A kialakult fő talajtípusok közül meghatározók a közép- és délkelet-európai barna erdőtalajok, amelyek az erdők 91,8%-án fordulnak elő.

A Heves–Borsodi-dombság erdészeti táj három megyét (Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád megye) és 78 községhatárt érint. Az erdővel borított területek a táj 47,3%-át foglalják el. A 60 233 ha adattári erdőterület 97%-a faállománnyal borított terület, 3%-a pedig erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterület. Az állami tulajdonú erdők az összes erdőterület 44%-át (26 504 ha) teszik ki, míg a magántulajdonú területek (32 975 ha) aránya 55%. A védelmi rendeltetésű erdők 60%-a természetvédelmi és 37%-a talajvédelmi rendeltetésű.

Az erdészeti táj területén valamennyi fő állománytípus fellelhető, ezen belül 72 állománytípus fordul elő. A táj meghatározó faállományai a bükkösök, a gyertyános tölgyesek és a kocsánytalan tölgyesek, a cseresek és az erdeifenyvesek. Helyi specialitás, hogy a völgyi ré-

szeken extrazonális bükkösök, a tetőkön elegendően cseresek vannak. Az idegenhonos állományok közül főképp az akácosok és az erdeifenyvesek fordulnak elő általában monokultúrákban.

A védelmi elsődleges rendeltetésű erdők területe 18 522 ha. A Heves–Borsodi-dombság erdészeti táj kétharmadát természetesen keménylombos erdők (cseresek, kocsánytalan tölgyesek és bükkösök) borítják, míg egyharmadán kultúrerdők, elsősorban akácosok és fenyvesek találhatók.

Erdővédelmi szempontból kiemelendő az erdőállományokra nehezedő, folyamatosan jelen lévő illegális fakitermelés és faanyaglopás, ami nagyobb arányban lábon álló állományokat, kisebb mértékben a már megtermelt készleteket érinti.

Szintén komoly erdővédelmi probléma az erdőtűz, ami szinte minden évben előfordul, és jelentős problémákat okoz, leginkább fenyvesekben és őshonos állományokban, ahol elakadosodáshoz vezet. Egyes években akár több száz hektár erdőterületet is érinthet.

Dobre-Kecsmár Csaba
vezérigazgató, EGERERDŐ Zrt.

Forrás: **Magyarország**
Erdészeti Tájai II.

Fotók: **Nagy László (1),
iff. Ősz Gusztáv (2), Vigh Ilona (3, 4)
Nagy Erika (5),
EGERERDŐ Zrt. (6, 7)**

látogatott erdőtája

Jellegzetes dombvidék erdőkép

A boldogasszony papucsától a medvék lába nyomáig

Értékekben gazdag élővilág az Északi-középhegység szívében

A Bükk hegység éghajlatának sajátosságait a tengerszint feletti magasság változásai, valamint domborzati viszonyai határozzák meg. Az évi középhőmérséklet az országos átlagnál körülbelül 2 °C-kal alacsonyabb, mindössze 7-8 °C, a Bükk-fennsík legmagasabb részein csupán 6 °C. A jelentős kontinentális hatás miatt a tél hideg (a januári átlaghőmérséklet -4 °C), a havas napok száma az országban itt a legmagasabb.

Az éves csapadék eloszlására a kontinentális jelleg szintén hatással van. Két csapadékmáximum figyelhető meg, egy kora nyári és egy őszi. Az éves csapadékmennyiség 600-700 mm, a Bükk-fennsíkon 800 mm. A viszonylag bőséges csapadék ellenére a hegység folyó- és állóvizekben szegény, az elszívargó víz a mészkőterületek peremén karsztforrások formájában bukkan a felszínre.

A hegység alapkőzetéből adódó változatos felszíni formák gazdag mezoesz mikroklimatikus viszonyokat hoznak létre. Az Alföldre tekintő hegylábi részekben száraz, meleg, míg a központi fennsíkon, valamint a szurdokvölgyekben hűvös, párás klíma uralkodik. A fennsíkon található töbrökben még nyár közepén is mérnek fagypont alatti hőmérsékleteket.

A geológiai adottságok mellett így a klimatikus változatosság is hozzájárult ahhoz, hogy páratlanul gazdag flóra és fauna alakulhatott ki és maradhatott fenn.

Növényvilág

A Bükk növényzeti képét elsősorban a kontinentális, valamint az Erdély és a Kárpátok közelségére utaló növényfajok és társulások megjelenése határozza meg. A 300 méter szintmagasságtól 960 méterig emelkedő, változatos alapkőzetű hegység a Kárpátok és az Alföld közötti köztes helyzetben igen gazdag lehetőséget teremt a kontinentális síksági és a hűvös magashegységi vegetáció találkozásának.

A gazdag geomorfológiai formakincs különleges mikroklimatikus viszonyai

között kialakult termőhelyek nemcsak a növényzet mai képét gazdagították, hanem lehetőséget nyújtottak számos jégkor előtti, jégkori és jégkorszak utáni növényfaj, sőt növénytársulás fennmaradásának is.

A védett sziklazugokban két melegigényes harmadkori faj vészelt át az utolsó eljegesedést a Békő napsütéses mészkőszikláján, a *szirti pereszlény*, amely ma legközelebb a Balkán-félsziget szubmediterrán mészkővidékén található és a pannóniai bennszülött *magyarföldi busáng*.

A jégkorszak alhavas vegetációjáról tanúskodnak azok a máig fennmaradt fajok, amelyek a felmelegedés után is megtalálták életfeltételeiket a Bükk hegység meredek, északi szikláján, hűvös szurdokaiban. Igazi alhavas relikturnövényei a Bükknek a *sárga ibolya*, mely hazánkban csak itt található meg, a *havasi ikravirág*, a *hegyi kötőrófű*, a *tarka nyúlfarkfű*, a *havasi iszalag* és a *korai szegfű*. A jégkorszak utáni hideg, kontinentális idők tanúi – ún. posztglaciális reliktumai, hasonlóan a többi relikturnövényhez, szigorúan védett ritka-

A boldogasszony papucs a Bükk hegység ritka orchideafaja

A piros madársisak a tölgyesek és a bükkösök ékessége

ságok. Ezek közé tartozik a *poloskavész* és a fennsík fagyzugos töbreinek sziklás oldalain virágzó *északi sárkányfű*, amely csak itt fordul elő hazánkban.

Azok a maradványfajok, amelyek kis területre visszaszorulva éltek, időközben alkalmazkodtak az új létfeltételekhez, és új endemikus fajok, alfajok kialakulásához vezettek. A Bükknek két sajátos bennszülött faja ismeretes: a *Vrabélyi-estike* és a meredek dolomit- és mészkősziklák gypalkotója, a *magyar nyúlfarkfű*.

A hegységet hatalmas erdőségek urálják, melyekben jól megfigyelhető az észak-déli és a magassági elrendeződés, a zonalitás, melynek hatására különböző erdőtípusok, növénytársulások jöttek létre. Az alapkőzet hatása változó mértékben, de mindenütt érvényesül, ezeknek a faktoroknak megfelelően különböző erdő-, karsztbokor-, és sziklageptársulások alakultak ki, a nedves, hűvös központi Bükk-től kiindulva a vulkanikus peremvidékeken át egészen a hegylábi sztyepperétekig.

A Bükk-fennsíkon, 700-850 méter tengerszint feletti magasságban, hatalmas összefüggő montán bükkösök vannak. Aljnövényzetükben jellemzőek a kárpáti flóraelemek: a *kárpáti sisakvirág* és a *karcú sisakvirág*.

A szubmontán bükkösökben a bükk mellett megjelennek más elegyfajok is, pl. magas kőris, szilek, juharok, gyertyán. A bükkösök talajnedvességi

és kémiai viszonyainak hatására az aljnövényzetnek sokszor sajátos arculatot ad egy-egy növényfaj dominanciája. Ilyen lehet a *szagos müge*, *bükkös*, *olocsán csillaghúr*, *podagrafű*, *egyvirágú gyöngyperje*. A szárazabb termőhelyeken fekvő bükkösökben jellemzően keverednek a gyertyános és tölgyes elemek, és a cserjeszint is gazdagabb.

A meredek, északias kitettségű dolomit-, mészkősziklás oldalak, törmelék-lejtőkön kialakult erdők számos növényritkaságnak adnak otthont. Ilyen maradványfaj például az *enyves aszat*, a *győzedelmes bagyma*, a *kövi szeder*. Itt kell megemlíteni az egzotikus szépségű ritka orchideafajt, a *boldogasszony papucsát*, amelynek országos fennmaradása szempontjából kiemelkedő szerepet tölt be a Bükk-hegység.

A délies, nyugatias kitettségű meredek mészkősziklás lejtők legnevezetesebb növénytársulása a hárs-kőris sziklaerdő. Lazán záródó lombkoronaszintjét a magas kőris, kislevelű hárs és nagylevelű hárs alkotja, de számos más faj is megjelenhet benne. Dús cserjeszintjére jellemző a mogoró és a húsos som, mely kisebb fává is megnő.

A legmeredekebb nyugati kitettségű sziklaoldalak egyik karakterfaja a hunyorfélékhez tartozó *poloskavész* biztosan már csak a Bükkben fordul elő, az ország más részéből kipusztult.

A mélyen bevágódott meredek falakkal határolt szurdokvölgyekben egy

újabb sajátos társulással találkozunk: a szurdokerdővel. A kevés behatoló napfény, a hideg mikroklíma, a későn elolvadó hó, az állandóan nyirkos kőzettörmelék miatt páratelt levegő hozzájárul ahhoz, hogy számos kárpáti flóraelem található itt meg. A *sárga ibolyának* hazánkban egyedüli termőhelye a Leány-völgy nyirkos, hideg kőtörmeléke. A szurdokerdő jellegét meghatározó karakterfajok, a jellegzetes becőttermesű *erdei holdviola*, valamint az ép levelű páfrányféle, a *gímpáfrány*. A gyakran előforduló növényfajok a nedvesebb nyershumusz talajok, korhadékok, valamint nitrogéndús talajok növényei közül kerülnek ki.

A nedves, hűvös klímájú Közpon-ti-Bükköt veszi körül, 450 m magasságig széles zónát alkotva, az ország legelterjedtebb növénytársulása, a cseres-tölgyes. A déli kitettségű oldalakon messze benyomul a gyertyános-tölgyesek zónájába. A cseres-tölgyesben állományalkotó tölgyek lazán záródó lombkoronáján a fény jól áthatol, így gazdag a cserje- és gypszint. Jellemző tavaszi légyszárú virágaik a *bóvirág*, *odvas keltike*, *nyugati csillagvirág*, valamint ebben az erdőtípusban is megjelenik a Bükk egyik jellemző növénye, a *pirosuló bunyor*.

A meleg, száraz délies fekvésű lejtőkön – ahol meszesebb erdei talajok találhatók – fejlődtek ki az igen gazdag cserjeszinttel rendelkező melegkedvelő

Az egyik legnagyobb méretű virágzattal rendelkező kosborfajunk az ibolyás gérbics, a Békén

A Bükk dolomit tölgyeseiben számos hazai orchideafajunk fordul elő, köztük impozáns hibrid változatok is

tölgyesek. Legjellemzőbb cserjéje a húsos som, a kányabangita és az egybibéjű galagonya. Számos ritkaság is megtalálható bennük, mint például a *pilísi bükköny* vagy a szubmediterrán, nagy termetű, szaprofiton orchideaféle, az *ibolyás gérbics*.

A tölgyes zóna jellegzetes társulásai még a palakőzetten vagy kvarciton kialakult savanyú talajokon, meleg száraz termőhelyeken található mészkérülő tölgyesek és a dolomiton megtalálható igen fajgazdag, reliktum dolomit tölgyesek. Utóbbi egyes állományokban helyenként 10-15 orchideafaj is előfordul egymás mellett, amelyből kiemelkedik a szubmediterrán, nyílás elején kúp alakú virágzattal rendelkező *vitéz-virág*.

A Bükk hegység legmelegebb, sekély talajú lejtőin jellegzetesek a tölgyesek letörpülő, cserjeszinttől alig elválasztható társulásai, a bokorerdők. A bokorerdők igen fajgazdagok, de ez érthető is, hiszen itt kerülhettek egymás mellé a szubmediterrán elemek, a keleti kontinentális fajok a pannon növényekkel, a tölgyes erdőssztyepp-fajok, a sztyepprétek és a sziklagyeppek elemeivel.

A mészkősziklagyep-társulásban a Bükkben csupán a Bélkőn él egy kárpát-pannoniai bennszülött faj, a *korai szegfű*.

A hegység vulkanikus eredetű sziklájának nevezetes szilikát sziklagyepje a magyarkőhúros szilikátsziklagyep. Ebben a társulásban él hazánkban az igen ritka, kistermetű páfrányféle, az *északi szirtipáfrány*, amely alpin-sarkkőri flóraellem.

A dolomit a Bükkben csupán kis kiterjedésű, de a rajta kialakult sziklagyeppek annál fontosabbak, növényzetük egyedi megjelenése miatt. A legértékesebb társulása a tarka nyúlarkfüves sziklagyep, amelynek csak egyetlen előfordulása ismert a hegységben.

A bemutatott jellemző növényzeti típusok a bükki tájképhez tartoznak. Állományaik őrzik az élővilág értékes és ritka elemeit, amelyeket az emberi tevékenységekkel összhangban, természetes, zavartalan állapotukban kell fenn tartani a jövő számára.

Állatvilág

A Bükk, illetve a hegységet övező Bükk-vidék gerinces faunája a hazai átlagnál gazdagabb, sok veszélyeztetett természetvédelmi státuszú faj jelentős populációjának ad életteret. Egyes fajoknak a legnagyobb hazai állománya

vagy kizárólagos lelőhelye a Bükk hegységben található.

A halfajok közül a Kárpát-medencei endemikus *petényi márna* a patakok ritka lakója. A hegység montán régiójában szórványosan előforduló alpesi gőte a legkarakteresebb, veszélyeztetett gőtefaj, aktív védelmére program indult. A hegység egyik legjellemzőbb faja a *gyepi béka*, a hegylábakig mindenütt előfordul, a többi kételtű fajhoz hasonlóan a szaporodóhelyek megőrzésének kiemelkedő jelentősége van. A hüllőfajok közül a lokálisan, csupán a hegység néhány pontján előforduló *pannon gyík* emelhető ki. A hüllővédelem általánosságban a melegkedvelő társulástípusok területi védelmével valósítható meg, amely a nemzeti parkban biztosítva van.

A madarakat a Bükk hegység területén körülbelül 100 fészkelő faj képviseli. A hegység legnagyobb értékei a veszélyeztetett fajok jelentős állományából álló nappali ragadozómadarak. Kiemelkedő, a hazai állomány 10%-át kitevő, globálisan veszélyeztetett *parlagi sas*, valamint a többi Európában veszélyeztetett faj helyi állománya: *béka-szósas*, *kégyászolyv*, *kerecsensólyom*, *vándorsólyom*.

A számos veszélyeztetett fajt képviselő bagoly alkatúak kárpáti-montán képviselői az *uráli bagoly* és a *gatyás-kuvik*. A hegységből az 1970-es években kipusztult *uhu* jelenleg foglalja vissza egykori költőhelyeit.

A harkályok közül a legnagyobb hazai állománnyal és természetvédelmi státussal rendelkező *fehérbátú harkály* emelhető ki. Az erdei énekesek egyik

legritkább, az erdő természetességét jelző madara a *kis légykapó*. Egyik legveszélyeztetettebb fajunk a *császármadár*, rendkívül lecsökkent állománnyal. A telepített fenyvesekben számos olyan faj telepedett meg, melynek a környező magashegységek fenyves régiójában van az elterjedési centruma.

Az emlősök köréből a szinte összes hazai fajt magában foglaló *denevérek* emelhetők ki leginkább. A fajgazdagság és a másutt ritka fajok jelentős állománya a nagy, idős erdőtömböknek és sok száz barlangnak köszönhető. Különös jelentősége van azon barlangok védelmének, ahol tömegesen telelnek és szaporodnak az egész Európában veszélyeztetett fajok.

Az elmúlt években bizonyítást nyert, hogy a tágabb térségünkben élő nagyragadozó fajok közül mindhárom előfordul, a *farkas* és a *hiúz* állandó jelleggel megtelepedett a Bükkben.

A *medve* ritkán, rendszertelenül, elsősorban kóborlásai során bukkan fel, de a Szlovákiával határos területeken gyakrabban találkozhatunk nyomaival. A barna medve eredendően összefüggő erdőségekhez kötődik. A faj alkalmazkodóképességének köszönhetően az eredeti élőhelyein jelentkező egyre intenzívebb emberi jelenléttel szemben is toleránssá vált. Mindez azt jelenti, hogy a medve számára a préda jelenléte fontosabb, mint az emberi zavarás ténye.

Grédics Szilárd erdőgazdálkodási felügyelő, EGERERDŐ Zrt.
Fotók: **Ficzere Mónika (1–4), Grédics Szilárd (5)**

A nagyragadozó fajok közül a barna medve is megjelent a Bükk erdősegeiben

Az ártéri erdőktől a montán bükkösökig

Erdőgazdálkodás az EGERERDŐ Zrt. működési területén

Az EGERERDŐ Zrt. a Nyugat-Bükkben, a Mátrában, a Heves–Borsodi-dombvidéken, illetve alföldi környezetben egészen a Tisza-ártérig lenyúlóan, négy egymástól eltérő arculatú, természeti értékekben kiemelten gazdag területen végzi gazdálkodási, ám ennek megvalósítása során természetvédelmi tevékenységét is. A vagyonkezelésben lévő erdők 58%-a Natura 2000 érintettségű, és számottevő az országos jelentőségű, a helyi védett, az „ex lege” védett természeti területek, a védett földtani alapszelvények és védett mesterséges üregek száma is. Működési területünkön 8 db erdőrezervátum biztosítja a természetes erdődinamikai folyamatok kutatásának lehetőségét, melyek összterülete, védőzónával együtt, 2 275 ha.

100 m tengerszint feletti magasságú Tisza-ártéri vidék a gazdálkodással érintett legmélyebb fekvésű területünk, míg a Mátra és egyben az ország csúcsa, a Kékes, 1014 m tengerszint feletti magasságával is a vagyonkezelésünkbe tartozik. Ebből adódóan mind a négy erdészeti klímaosztályban kezelünk erdőállományokat.

A vagyonkezelt, közel 75.000 ha erdő- és erdőgazdálkodást közvetlenül szolgáló területen az országban előforduló erdőállomány-típusok jelentős része fellelhető, melyet az alábbi táblázat foglal össze.

Faállománytípusok területi megoszlása az EGERERDŐ Zrt. vagyonkezelt területén		
Fajfajták	ha	%
Bükkösök	17985,8	24,06
Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek	15068,58	20,16
Cseresek	14863,9	19,88
Kocsánytalan tölgyesek	14631,33	19,57
Felújítandó üres vágásterület	2408,45	3,22
Gyertyánosok	2100,25	2,81
Akácok	2090,93	2,80
Lucfenyvesek	1690,02	2,26
Erdei fenyvesek	1328,93	1,78
Molyhos tölgyesek	530,37	0,71
Feketefenyvesek	405,48	0,54
Kőrisesek	342,71	0,46
Egyéb kemény lombosok	330,75	0,44
Égeresek	250,8	0,34
Juharosok	168,41	0,23
Kocsányos tölgyesek	149,62	0,20
Egyéb fenyvesek	121,43	0,16
Hazai nyárasok	108,3	0,14
Gyertyános-kocsányos tölgyesek	70,03	0,09
Hársasok	56,14	0,08
Füzesek	32,78	0,04
Nemes nyárasok, füzesek	23,69	0,03
Nyíresek	4,35	0,01
Összesen:	74763,05	100,00

Jellemzően hegyvidéki (kisebb részt dombvidéki) erdészeti társaság lévén, magas őshonos aránnyal (közel 88% a természetes, természetstiszta vagy származék természetességi kategóriába sorolható erdőterület), jelentős súlyt képviselnek a faállománytípusok közül a „klímajelző főfajfajú” zonális társulások. Legnagyobb mértékben bükkösök (24,06%), gyertyános-kocsánytalan tölgyesek (20,16%), kocsánytalan

tölgyesek (19,57%) és cseresek (19,88%) borítják vagyonkezelt területeinket.

Vágásostól eltérő üzemmódra való tömeges átállás az EGERERDŐ Zrt.-nél nem meghatározó, azonban a bükkösöket szinte kivétel nélkül szálalóvágással (kis részét készletgondozó használat) kezeljük, a középkorba belépő vagy annál idősebb állományok esetében. A felújítás kivitelezése során jellemzően közép-, gyakran hosszútávú felújítási szakaszokkal tervezünk.

Középtávon (a jelenlegi erdőkezelési gyakorlatunk mellett) az erdeink közel 40%-nál kifejezetten természetközeli erdőkezelés várható, amely a bükk – elegyes-bükk faállománytípusú erdők arányából, a nem bükkös faállománytípusú, de szálalóvágással kezelt, ezen kívül faanyagtermelést nem szolgáló, átmeneti és örökzöld üzemmódban kezelt állományból tevődik össze. Törekszünk azonban a jövőben fontieken kívül is, változatos kor- és faállomány-szerkezetet mutató, termőhelynek megfelelő, őshonos elegyes erdők kialakítására, az erdők klasszikus hármas funkciója közötti érzékeny egyensúly megtartása mellett.

A 11% faanyagtermelést nem szolgáló erdőnek mintegy harmada gazdasági jelentőséggel bíró erdőterületeken áll, melynél a faanyagtermelésből való kivonása kifejezetten természetvédelmi, élőhelyvédelmi szerepet tölt be. Emellett megfelelő területi eloszlásban a gazdálkodással érintett összefüggő erdőtülbökből is hagyásfacsoporthálózat került kialakításra, mintegy lépőkövekként szolgálva, zavarásmentes környezetet biztosítva a különösen érzékeny fajok számára.

Erdeink szénmegkötő kapacitásának változása

Tekintettel a jelentős, magyarországi átlagot nagy mértékben meghaladó hazai és nemzetközi védettséget élvező területek arányára a vagyonkezelésünkben lévő erdőterületen, a faállományok átlagkora érzékelhető mértékben növekszik erdőtervezések alkalmával, amely a vágáskorok emelésének, a véghasználati lehetőségek folyamatos csökkenésének egyértelmű következménye. Természetesen ezzel összefüggésben, bár nehezen észrevehető mértékben, de csökken a folyónövedék, így a fajlagos szénmegkötés üteme is.

A klímaváltozás hatása a Bükk és a Mátra lucosaiban

A 2000-es évek elején még 2 200 ha-on elterülő lucfenyves állományok térfoglalása folyamatosan csökken, mert az elmúlt három évtized szélsőséges időjárása miatt a határtermőhelyen vagy nem a termőhelyükön lévő állományok (az Északi-középhegységben nem őshonos, ill. tájhozos a lucfenyő) immunrendszerüket elveszítve, a gyengültségi kórokozók, elsősorban a betűzőszú áldozataivá válnak. Valószínűleg a szű jelenléte nélkül a termőhely szárazodása ilyen arányú pusztulását a lucfenyves állományainknak nem okozta volna.

Lékvágás bükkösben, a Mátrában

Föntiek miatt az utóbbi 20 évben 750 hektár lucfenyves átalakítását végeztük őshonos lombos, termőhelynek megfelelő erdőállományok létrehozásával, de a probléma, ill. a szerkezetátalakítások megvalósítása már a '90-es évektől velünk van.

A folyamat sajnos gyorsulni látszik, a korábbi mértékben ütemezett lecserélése ezen erdőknek kevésnek bizonyul, fokozott tempóval szükséges a jövőt tervezni. Ma 1 425 ha-on kezelünk lucfenyveseket, melyeknek a napjai meg vannak számlálva.

Elegyes vagy elegyetlen? Kihívások a bükköseink természetes felújítása során

Elegyes (és elegyetlen) bükkösök természetes felújítása során – figyelembe véve a következő évtizedek várható klímaváltozásának hatásait, a természetvédelmi elvárásokat és fajtáink alkalmazkodó képességét – törekedni szükséges minél elegyesebb, ökológiailag stabil, az erdőklímát hosszú távon megtartani képes erdei életközösségek létrehozására.

A bükk jellemzően sekély gyökérzetet fejleszt, amely fokozottan érzékenyvé teszi a fajt a szárazsággal szemben, különösen korábban optimális körülmények között fejlődött állományok esetében.

Megfelelő talajállapot és tartós szárazság esetén azonban gyökerei képesek mélyebbre hatolni, így a határtermőhelyen lévő bükkösök talán kevésbé érezték meg az utóbbi évek igen szélsőséges, gyakori aszályos időjárását. Mélyebbre nyomuló gyökereik révén hosszabb nyári aszályos periódusban is képesek a talaj mélyéről csekély mértékű nedvességet hasznosítani.

Hosszú távon azonban mindenképpen célul kell megfogalmazni a bükkös termőhelyeinken elegyes bükkös állományok minél nagyobb arányú létrehozását, amely jelentős kihívásokat állít eléink. Egyrészt a bükkösök hosszan el-

nyújtott természetes felújítása során még a jelenleg elegyes állományokból is szorúlnak vissza az elegyfajok, melynek elsősorban az az oka, hogy a bükk szinte évente hoz bő makktermést, a 40-60 éves felújítási szakasz pedig túl hosszúnak tűnik ahhoz, hogy a ritkán megjelenő elegyet folyamatos ápolással megsegítsük benne. Ami még az elegyes bükkösök elegyfajainak felújítás során való megtartásánál is nagyobb kihívást jelent, az az elegyetlen bükköseinkbe felújításuk során mértékadó, termőhelynek megfelelő elegyek betelepítése és megmaradásuknak biztosítása.

Bükk-fennsíki, korábban elkoríesedett területek élőhelyfejlesztésének, elegyes őshonos erdőállományok létrehozásának szükségessége is egyre égetőbb problémaként jelentkezik, hiszen ezekben az erdőállományokban a kőris pusztulásának folyamata középkorú állapotukban elindult, a magas vadlétszám okozta természetes újulathiány miatt a természetes folyamatok érvényesülése pedig korlátozott. Néhány éve a probléma kezelésére együttműködést szorgalmazunk a természetvédelmi kezelő Bükki Nemzeti Park Igazgatósággal közös projekt létrehozására, azonban egyelőre benyújtott pályázattal nem rendelkezünk.

A tölgygazdálkodás jövője az EGERERDŐ Zrt.-nél

Vagyonkezelt területünk több mint 45%-a gyertyános-tölgyes erdészeti klímaosztályba tartozik az Országos Erdőállomány Adattár adatai szerint, ennek ellenére gyertyános-tölgyes faállománytípus mindösszesen 18%-án található erdőterületeinknek. További 18% tölgyesnek valószínűleg gyertyán alsó szinttel kellene rendelkeznie, azonban ez hiányzik belőlük.

20%-nyi kezelt erdőterület zárt tölgyes (kocsánytalan tölgyes és cseres) erdészeti klímakategóriában található, ahol a csereseink jelentős része előfordul.

A hagyományos vágásos gazdálkodástól, amely során rövid vágásforduló-

Természetes újulat egy középkorú bükkösben

Fenyőkár a Bükk-fennsík

val, bontás után végvágás elvégzésével, sűrűn tartott állományneveléssel kezelünk tölgyeseket, szükséges irányt váltani és elmozdulni más szemléletű erdőkezelés felé.

A Bükk és a Mátra tölgyesei átlagos minőségüket tekintve jellemzően tűzifát adó erdők, 20% alatti rönkhányaddal rendelkeznek, és ezek nagy része sem dimenziós faanyag, gyakran előfordul benne a 30 cm átmérő alatti is.

A jövő generációk számára, úgy gondoljuk, hogy kötelességünk előkészíteni érdeinket egy klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak jobban ellenálló, erdei életközösségeként stabilabban működő, változatos szerkezetű, korú és fajösszetételű állományok kialakítására. A cél elérése érdekében, ill. megfogalmazva a méret és minőség szempontjainak szem előtt tartását, szükséges változtatnunk e fényigényes fafajcsoport gazdálkodásán.

A fokozatos felújítógazdálkodások során egymást követően több bontógazdálkodás elvégzésével fokozatosan erősíthető és szoktatható a megváltozott körülményekhez a csemete, különösen akkor, hogyha bontó- és végvágások kivitelezésekor a cserjeszintből alig kiemelkedő, alászorult fő- ill. elegyfajfajokból számlanként árnyalófákat hagyunk az újulat segítése érdekében.

A vágásterületek méretének csökkentésével is törekedhetünk a változatos állományra, ill. az állományklíma- és talajnedvesség-viszonyok mind kedvezőbb megtartására.

A korábbi – egy erdőtervezési cikluson belüli – két tisztítás megtartása mellett, a gyérítések során is, a többször kisebb beavatkozás felé látjuk szükségesnek elmozdulni, mely során az elmúlt időszakban megszokotthoz képest lazább állásban, nagyobb koronával tudjuk az állomány fát megnevelni, és a minőségi szelekció is már ebben a korban elkezdődhet.

Kiemelt figyelmet fordítunk habitatfák, hagyásfák, hagyásfacsoporthoz visz-szahagyására gazdálkodásunk során,

mely további erdőhöz kötődő fajok megjelenését biztosítja, így az erdő természetes immunrendszerét erősítve segíti az erdész munkáját mind egészségesebb, értékesebb állományok létrehozásában.

Tapasztalatunk szerint idős tölgyesek felújítás előtti kerítését, különösen makk-alákapálás esetén, a makk védelme érdekében szükséges elvégezni. Amennyiben a természetes újulat megfelelő mennyiségben és minőségben rendelkezésre áll, úgy véghasználat előtt bekerítésük elhagyható. Ebben szerepet játszik a néhány évvel ezelőtt a vagyonszerzett területen végigsöprő afrikai sertéspestis, mely a természetes vad-disznóállomány jelentős részének eltűnését eredményezte. A 30-40 cm-t elérő tölgy újulatot azonban védeni szükséges a szarvas kártékony tevékenységétől, amelyre célszerű megoldásnak mutatkozik a villanypásztorok telepítése.

Egyéb, szerényebb arányt képviselő faállományainkról

Ártéri erdőgazdálkodással érintett területünk csekély, ez inkább csak színesítő elemként szerepel az erdőkezelési feladataink során. Védett természetvédelmi státusuk miatt a mindössze néhány hektár területen jelen lévő nemes nyárasok a felújításuk során valamely hazai fafajok alkotta erdőtársulásokká alakulnak át.

Erdei fenyesékek átalakítása évtizedek óta jellemzően természetes úton, hosszú távon, az ott megjelenő őshonos újulatra alapozva történik, a legtöbb esetben a körzeti erdőtervezés során így kerülnek tervezésre.

Csekély mértékben ugyan, de rendelkezünk 3%-os arányban akácos erdőállományokkal is, melyek felújítása védett területeken szerkezetátalakítással, míg nem védett területeken jellemzően gyökérsarj felújítással történik.

A viszonylag kis térfoglalással jelen lévő molyhos-tölgyesek, égeresek, juharosok, hársasok jellemzően természetvédelmi oltalom alatt állnak, a termé-

Természetes újulat tölgyesben

szetvédelmi szerep mellett talaj- ill. egyéb védelmi funkciót ellátó értékes élőhelyek, ezekben erdőgazdálkodási tevékenységet korlátozott intenzitással és csak helyenként folytatunk.

Természetvédelmi jellegű intézkedéseink

A jogszabályban rögzített természetvédelmi korlátozásokon túl, melyek rövid, közép-, hosszú távon pozitívan befolyásolják a kezelésünkre bízott zöldságon állapotát és sokrétű szolgáltató képességét a társadalom felé, a gazdálkodásunk során számos saját kezdeményezésű természetvédelmi feladatot végzünk el.

Erdőkezelés: gazdálkodásunk átállítása a korábbi „vágásos jellegű” tevékenység felől a minél természetközeli erdőkezelés felé, folyamatos. Ennek lényeges elemei az elnyújtott felújítási szakaszok mind fokozatos felújítógátas, mind szálalógátas elvégzése során. Az erdeinkben visszahagyott holtfa mennyiségének növelése, a fiatal és középkorú erdőállományainkban jellemzően két tisztítás, gyérítés tervezése és elvégzése annak érdekében, hogy lehetőséget teremtsünk nagyobb koronánövekedésre, a jövőben állékonyabb és jobban termő fák, a klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak ellenálló, korban, szerkezetben, összetételükben, fajgazdagságukban változatos erdei életközösségek létrehozására.

Madárvédelem: Fentiek mellett aktív természetvédelmi tevékenységként újraindítottuk odútelep-létesítési programunkat, mely során évente 50-150 db „A” és „B” típusú madárodú kihelyezése történik olyan szálerdőkbe, ahol természetes odvak egyelőre nem, vagy igen csekély számban találhatók meg. Ez tekinthető „tűztoltásnak” is, azonban meggyőződésünk, hogy a következő 20-60 évben – ameddig erdőállományaink állapota nem teszi lehetővé természetes odúképződés megvalósulását – kifejezetten nagy jelentőséggel bír.

ERTI kutatások megállapították, hogy az odúlakó énekesmadarak jelenléte erdőterületeinken, jelentős mértékben javítja a makktermés minőségét, mennyiségét, ezen keresztül erdeink természetes megújuló képességét, az életközösség természetes dinamikájának érvényesülését.

Az elmúlt négy évben közel 350 db madárodú kihelyezése történt meg, a költség pedig visszaellenőrzések tanúsága szerint 90%-os valószínűséggel valósul meg. Fészekaljként 5 pld. kikelő fiókával számolva ez évente 1750 pld. szaporulatot jelent. Jellemzően szén- ill. kékcinege, örvös légykapó, csuszka foglalja el ezeket a mesterséges lakásokat. Számos esetben egy odúban több fészekaljat találunk, ill. valószínűleg másodköltések is előfordulnak bennük.

Vízviisszatartás: elindultak vízviisszatartási programjaink is, melyek részben pályázat keretében, részben külső támogatás nélkül, az erdőgazdálkodási tevékenység keretein belül valósíthatóak meg (pl. vízmosásokban fakitermelés során néhány fa ledöntése koronával együtt, amely eleinte egyre több lemosódott talajt, avart, gallyakat halmoz a lombkorona ágai közé, majd később természetes kis-gátként működve jelentős vízviisszatartó, talajerózió-visszatartó hatása várható). Interreg pályázat

Odútelep felvételezése az odútelep-létesítési program során

keretében erdei kistavak rendbetételére, kisvízes élőhelyek létrehozására kaptunk lehetőséget idei évben, amely során tíznél több, működési területen található, valamikor nyílt vízzel rendelkező, azonban az idők folyamán feliszapolódott, erdei környezetben található víztestet kívánunk helyreállítani, a környezetük vízellátásának (talajvíz és légköri víztartalom) javítása érdekében.

Hulladékmentesítés: társaságunk alapfeladata, az erdő- és vadgazdálkodás, valamint egyéb tevékenységei (pl. ökoturisztikai aktivitás) ellátása közben kiemelt figyelmet fordít a tiszta, egészséges erdei környezet fenntartására, mely nem csupán az erdei ökoszisztéma megfelelő működése, de az erdőlátogatók minél felhőtlenebb kikapcsolódása szempontjából is kívánatos.

2020 őszén, a 2021. év tavaszán az erdész kollégák mindennapi tevékenységei során összegyűjtött illegálisan lerakott hulladékok kívül, a „Tisztítsuk meg az Országot!” program keretében pályázati támogatásból több mint 200 köbméter hulladékot gyűjtöttek össze az általunk kezelt erdőterületekről, ezzel megszabadítva az állami erdőket a szeméttől. Ennek a mennyiségnek kis részét a hulladékra donációval jelentették be a lakosok, javarészt pedig az erdőgazdaság munkatársai derítették fel. Az azóta eltelt időben a folyamatos hulladék-felszámolás mellett újra pályáztunk a „Tisztítsuk meg az Országot!” program II. ütemére, melynek az elbírálása még nem történt meg.

Emellett a társaság minden évben csatlakozik a *Tavaszi nagytakarítás* és a *TeSzedd!* országos akciókhoz, ahol átlagosan évente 30-40 köbméter szeméttől mentesítjük az erdőt.

A hulladékmentesítés továbbra is kiemelt feladatként van jelen, sajnos olykor jelentős energiát elvonva az alapfeladataink ellátásától, azonban ez a kötelezettség nemcsak az ország környezeti állapotát javítja, hanem azon túl is kiemelt jelentőségű. Az utóbbi évek COVID járványa miatt ugyanis jelentősen megnőtt az erdők látogatottsága, így a hulladékmentesítés hozzájárul, hogy tiszta és egészséges környezetben pihenhessenek az emberek. A mentesítés után a jövőben a megelőzésre nagyobb hangsúlyt kell fektetnünk, amelyet további ingatlanvédelmi berendezések telepítésével (kamera, sorompó, tájékoztató tábla kihelyezése) szükséges megoldani.

Erdőtelepítések: Társaságunk állami erdőtelepítési programokban vesz részt, melyek során minden évben, jellemzően őshonos, termőhelynek megfelelő fafajokból álló mintaerdősítéseket hozunk létre, növelve ezzel is a szénmegkötés mértékét a vagyonkezelt területeinken. Viszonylag kevés erdőtelepítésre alkalmas vagyonkezelt terület áll rendelkezésre az évenkénti vállalásaink végrehajtására, ami tervezési nehézségeket okoz, ennek ellenére megpróbálunk ezen a téren is folyamatosan helytállni.

ifj. Ősz Gusztáv

erdőgazdálkodási és természetvédelmi vezérigazgató-helyettes,
EGERERDŐ Zrt.

Fotók: **Vígh Ilona (1, 3, 5), Gyenes István (4), EGERERDŐ Zrt. (2)**

Fókuszban az erdei életközösségek egyensúlya

Az erdő- és vadgazdálkodás összhangja

Az EGERERDŐ Zrt. Magyarország legnagyobb összefüggő erdővel borított hegyvidéki tájának, az Északi-középhegységnek három, egymástól eltérő arculatú területén gazdálkodik. Tájegységei a Mátra hegység teljes területe, a Bükk hegység nyugati része, és a Heves–Borsodi-dombvidék nyugati területei. A részvénytársaság 75 ezer hektár állami terület kezelője, 52 ezer hektáron folytat vadgazdálkodást. A zrt. hét erdészetéből hat erdészet, összesen három vadászterületen látja el a vadgazdálkodási tevékenységet, központi irányítás mellett. Vadászterületünk kifejezetten nagyvadas jellegű, az apróvadnak nincs érdemi jelentősége.

Nagyvadetető a Mátrában

Napjainkban inkább csak „emlék” a vaddisznó a területen

Az erdő szerves része a benne lévő vadállomány, ezért a nagyvadgazdálkodás elválaszthatatlan része az erdőgazdálkodásnak is. A 10 éves erdészeti és a 20 éves vadgazdálkodási üzemtervi ciklusok szakszerű összehangolása biztosíthatja, hogy hosszú távon lehessen tervezni a növény- és az állatvilág legoptimálisabb együttélését. A vadállomány minőségét a terület vadeltartó képessége jelentősen befolyásolja. A vadászterületeink természetes vadeltartó képessége gyenge-közepes.

A részvénytársaság alapvető célkitűzése a természetszerű erdőgazdálkodás folytatása. Annál is inkább, mert az erdőállományok kevesebb mint tíz százalékát teszik csak ki a nem őshonos fajok. Az erdészeti társaság kezelésében lévő területeken kitűzött cél az erdőről, erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény

60. § (1) bekezdésében megfogalmazott létszámú és fajösszetételű vadászható vadállomány kialakítása és fenntartása.

A Bükk hegységben figyelhető meg legszebben a hegyi vegetációs zónák elrendeződése, a tölgyesek, a gyertyános-tölgyesek, a bükkösök öve, melyek közül csak a kis százalékban megjelenő cseres-kocsánytalan tölgyesek dús cserjeszinttel rendelkeznek, viszont e területek a természetvédelem legfőbb kincsei, ezért ezek cserjekínálatát a vadgazdálkodás során figyelmen kívül kell hagyni.

A Mátra északi oldalát és magasabb régióit bükkösök borítják. A déli, délkeleti oldalak csaknem teljesen tölgyesek, kis százalékban cseresek, csak a jobb termőhelyeken és a völgyekben mennek át gyertyános-kocsánytalan tölgyesekbe. A déli oldalak erdőségei az alacsonyabb tengerszint feletti magas-

ságban dús cserjeszinttel rendelkeznek. A gyertyános-tölgyes és a bükkös társulások táplálékkínálata igen szegényes.

A vadászterületeken kevés a mezőgazdasági terület, melyek nagy része hegylábi szántókból, legelőkből tevődik össze, valójában csak vadföldeknek alkalmasak. A zömmel természetes gyepek vadföldgazdálkodási szempontból történő feljavítása természetes növénytakarójuk miatt nem lehetséges.

A vad alapvető szükségleteinek kielégítéséhez azonban szükséges a táplálék és a víz, ezek közül is a víz rendelkezésre állása felülírja a táplálékforrás meglétét. A globális klímaváltozás az elmúlt években egyre komolyabb mértékben hozzájárul a vadállomány viselkedésének megváltozásához, az élőhely megválasztásához.

A víz jelenléte vagy hiánya olyan tényező, mely alapjaiban határozhatja

Vadászterületeinken néha előfordulnak kiemelkedő minőségű gímbikák

meg a vadgazdálkodás eredményességét. A környezeti adottságok kiszámíthatatlansága elsősorban a kevésbé jó adottságú, természetes felszíni vizekkel kevésbé ellátott területeken jelent kockázatot a vadgazdálkodásra nézve is.

Összességében kiváló és jó vadeltartó képességű az erdők 9%-a, közepes 44%-a. Gyenge, igen gyenge a vadeltartó képesség a terület 40%-án. Nincs vadeltartó képessége a terület 7%-nak. A társaság területének 68%-a védett és/ vagy NATURA2000-es terület, amely alapvetően meghatározza mind az erdő-, mind a vadgazdálkodást.

Az élőhelyi adottságok miatt a trófeás vad állománya magyarországi összehasonlításban gyenge-közepes minőségű.

A közel 52 ezer hektár vadászterületen nagyvadaink közül több évre viszszaemlékezve hagyományosan a vadászó volt megtalálható a legnagyobb számban (amíg az afrikai sertéspestis nem jelent meg), de számottevő a gímszarvas, a muflon és az őz is.

Gímszarvas esetében, mivel a vadászterületek zöme gyenge-közepes élőhely kategóriába tartozik, és mezőgazdasági területtel nem rendelkezik, ennek megfelelően a trófea is inkább

gyenge és közepes minőségű. Ritkán, de előfordul az itteni viszonyokhoz mérten kiváló minőségű és nagyságú trófeás egyed is, a 10 kg, vagy esetleg afölötti trófeaméret ritka. A trófea átlag tömeg 4,5 kg körül mozog, és évente 1000-1100 darabos gímszarvas állományhasznosítás a jellemző. Vadgazdálkodási, vadászati jelentősége nagy.

A muflon az EGERERDŐ Zrt. és annak jogelődjei területein él, legjobb képességekkel rendelkező vadfajunk. Ezen belül a Mátra nyugati részén található a jelenleg legjobb törzsállomány. Már a 1970-es években is közel

Mindig is fontos vadfajunk volt a muflon

100 cm csigahosszúságú kosok kerültek bírálatra. Az utóbbi évtizedek leg-hosszabb csigával rendelkező muflon kosa is a Mátrában került elejtésre, Parádsasvár mellett. A trófea átlaghossza közel 97 cm. Állománya mind minőségében, mind létszámában országos szinten is jónak mondható, éves terítéke 500-550 db.

A Mátrában inkább a nagy terpesztésű, szép ívelésű csigával rendelkező kosok a jellemzőek. A Bükkben is megtalálhatóak ezek a típusú kosok, de igen jellemzőek egyes populációkban fellelhető kis ívű, valamint nyakba-, illetve állba nőő szarvval rendelkező kosok is. Vadgazdálkodási, vadászati szempontból az egyik legnagyobb jelentőséggel bíró vadfajunk. Átlag trófeaméret 65-67 cm.

Az őzbak minősége inkább gyengének mondható a társaság vadászterületén, de néhány szép trófeával rendelkező vad is terítékre kerül, akár 300-350 g fölötti trófeatömeggel. Az erdei bakokra jellemzően viszont szép formájúak, gyöngyözöttségűek és színezetűek a trófeák, amelyek átlag tömege 220-230 g. Az őz éves terítéke a muflonhoz hasonlóan alakul, ami 500 db-ot jelent.

Vadászterületeinken a vaddisznó mindenütt jelen van. Ráadásul hazánkban egy-két kivétellel majdnem mindenhol kisebb-nagyobb számban megtalálható, egyrészt a jó alkalmazkodó képessége miatt, másrészt nem igényel különleges élőhelyet. A legfontosabb számukra, hogy legyen megfelelő bűvőhely, víz és eleség.

2018-ban megjelent a társaságunk területein az afrikai sertéspestis, mely megfertőzte és szinte teljesen kipusztította a korábban jelentős vaddisznóállományt. A vírus megjelenése előtti időszakot tekintve, a már említett gazdasági jelentőséget az EGERERDŐ Zrt. vadászterületén is alá lehet támasztani, mivel az éves nagyvadteríték 50%-át, nagyságrendileg 2000 db-ot a vaddisznó alkotta. Ez a szám napjainkra 100-150 db-ra csökkent egy vadászati évre vonatkoztatva. Vadkanagyar tekintetében rendszerint terítékre kerül 20-24 cm agyarméretű vaddisznó, de a 25 cm fölötti nagyon ritka.

Röviden szólnunk kell a nagyragadozókról is. Az *európai szürke farkasnak* térségünkben 2013 óta tapasztalható folyamatos és család/falka méretű jelenléte.

A bükki és a mátrai vadászterületünkön is életvitelszerűen jelen lévő farkas állománya nagymértékben nehezíti a

Farkasnyom a Bükkben

vadgazdálkodást, a vadászati tevékenységet, ezzel komoly kihívások elé állítja az ágazatot. 2021-re robbanásszerűen megemelkedett az észlelések száma, ráadásul ezek nem pusztán alkalomszerűek. Gyakorlatilag a teljes Északi-középhegység térségének erdeire kiterjedően van észlelés a fajjal kapcsolatban, amely hatással van mind az állattartásra, mind a vadgazdálkodásra.

A *hiúz* feltételezhetően sok évtizede él a területen. Rejtett életmódja miatt ritkán találkozunk jelenlétére utaló jelekkel. Vadgazdálkodásra gyakorolt hatása – a néhány fellelt prédamaradékot kivül – nincs.

Időszakosan egyre gyakrabban tűnik fel az *európai barnamedve* egy-

egy egyede vagy bocsos anyamedve. Vadgazdálkodásra gyakorolt hatása egyelőre ennek a nagyragadozó fajnak sincs.

Az afrikai sertéspestis és az európai szürkefarkas vadgazdálkodásra gyakorolt hátrányos hatása mellett meg kell említeni az erdőgazdálkodásra mint messze a legjelentősebb ágazatunkra gyakorolt – erdőművelési értelemben „kegyelmi állapotot” előidéző – pozitív hatását is.

A kezelésünkben lévő erdőkben több mint hatvan éve nem lehetett üzemszerűen sikeres makkvetéses felújítást végezni kerítés nélkül. Most – bár még csak kis területen – erre is van példánk. Továbbá a 2020. évi, több évtizede nem tapasztalt mértékű és teljes területünket érintő kocsánytalan tölgy makktermést kiválóan tudtuk hasznosítani.

A társaság erdész szakembereinek legfontosabb feladata az egyensúly kialakítása, a társadalmi igények, a természeti környezet megóvása az üzemszerű erdő- és vadgazdálkodás között. Az EGERERDŐ Zrt. által folytatott szakszerű erdőkezelés hatására növekszik az erdő természetességi állapota, a védett fajok száma, illetve az erdei ökoszisztéma biodiverzitása, az erdő élőkészletével egyetemben. Célunk a szakszerű munkával a jelenlegi és a jövő nemzedéket szolgálni.

Urbán Pál erdő- és vagyongazdálkodási főmérnök, EGERERDŐ Zrt.

Nagy Károly Imre vadászati előadó, EGERERDŐ Zrt.

Fotók: **Nagy Károly Imre (1, 2, 4)**

Kállay László(3), Urbán Pál (5), EGERERDŐ Zrt. (6)

Trófeaszemle a Mátrában

A fa örök érték – a természetesség jegyében

A fa mint alapanyag emberemlékezet óta központi szerepet játszik mindennapjainkban. Az idők során számos anyag és technológia vált elérhetővé, de a fa iránti vonzalom és tisztelet továbbra is töretlen. De vajon miért tekinthető a fa örök értéknek?

A fa természetes esztétikája és melegsége egyedülálló. Nincs két egyforma darab, mivel minden fa egyedi mintázattal és színnel rendelkezik. Ez az egyediség különleges karaktert kölcsönöz minden fából készült tárgynak, legyen az bútor, padló vagy akár egy egyszerű faragvány.

A megfelelően kezelt fa rendkívül tartós anyag, amely évtizedekig, sőt évszázadokig szolgálhat. A történelmi épületek, régi bútorok és antik tárgyak bizonyítják, hogy a fa képes ellenállni az idő próbájának. Emellett a fa megújuló erőforrás, amely fenntartható erdőgazdálkodás mellett újra és újra megújulhat, ellentétben a nem megújuló anyagokkal, mint a fémek vagy a műanyagok.

A fa rendkívül sokoldalú anyag, amely számos iparágban alkalmazható. Az építőiparban használt gerendáktól és padlóktól kezdve a bútorgyártás finom részleteiig, a fa mindig megbízható és rugalmas megoldást nyújt. Emellett a fa könnyen megmunkálható, így

a tervezők és mesterek kreativitása szabadon szárnyalhat.

A fa nemcsak megújuló, hanem környezetbarát anyag is. A fában tárolt szén-dioxid hozzájárul a globális felmelegedés elleni küzdelemhez. Emellett a fa feldolgozása és gyártása során kevesebb energiát igényel, mint sok más anyag, ami csökkenti a szénlábnyomot.

Emellett a fa az emberi kultúrában is mély jelentőséggel bír. A fa szimbóluma az életnek, a növekedésnek és az állandóságnak. A különböző kultúrákban a fák gyakran a mitológiák, legendák és népmesék központi elemei. Az ünnepek – mint a karácsony – is különleges kapcsolatban állnak a fával, amely szimbolizálja az örökkévalóságot és az újjászületést.

A technológia fejlődésével a fa új szerepekben is megjelenik. A modern építészetben egyre népszerűbbek a fából készült felhőkarcolók és passzívházak, amelyek kombinálják a hagyományos anyagot a korszerű építészeti technikákkal. Az innovatív faanyagok,

mint a keresztirányban ragasztott lemezek (CLT), új távlatokat nyitnak a fenntartható építkezésben.

A tűzifa biomasszában belüli jelentősége

Magyarországnak magas az energiahordozó-importfüggősége. A kőolaj 80%-át, a földgáz 83%-át importáljuk, a hazai készletek korlátozottsága miatt ezek a számok tovább nőhetnek. Az Európai Unióban 2020-ig a megújuló energia felhasználási arányát – folyamatosan növekvő energiaigények mellett is – 20 százalékra kell(ene) emelni, míg hazánk 13%-ot vállalt.

A Magyarország Megújuló Energia Hasznosítási Cselekvési Terve 2010–2020 elérhető célkitűzésként 14,65%-ot határozott meg. Érdekes, hogy ez az arány megegyezett Magyarország éves fakitermeléséből származó faanyag energiatartalmával.

A magyarországi fakitermelés fele tűzifa, de a hasonló piaci értékű és felhasználhatóságú választékokkal (papírfá, rostfa) együtt 67%. Ugyanez az arány az EGERERDŐ Zrt. által kitermelt faanyagon belül 72% felett alakul. A megújuló energiaforrások közül a biomassza felhasználása a legelterjedtebb mind az Unió tagállamaiban, mind Magyarországon. A biomassza – kiemelten a fa-

A fa a természetességet jelenti otthonainkban is

A magyar fakitermelés választékának fele tűzifa

anyag – energetikai célú hasznosításának növelése nélkül nem teljesíthető az Unió felé tett vállalás. Magyarországon az iparilag tartósan nem hasznosítható faanyagból elsősorban lakossági ellátást és helyi fűtőművek ellátását célszerű megoldani – a jelenleginél nagyobb volumenben.

Visszatekintés a közelmúlt tűzifapiacára

Az 1990 előtti Magyarországon az ország fakitermelésének minden köbmétere értékesíthető volt. Sarangolt választékot – elsősorban papírfát – Ausztriába és Jugoszláviába exportáltunk. A tűzifa árát torzította a lakossági ártámogatás, ami elszakadt a földgázétól. A tűzifát – közvetlen és a Tüzép telepen keresztül – a lakosság vásárolta meg. Az erdő- és mezőgazdaság intenzív gépésítése a hetvenes-nyolcvanas évekkel teljessé vált ki. Az erdőgazdálkodásban jelentős fejlődés volt az LKT típusú csuklóstraktorok elterjedése. Ugyanakkor megjelentek a „kapitalista” országok gépei is. Ennek keretében több állami erdőgazdaság vásárolt nagyteljesítményű mobil aprítógépet. Az EGERERDŐ Zrt. jogelődjénél MORBARK 22, majd 23 típusok kerültek beszerzésre. Évi 10-30 ezer tonna aprítékot értékesített – elsősorban – a zagyvarónai ötvözetgyárba.

A 1990-2000 közötti időszak jelentősen megváltoztatta a fatermékek pia-

ci helyzetét. Szinte minden településre bevezették a vezetékes gázt. Míg a lakossági gázon megmaradt a támogatás (majd a hatósági ár), a tűzifánál megszűnt.

A Tüzép telepeken kiszorította az állami szektort a magántulajdonú erdőkből kitermelt tűzifa. Az állami szektor kénytelen volt kétes fizetési morálú faszénégetőknek és önköltségi ár alatt vásárló ipari felhasználóknak (farost- és faforgácsgyára) eladni a megtermelt sarangolt választékok nagy részét.

Ezalatt sorra mentek tönkre a forgóeszköz-hiányos, elavult technológiával ellátott, jellemzően gazdaságos üzemméret alatti, állami támogatási rendszerből rendre kimaradó fűrészipari üzemek, amelyek a gyengébb minőségű és vékonyabb fűrészléveket vásárolták. Ugyanez történt a csekély kapacitású magyarországi furnérüzemekkel is. Mindezek miatt folyamatosan csökkent a rönkkihozatal, mivel a főként külföldi fűrészipari vevők a dimenziósabb (18 cm-ről 32 cm-re nőtt a minimális rönkméret igény), jobb minőségű rönköket hajlandóak megvásárolni.

Megszületett az 1996. évi erdőtervény, ami elsősorban az erdőgazdálkodótól kívánta megvédeni az erdőt. (Az ezt követő 2009. évi szintén.) Megtöbbszöröződött az erdővel borított természetvédelmi területek aránya (nemzeti park, tájvédelmi körzet), ami fokozato-

san gátolja a fenntartható fakitermelést. Megszületett az 1996. évi természetvédelmi törvény, ami jogilag megalapozta a védett területen végezhető gazdálkodás túlzott mértékű korlátozását.

A 2000-2010 közötti időszak javulást hozott a fapiaci termékek – kiemelten a tűzifa – értékesítési lehetőségeiben. A szén-dioxid kvótával összefüggésben, az erdőgazdálkodási ágazat számára komoly pozíciójavulást hozott az erőműi beszállításokra induló lehetőség a kétezres évek elején (AES, Vértesi Erőmű, Pannon Power stb). Ugyanakkor a lakossági gázárak – a hatósági ár ellenére – már jelentősen meghaladták a tűzifa fűtőérték-arányos árát. A lakosság fokozatosan tért vissza a fatüzelésre.

Az aprítéküzelésű kazánok technológiai fejlettségi szintje megalapozta az aprítékfűtés közüzemi (elsősorban néhány száz kW-os kazánok) alkalmazásának elterjedését. Ezért nőtt a jó minőségű, vastag tűzifa minőségű anyagból előállított apríték iránti kereslet is.

A piaci folyamatok miatt csökkenő rönkarány, valamint a védett területeken – gazdasági értelemben – túltartott állományok faanyagminőségének romlása előre meghatározza a fakitermelések választék-összetételében a magas – és várhatóan még növekvő – sarangolt választékarányt. Eközben nőtt a farost- és papíripari feldolgozó kapacitás és az alapanyag iránti igény, kiemelten a szlovákiai SLOVWOOD részéről.

Darabolt, hasított, „konyhakész” tűzifa

A jelenlegi tűzifapiaci helyzet értékelése

A lakossági tűzifa alapvetően négy módon kerül a fogyasztóhoz:

- Viszonteladókön keresztül: A viszonteladóink döntő többsége fakitermelési vállalkozó is, akik az erdőtörvény és a természetvédelmi korlátozások miatt csupán évi 5-7 hónapot tudnak fakitermeléssel tölteni, ezért az általuk vásárolt tűzifa darabolásával, hasításával, értékesítésével át tudják vészelni a vegetációs időszakot.
- Nevelővágások gazdaságosan nem összetermelhető és véghasználatok vágásmaradékát saját munkájukkal összegyűjtő vevők: Elsősorban a települések közelében nagy igény van ilyen lehetőségre, mert így lehet a legolcsóbban tüzelőt vásárolni. Ennek a településtől való távolsága és a fakitermelésre rendelkezésre álló rövid időintervallum szab határt.
- Erdei rakodóról, vállalkozók által termeltetett készletből vásárlás: A szállításról és az otthoni darabolásról, hasításról a vevő gondoskodik. Kissé viszszaeszköz, mert vagy kispénzű, de idővel rendelkezők (gyűjtött fát), vagy fizető erővel igen, de idővel kevésbé rendelkezők („konyhakész” darabolt, darabolt és hasított) tüzelő iránti kereslete nő.
- Konyhakész állapotban alsó rakodóról, vagy házhoz szállítva.

Az apríték iránt két típusú kereslet a jellemző:

- A jó minőségű apríték közüzemi fűtéshez: elsősorban szállodák, kórházak vásárolják. Készítünk pormentesre rostált aprítékot is (magasabb minőség = magasabb határfok).

- Koronából, vágástéri maradékból készített gyengébb minőségű apríték fűtőműveknek, erőműveknek: Az olcsóbb ár ellenére ennek a piaci lehetőségnek nagy előnye, hogy olyan faanyagot is tudunk értékesíteni, amit korábban nem hasznosítottunk. Ezt kiegészítő tevékenységként végezzük.

Felismerve, hogy a vevők magas színvonalú kiszolgálását biztosító logisztikai bázis nem elsősorban a magasabb haszon, hanem a marketing értéke miatt fontos, 2010-ben elkezdtek ennek a bázisnak a kialakítását. Az induláshoz – helyszínként – rendelkezésre állt az Eger-Felnémeti Tűzifaudvar telepünk, valamint ebben az évben lehetőségünk nyílt – 50%-os támogatási intenzitású pályázattal – gépeket vásárolni. Ezek közül a legjelentősebb a Jenz Hem 582 R cippertruck mobil aprítógép, valamint a teleszkópos Merlo típusú homlokrakodónk volt. Ugyanekkor elkezdtek a telep burkolt és fedett felületének a növelését.

2012-ben a Jenz Hem 582 R cippertuck mobil aprítógép üzem közben leégett. Pótlására 2013-ban vásároltunk egy Jenz Hem 561DL típusú gépet. A 2016. évben lecseréltük a Merlo homlokrakodó gépet egy Caterpillar gépre. 2017-ben a rostált apríték hatékonyabb előállítására egy rázóasztalos rostát vásároltunk, amelyet egy magyar gépgyártó vállalkozás a saját igényeinkre tervezett meg és gyártott le. A rosta üzembehelyezése óta problémamentesen dolgozik. Az alapanyag (hosszú tűzifa) telepen belüli mozgatását, illetve az erdészeti egységeinktől történő beszállítás egy részét egy MAN rönkszállító teherautóval oldjuk meg.

További lehetőségek

Apríték: Jelenleg az éves aprítékellátásunk kb. 5.000 luttrotonna. A 2023-ban a saját aprítógépünk eladásra került. Az aprítást vállalkozóval végeztetjük, hasonló, magas minőségi elvárással (JENZ 593 COBRA). A jobb minőségű korona aprítékot az EGERERDŐ Zrt. gyöngyösi parkettagyárába szállítjuk be évi 300-400 tonna mennyiségben, a gyengébb minőségű korona aprítékot, fűrészpont, illetve vágástéri apadékot a visontai erőműnek értékesítjük.

A „zöldítés” keretein belül már több éves téma, hogy Eger északi városrészenek fűtését korszerűsítve a távfűtés egy részét faaprítékfűtéssel szeretnék megoldani. Ezek a helyi fűtőművek már több európai országban jól működnek. Amennyiben ez a projekt megvalósul, úgy az erre szánt faapríték mennyisége éves szinten meghaladná a több 10.000 m³ vágástéri apadék + hengeres tűzifa alapanyag mennyiséget. Az aprítéktermelés a jelenlegi alacsony volumen mellett is a legnagyobb hozzáadott értéket produkálja.

Darabolt és hasított tűzifa: Bár a darabolt és hasított tűzifa jelenlegi átlagára nem biztosít többlet hozzáadott értéket, de mivel az éves sarangolt választék értékesítésünknek jelentéktelen részét teszi ki, marketing hatása miatt célszerű fenntartani. A darabolt és hasított tűzifa előállítási volumenét elsősorban a lakossági gázár alakulása határozza meg. Némileg befolyásolta az EKÁER rendszer és az EUTR rendszer bevezetése, valamint a fatüzelésű berendezések beszerzésének állami támogatása. Jelenleg az értékesítési mennyisége jelképes, mivel a privát gazdálkodók és előállítók feltételei sokkal kedvezőbbek és „rugalmasabbak”.

Továbbra is a minél több, megbízhatóan fizetőképességű vevő megtartása a cél. Kiemelt feladatnak tekintjük a lakosság tűzifaellátását. Exportra csak helyben nem eladható, vagy helyben csak olcsóbban eladható papírfát, rostfát szállítunk.

A fa második élete a Mátraparkettben

Az EGERERDŐ Zrt. mint állami erdészeti társaság, az erdő- és vadgazdálkodáson kívül másodlagos faipari tevékenységet is végez a gyöngyösi Mátraparkett üzemében. Az üzem 1969-ben hat állami vállalat közreműködésével került alapításra Gyöngyösi Társulati Parkettagyár néven a térségben termelődő gyengébb minőségű alapanyag

Aprítékolás az Eger-Felnémeti Tűzifaudvaron

TRIO, háromrétegű tölgy svédpadló a Nemzeti Táncszínházban

parkettává való feldolgozására. Az alapanyagbázis tehát adott volt, míg a piaci lehetőséget a természetes padlóburkolatok iránti igény növekedése biztosította. A gyár építése még az alapítás évében elkezdődött. A fővállalkozó a területet is biztosító és a legnagyobb részesedéssel bíró Mátrai Erdőgazdaság volt, aki ezen kívül biztosította az újonnan megépült gyár vállalati háttérét is.

Már az első évben több mint 100 ezer m² parketta került legyártásra és értékesítésre. A keresleti kihívásoknak megfelelően a gyár termékportfóliója fokozatosan bővült: a mozaikparketta mellett csakhamar elkezdődött a csapornyos parketta, lépcsőelemek, kerítéscsúszók gyártása is. Az üzem termékeit hamar megismerte a hazai vásárlókör. A megbízható, állandó minőség védjegyévé vált a „gyöngyösi parketta”, amely elsősorban az akkori Tüzép telepeken keresztül jutott el a végfelhasználókhoz. A hazai piacokon történő megjelenéssel szinte egyidőben megkezdődött a külföldi piacokra történő szállítás is. A célpiacok ekkor a német nyelvterület mellett Finnország és Svédország volt. Az országban az első között itt kezdődött el a 80-as években a 10 mm vastag lamellaparketta gyártása, melyet elsősorban exportpiacokon értékesített a gyár.

Ezekben az években a gyár két műszakban 180-200 főt foglalkoztatott. Az éves parkettatermelés elérte az 500 000 m²-t is. 1989-ben átfogó rekonstrukció zajlott az üzemben: új hőközpont és új, modern, számítógép vezérelt szárítókamrák épültek. Modernizálásra került az elektromos hálózat, és új gépsorok is érkeztek.

A 90-es évek elején megváltoztak a piaci lehetőségek, a külföldi értékesítési irányok polarizálódtak: a német és skandináv vevők mellett megjelentek az olasz, spanyol, görög, egyiptomi vevők. Belföldön a megnyíló szakkereskedések egyre nagyobb arányt képviseltek az értékesítésben.

1992-ben változás történt a tulajdonosi szerkezetben. A Mátra-Nyugatbükki EFAG jogutódjaként átalakult EGER-ERDŐ Zrt. az alapító társulati tagoktól megvásárolta a gyönyösi parkettagyárat, és ettől kezdve mint az EGERERDŐ Zrt. önálló egysége működik tovább a gyár. Ekkor veszi fel a Mátra Parkettagyár nevet, amely később Mátraparkettre módosult.

A 2000-es évek elején a hagyományos termékek iránti kereslet nagyarányban visszaesett, melynek hatására a gyár fokozatosan áttért az egyműszakos munkarendre. Ugyanakkor 2006-ban egy újabb beruházással megerősödtek a nagyobb méretű svédpadló gyártásának feltételei. Eleinte még felületkezelés nélkül, de rövidesen színes hardwax olajokkal felületkezelve is kínálta ezen termékeit a Mátraparkett.

2012 fontos mérföldkő a gyár életében. Kifejlesztésre került a háromrétegű szerkezettel, teljes egészében tölgy fafából készülő, padlófűtésre is alkalmas TRIO svédpadló. Az évtized végére az üzem éves termékkibocsátása meghaladta a 100 000 m²-t, melynek már csak kis része a még gyártásban maradt csapornyos, lamella- és élkötegezt parketta.

A svédpadlók a különböző piaci igényekre négyféle szerkezettel készülnek: a TRIO (tölgy3), Flexi (tölgy2), Tömörfa (tölgy1) és DUO (tölgy fedőréteg+ rétegeztetett lemez, később tölgy fe-

dőréteg+fenyő hordozóréteg). A négyféle szerkezet, öt válogatásban, mintegy 40féle felületkezeléssel érhető el, melyek újabb változatai folyamatosan fejlesztés alatt állnak.

A Mátraparkett a fennállása óta folyamatosan fejlesztette, különösen az utóbbi évtizedekben, környezetbarát működését. Az üzem hőellátása megújuló energiaforrásra alapozott: a fűtőanyag erdei faapríték, amely az EGER-ERDŐ Zrt. közeli erdeiből származik. A hőellátást biztosító kazán hatásfoknövelő felújításon esett át 2016-ban, amelynek köszönhetően közel 25%-kal kevesebb a fűtőanyag-felhasználás, és a villamosenergia-felhasználás is csökkent 30%-kal.

A dízelüzemű targoncákat az üzem teljes területén, tehát kültéren is, elektromos targoncák váltották fel. A lényegesen olcsóbb üzemeltetési költség mellett csökkent a zaj- és szennyezőanyag-kibocsátás.

A megemelkedő energiaárakra válaszul, telepítésre került egy 100 kW névleges teljesítményű napelemes kiserőmű, amely mintegy 15%-ban fedezi az üzem elektromos igényét, ennyivel is tovább csökkentve a CO₂ lábnyomát.

A MÁTRAPARKETT által gyártott fűrészpörbrikett

A faanyag egy olyan alapanyag, amely szinte maradéktalanul feldolgozható, felhasználható. A termékek előállításával mellett jelentős mennyiségű fűrészpor keletkezik, mely önmagában is értékes fűtőanyag, de a közkedvelt fűrészporbrikett alapanyaga is lehet. A Mátraparkett a közelmúltban fejlesztette fűrészporbrikett-gyártását, és ma már a gyártás során keletkező fűrészport teljes egészében erre használja fel.

Trombitás Zoltán üzemigazgató,
EGERERDŐ Zrt. MÁTRAPARKETT
Zay Zsolt kereskedelmi vezető,
EGERERDŐ Zrt.

Fotók: **Babiczkai László** (4),
EGERERDŐ Zrt. (1, 2, 3, 5, 6)

Téged is vár az erdő!

Ökoturisztikai szolgáltatások az EGERERDŐ Zrt.-nél

Vitathatatlan, hogy Magyarország legszebb turistaösvényei a középhegységekben várják az erdei vándorokat. A hegyvidéki erdőkben egymást érik a természeti látványosságok, barlangok, források, kilátópontok, melyekhez mind-mind külön jelzésű turistaút vezet. Az elmúlt években az erdőben egyre több civil, természetszerető ember keresi a testi-lelki kikapcsolódást, a kényelmes, modern szálláshelyeket, folyamatosan megújuló természeti és épített attrakciókat és a színvonalas, különböző tematikájú erdei programok iránt is egyre nagyobb az érdeklődés.

Az EGERERDŐ Erdészeti Zártkörűen Működő Részvénytársaság mint a Bükk, Mátra és Heves–Borsodi-dombság állami erdeinek erdészeti kezelője, ezt az igényt felismerve, többcélú ökoturisztikai fejlesztést valósít meg, ezáltal kitárta az erdő kapuját a látogatók számára. A 2010 óta zajló fejlesztésekre méltán büszke a társaság, hiszen átadásuk óta töretlen sikerrel szolgálják a vidék vándorait. A beruházások saját erőből, állami és európai uniós forrásból valósultak meg.

tevékenység mellett az EGERERDŐ Zrt. mátrai erdészetei is jelentős ökoturisztikai feladatokat látnak el, többek között parkerdőt, erdészeti erdei iskolát, erdei szálláshelyeket üzemeltetnek.

Erdői szálláshelyek a Mátrában – A csend és béke szigetei

A Mátra északnyugati területén, Tar község határában található *Fenyvespuszta*, mely csendes erdei környezetben páratlan kikapcsolódási lehetőséget

bepillantást nyerhetnek az erdei élővilágba és az erdészek munkájába.

A Mátra szívében, Parádsasvár közelében áll az egykori Károlyi-birtok vadászháza, *Rudolf-tanya*. Az erdei kerékpáros csomópontban lévő szálláshely most már az ökoturizmust szolgálja.

Az EGERERDŐ Zrt. múlt évi beruházása a *Hidegkúti turistabázis*, mely Gyöngyöspatától északra található, de erdei úton, turistaösvényen Pásztó–Mátrakeresztes felől is megközelíthető. A Mátra szívében található, nagy múltú, de megújult turistaház, lakott településtől távol, csendes erdei környezetben várja a vándorokat.

Galyatető, az aktív turizmus fellelővára

A komplex ökoturisztikai hálózat kialakításának egyik mérföldköve *Galyatetőn*, a hazai természetjárás bölcsőjében valósult meg, ahol számos építészeti díjat elnyert Turista Centrum és kilátó épült. Az 1930-as években a Péter-hegyesen épült kilátó még plusz 13 méter-

Számos pihenőhely várja az erdei vándorokat

A Károlyiak egykori vadászháza, ma erdei szálláshely

A Zrt. fejlesztései során fő cél egy olyan ökoturisztikai hálózat kialakítása, mely csomópontszerű erdei központokból és ezeket összekötő útvonalakból áll. Az útvonalak többféle jármódban bejárhatók, a család egésze számára változatos nehézségű, aktív élményekkel és nyugtató pihenéssel teli órákat kínálva.

Csúcsélmények a Mátrában

A főváros közelségében lévő Mátra az aktív erdei turizmus fellelővára emelkedett az elmúlt évtizedekben. A hagyományos erdő- és vadgazdálkodási

nyújt. A szálláshely az Országos Kéktúra és a Mária Út útvonala mellett fekszik. A ház szomszédságában van a Tuzson János Arborétum, melyben Nógrád megye egyetlen atlaszcédruza található, de mellette egyéb különleges fajok is láthatók.

A Mátra déli oldalán, a Szén-patak partján található a *Szalajka-bázis*, Gyöngyöslomos községtől északra, a Mátravásút végállomása közelében. A ház udvarán filagória, kemma és grillező, tűzrakók a szabadban történő kikapcsolódást szolgálják. A ház közelében induló tanösvényt bejárva a vendégek

rel növekedett, hogy az erdőállomány fölé emelkedve, pazar kilátás tárulhasson a látogatók és a bivakszallást választó vendégek elé a Galya-kilátóból.

A galyai fejlesztés ezzel nem zárult le, hiszen a közelmúltban 100 személyautó (elektromos autó töltési lehetőséggel) és 3 busz befogadását szolgáló parkoló került kialakításra. A parkoló mellett színpad és nézőtér is épült. A galyatetői parkerdő egy részén pedig az egészséges életmód fontosságának jegyében erdei tornapálya létesült, ahol a kirándulók a túra előtt vagy után mozgathatják izmaikat.

Kisvasút, ami több mint egy közlekedési eszköz

Az 1900-as évek elején épült hegyvidéki kisvasúthálózat sok-sok ember életével összefonódott. Már csak megsárgult képek mesélnek az első lövontatású kocsikról és a tehervonatokról. A 20. század első felében az ország kisvasútjainak egyedüli célja a más járművekkel szinte megközelíthetetlen erdőkből származó faanyag és egyéb erdei nyersanyagok szállítása volt, melyek - a világháborúk után - nélkülözhetetlenek voltak az ország újjáépítésében.

A teherautók tömeges megjelenésével ez a feladat egyre jobban háttérbe szorult, és a turisztikai funkció vette át a fő szerepet. Az EGERERDŐ Zrt. üzemeltetésében lévő Mátravasút, a Felsőtárkányi Állami Erdei Vasút és a Szilvásvárad Állami Erdei Vasút története sem más. A három kisvasút mára a vidék turisztikai életének kulcsfontosságú szereplője, évente közel 300 ezer utast vonz a térségbe.

A Mátravasút két szárnyvonalon maradt meg, ahol a vonatok Gyöngyöstől

dőket. A Bükk hegység Magyarország legnagyobb átlagmagasságú, barlangokban bővelkedő karszthegegye, mely nevét leggyakoribb fafajáról, a bükkéről kapta.

A Bükk fehér sziklaormai már mesziről csalogatják a turistákat a hegységbe. A hatalmas erdőrengetegben garantált a pazar látvány és a kalandos kirándulás, a felszín megannyi geológiai képződményének, a sebes folyású patakoknak, a várromoknak, a kisvasutaknak hála. Az EGERERDŐ Zrt. fejlesztéseinek is köszönhetően a kirándulók egyre magasabb színvonalú erdei szolgáltatásokat vehetnek igénybe a területen.

Szilvásvárad, a Bükk ékköve

Szilvásvárad a Bükk legcsillogóbb ékköve, ahol a Szalajka-völgy kapujából indulva számos helyszínen szerezhetünk élményeket gyalog, kisvasúttal, kerékpárral, a fák magasba nyúló koronája alatt.

Leghíresebb természeti kincse a Fátyol-vízesés. A Szalajka-patak vize fod-

gek, melynek emlékét őrzi a Szilvásvárad Szabadtéri Erdészeti Erdei Múzeum.

A Szilvásvárad Állami Erdei Vasút hazánk leglátogatottabb kisvasúta, melynek közbelső, halastói megállójától pár lépésre áll a műemlék jellegű épület, a „Király-féle ház”, mely otthont ad a völgy másik Erdészeti Múzeumának, ami *Zilahy Aladár* erdész nevét viseli. A múzeum az erdőgazdálkodással és vadgazdálkodással kapcsolatos múlt tárháza, erdőmesteri szobával és a bükki élővilágot bemutató látványos diorámával.

Felsőtárkány, az egriek kirándulóhelye

Felsőtárkány Eger lakosságának legkedveltebb kirándulóhelye, hiszen csak néhány kilométeres út választja el a megyeszékhelytől. Emiatt is az erdészeti zrt. számos ökoturisztikai fejlesztést tett a közeli erdőben, így az Egeres-völgy egy élményvölgygé alakult!

A Felsőtárkányi Állami Erdei Vasút a falutól az Egeres-völgyön keresztül közlekedik a Stimecz-ház megállóig. A kisvasútfejlesztésnek köszönhetően,

Csodálatos kilátások nyílnak a Mátra turistaútfajiról

Mátrafüredig, illetve Gyöngyössolymos-Szalajka-ház állomásig közlekednek. Többlepcsős kormányzati támogatásnak köszönhetően a Mátravasút pályája és gördülőállománya, illetve Gyöngyi gőzös is megújult, ezáltal biztonságos és környezetbarát nosztalgia-utazást kínálva a Mátra szerelmeseinek.

A Bükk erdőrengetegében

Madártávlatból a Bükk egy hatalmas zöld lombpaplan, hiszen itt található Magyarország legnagyobb összefüggő erdőterülete, amelynek nyugati felén az EGERERDŐ Zrt. kezeli az állami er-

rozódva bukik át az egykor ledőlt fák elmeszesedett maradványain, feledhetetlen látványt nyújtva az ide látogatóknak. A völgyben zubog a Szikla-forrás is, melynek kristálytisza vize szemet gyönyörködtetően lép a felszínre.

Egyedülálló módon a Szalajka-völgyben két erdészeti múzeum is található. A közelmúlt évszázadaiban élő emberek nehéz, kétféle munkával keresték meg a család mindennapi kenyerét. A hegyvidék embere az erdővel szoros kapcsolatot ápolt, benne munkát, megélhetést talált. A természetben fellelt nyersanyagokkal összefonódtak helyi mestersé-

A Mátravasút felújított szerelvényei

a dízel mozdonyok elektromos meghajtást kaptak, a kocsik kívül-belül megújultak, így a kisvasút modern és biztonságos körülmények között közlekedik a vadregényes tájon.

A kisvasút közbelső megállója a Varró-háznál található, ahol vadbemutató kert, játszótér és filagória is várja a kikapcsolódni vágyó családokat. Tovább haladva az erdőben, vasúttal vagy gyalog, kb. 4 km múlva elérünk a Stimecz-házig. A Stimecz Gáspárról elnevezett ház megújult turistaszállás, mely környezetében erdei pihenőhely várja a kirándulókat, filagóriával, erdei

tornapályával, játszótérrel és tanösvénnyel. A Vöröskő-völgyi Erdei Tanösvény a háztól indul és a patak partján, domboldalon és hegygerincen át mintegy 1,5 km-nyi útszakaszon nyújt tanulási lehetőséget erdei környezetben.

A terület nevezetességei az időszakos források (Vöröskő-völgyi alsó és Vöröskő-völgyi felső, valamint az Imó- és Fekete-len-forrás), melyek csapadékos időjárás után, általában tavasszal kezdik meg működésüket, vizükkel táplálva a környező hegyi patakokat. Közülük legismertebb a Vöröskő-völgyi forrás, melynek gejzírzerű látványa sok turistát vonz Felsőtárkányba.

Erdei szálláshelyek a Bükkben

A Nyugat-Bükk csodaszép tájait felfedezők körében ismert *Pazsag* neve. A 2017-ben átadott új főépület elegáns és kényelmes szálláshelyet nyújt az erdő

A Heves–Borsodi-dombság rejtett értékei

A Heves–Borsodi-dombság természeti szépségben, látnivalókban, erdészeti értékekben felveszi a versenyt a Mátra és a Bükk közismert tájaival. A terület talán legismertebb szépsége az Arlói-tó, amely festői környezetben, hegyek ölelésében helyezkedik el. A vidék völgyei a hegyvidékekre jellemzőek. A Gyepes-völgy csörgedező patakokkal, vizes rétekkel és égeresekkel páratlan élőhelyet biztosít növényeknek, állatoknak egyaránt.

A felújított Ivánka-szálló éppen itt, Arló községhatárban, a Gyepes-völgyben helyezkedik el. A környéken több turistaútvonal halad, és a kerékpárosok is találhatnak itt túrákat. A ház a nagy múltú Kohászok útjának nevezett turistaút mentén található, amely az észak-magyarországi kohászvárosokat, Salgótarjánt, Ózdot és Miskolcot köti össze.

A szerteágazó erdei iskolás foglalkozások mellett a gyerekeknek lehetőségük nyílik többek között erdei kisvasutat, lovagolni, fűszerezni, kreatív kézműves foglalkozásokon részt venni, sétakocsikázni, éjszakai vadlesre menni.

A gyerekekre fókuszálva, tartalmas nyári programot kínálnak az erdészeti társaság által működtetett bükki és mátrai vándortáborok is, ahol nomád táborokban, egy hetet töltenek el a csoportok, testközelből megismerve az erdei lét kihívásait, az online világ nélküli életet, de legfőképp a csapattagok és saját maguk bátorságát.

A Társaság életében fontos a környezeti nevelés, amit jól mutat, hogy az erdei iskolás foglalkozásokon felül több sokszínű programot tart az erdészeti társaság. Évente hatezer gyermek vesz részt az egri és mátrafüredi Erdészeti Nyílt Napokon, számos óvodai és iskolai foglalkozást tartanak az erdőpe-

A felújított szilvásváradai Fátyol vendégház

megfáradt vándorainak. Innen indulva számos természeti látványosság, barlang, látogatóközpont, várom és hagyományait őrző bükki település megközelíthető. A bükki kék túra útvonala mellett fekszik, és a sárga sávon haladó turisták számára is ideális szálláshely. Közélemben van a Hór-völgy, az Oszlai tájház, a Suba-lyuk barlang, de a jó állóképességűek akár Bánkútig is elmerészkedhetnek.

A *Fátyol Vendégház* a csodálatos Szalajka-völgyben, az erdő ölelésében várja a pihenni vágyó vendégeit. A nyugodt és csendes környezet kiváló lehetőséget nyújt a teljes kikapcsolódásra. A felújított vendégház kiváló erdei iskolás foglalkozások, családi, baráti összejövetelek megtartására.

Erdészeti Nyílt Nap az EGERERDŐ Zrt. szervezésében

Fókuszban a gyermekek

Jövőnk alapját a gyermekeink jelentik. Sajnos a mai kor gyerekeit gyakran hatalmába keríti az információkban ugyan gazdag, de a természettől elszakadt számítógépes világ. Ennek ellensúlyozására és a fiatalok szemlélet- és magatartásformálására, környezettudatos nevelésére hoztuk létre az erdészeti erdei iskoláinkat. Az EGERERDŐ Zrt. három erdészeti erdei iskolát működtet, amelyek Szilvásváradon, Mátrafüreden és Bátorfűtanyán látogathatók. Itt erdész kollégáink hegyet-völgyet bejárva megismertetik a látogatót a csodás környezet rejtelmével, a hegyvidéki növény- és állatvilág életközösségeivel, az erdei ökoszisztémák működésével és az erdőgazdálkodás néhány gyakorlati fogásával is.

dagógus kollégák, ahol interaktív módon mutatják be az erdő élővilágát és az erdész aktív természetvédelmi szerepét.

Leszögezhetjük, hogy nagyon is érdemes aktív életet élni és megtalálni itt-hon azt a boldogságot, kalandot, természeti csodát, amit esetleg más országban keresünk. Ehhez minden feltétel adott az állami erdőkben! Éljenek vele, keressék az erdészeket, és ismerjék fel, hogy milyen szép országot adott nekünk a Jóisten!

Vigh Ilona

közjóléti és kommunikációs vezető
EGERERDŐ Zrt.

Fotók: **Nagy László (2, 4),
EGERERDŐ Zrt. (1, 3, 5, 6)**

Mély az idő kútja...

Történelmi, kultúrtörténeti képeslapok

Az idejét se tudom, hogy mikor kaptam legutóbb képeslapot, és bevallom, arra sem emlékszem, hogy mikor küldtem valamelyik utazásomról, pedig valaha ez egészen természetes dolog volt. Lehet ugyan, hogy előbb hazaért az utazó, mint a postán feladott képeslap, de mégis örömet okozott, amikor megérkezett, jó volt eltenni, később nézegetni, segített felidézni az utazás élményeit, a látottakat. Sokan gyűjtötték, talán ma is vannak, akiknek ez a szenvedélyük.

Én gyakran olyan képeslapot választottam, amin több kép is szerepelt. Szerettem a montázsokat, négy-öt fotó jól összeválogatva sokat elárult a felkeresett városról.

Ha *Egerről* kellene összeállítanom egy ilyen több képből álló, montázszerű anizsot, akkor mik is szerepelnének rajta? Nézzük hát meg alaposabban!

Az első kép az egri várat mutatja, amely a város legnevezetesebb építménye. Ezt nézegetve végigpörög előttünk történelmünk. Szent István királyunk püspökséget alapít Egerben, felépül a Szent János tiszteletére szentelt székesegyház, a tatárjárást követően IV. Béla kővár építésére ad engedélyt, amelynek harcászati szerepe Buda elfoglalását (1541) követően megnő.

Felidézhetjük a 16. század két török ostromát, a hősies helytállást Dobó István várkapitány vezetésével 1552-ben és a 91 éves oszmán uralom kezdetét jelentő 1596-ost. A szövetséges hadak 1687-ben visszafoglalják a várat, amely a Rákóczi-szabadságharc idején még fontos szerepet kap, de ezt követően elveszti katonai jelentőségét.

A második képen Eger egyetlen klasszicista épületét, a frissen felújított bazilikát látjuk, amely az ország második legnagyobb temploma. *Pyrker János* érsek megrendelésére 1831 és 1837 között épült. Ez a kép az Egeri Főegyházmegye jelentőségét szimbolizálja. A város több mint ezer éve egyházi székhely, az első püspökségek egyike, 1804-óta érsekség. A bazilika szomszédságában találjuk az Érseki Palotát, amelynek az Széchenyi utca felől megközelíthető tömbjében turisztikai látogatóközpont működik.

A harmadik kép ismét egy szimbólum, arra utal, hogy Eger iskolaváros. Évszázadok óta az, és ma is fontos szerepe van itt az oktatásnak. A Líceum barokk és copf stílus jegyeit

1. kép Eger történelmi belvárosa az egri vár oldalából

2. kép A felújított egri főszékesegyház

mutató épületét *Eszterházy Károly* püspök emeltette 1765 és 1785 között azzal a céllal, hogy egyetemet hozzon létre az egyházmegye székhelyén.

Az „Universitas” létrehozásának gondolata biztos alapon állt, hiszen 1705-ben már papnevelde, 1740-ben jogi iskolát alapítottak a városban, és 1754-ben megépült a jezsuita gimnázium, majd 1769 és 1775 között *Markbot Ferenc* orvosképzést indított.

Az épület folyamatosan az oktatás szolgálatában állt, de az építető álma csak 2016-ban vált valóra, egyetem lett. 2021 augusztusa óta pedig az Egeri Főegyházmegye fenntartásában működik, neve *Eszterházy Károly Katolikus Egyetem*. A városban még egy felsőoktatási intézmény működik, az Egeri Hittudományi Főiskola.

A negyedik képen a Bitskey Aladár uszodát ismerhetjük fel. 2000 decemberében avatták fel, *Makovecz Imre* tervei alapján készült. Persze ide más kép is kerülhetett volna, hiszen a szomszédos Bányai uszoda képe vagy szemben a Török fürdő és a mintegy öt hektáron elterülő Egeri Termálfürdő is ugyanazt a témát, a gyógyvizek és fürdők kérdéskörét erősítik.

A Bükkben lehulló csapadékot elnyeli a karszt, majd a törésvonalak mentén a mélybe jutva felmelegszik, megnő az oldott sótartalma, és a hegység lábánál, a Bükkalján egyes helyeken természetes forrásként, máshol fűrt kutak segítségével válik hozzáférhetővé.

Egerben évszázadok óta ismerik és használják az itt fakadó források vizét. Feljegyzések szerint már a 15. században ismert volt, majd a török időkben fürdők épültek, de tudunk arról is, hogy a fejedelem a Rákóczi-szabadságharc időszakában maga is gyakran felkereste az itteni fürdőket, és a beteg katonákat is idehozták gyógyulni.

Itt épült hazánk első 50 méteres úszómedencéje 1925-ben. A strandfürdő kialakítására 1932-ben került sor. Azóta

3. kép Az egri Líceum

folyamatosan gazdagodott, új medencék épültek. Gyógymedencéjének vize reumás, mozgásszervi megbetegedések kezelését segíti radontartalma miatt.

A képzeletbeli egri anziksz ötödik képének kiválasztása nem is olyan egyszerű dolog, hiszen egy olyan témát keresek, amit Eger bemutatása kapcsán fontosnak tartok. Lehetne egy kép a Fazola-kapukról, amelyek a Megyeháza épületét díszítik, hiszen a város közigazgatási központ, Heves vármegye székhelye, de örömmel nézegetném Gárdonyi Géza házának fotóját is, emléket állítva munkásságának, legismertebb regényének, az ebben a házban íródott *Egri csillagoknak*, és közvetve az egri kötődésű művészeknek, a város gazdag kulturális életének.

Választásom végül arra a képre esett, amely a „szőlőművelés – pincék – borok” témára utalva a város fölé magasodó Nagy-Egedet ábrázolja.

A hegy szoknyáján az Árpád-kor óta szőlőt művelnek, ez az ország legmagasabban fekvő szőlőterülete. A témához kapcsolódóan persze kereshetnék képeket a hírneves Szépasszony-völgy pincesoráról vagy valamelyik színvonalas boros rendezvényről, ahol a főszereplő az Egri Bikavér és az Egri Csillag.

4. kép A Nagy-Eged hegy, az egri borok és pincék bazája

Következzék most egy kis válogatás, a teljesség igénye nélkül, az EGERERDŐ Zrt. működési területéről származó képeslapok közül.

Szilvásvárad egyik fő vonzereje a régészeti jelentősége miatt fokozottan védett barlang, amely az Istállós-kőnek az oldalában, 546 méter tengerszint feletti magasságban nyílik. Hatalmas háromszög alakú bejárata mögött egyetlen terem található. A barlangot sokáig istállóként használták. A régészeti feltárások két szintet különítettek el, az alsóból a neandervölgyi, míg a felsőből a cro-magnoni ember lelete került elő.

A barlangtól a falu felé haladva a kirándulók által közkeletve Gloriette-tisztáson találjuk a kisvasút végállomását, lejjebb a Fátyol-vízesést, majd a Szabadtéri Erdészeti Erdei Múzeumot, a Szikla-forrást.

Kevesen ismerik a történetét a pisztrángos tavak szomszédságában álló, egyetlen tölgyfából kifaragott szobornak. Ez a „Kárpátok őre”, amelynek eredetijét *Szeszák Ferenc* készítette, és 1915-ben Kolozsváron állították fel, felidézve a Kárpátok hágóit éjjel-nappal vigyázó őrk emléket. Az emlékművet az I. világháború után felgyújtották.

Ezt a szobrot 2002-ben avatták fel itt. A mögötte álló házban a Zilahy Aladár Erdészeti Múzeumot tekinthetjük meg.

5. kép *A szilvásvárad Fátyol-vízesés*

Ebben az épületben élt és dolgozott több mint 20 éven keresztül *Király Lajos* erdész, Pallavicini Őrgróf uradalmi erdőinek vezető főmérnöke.

Bélapátfalva a Bükk „köveinek” hajdanvolt legimpozánsabb tagja, a Bél-kő lábánál fekszik. A hegy az évszázados kőbányászat sebeit viseli, hiszen innen került ki a településen 1908-tól működő cementgyár alapanyaga. A cementgyártás Bélapátfalván 2002-ben megszűnt, a gyár helyén ipari parkot alakítottak ki. A település nevezetessége az apátsági templom. 1232-ben az Aranybulla fogalmazója, II. Kilit egri püspök apátságot alapított itt a franciaországi Trefontaine (Háromkút) ciszterci szerzetesei számára azzal a céllal, hogy az akkor még gyéren lakott vidéken megtelepedve segítsék a fejlődést.

Recskről legszívesebben egy olyan képeslapot írnék, amelyen az eredetileg Parádsasvárig húzódó vadgesztenyés fásor képe emlékeztetne hazánk talán legjelentősebb kertépítőjének, *Jámbor Vilmosnak* munkásságára. A több mint száz esztendő fásorra ma már csak néhány megmaradt famatuzsálem emlékeztet.

Az Alcsúti Arborétum és a Margitsziget nagy igényességgel kialakított arculata is az ő nevéhez kapcsolható. A saját tervei szerint felépített recski kúriájában ma óvoda működik, falán

emléktábla található. A településről azonban más is eszünkbe jut. Recsktől délre, az erdők között a Mátra oldalában működött 1950 és 1953 között az Államvédelmi Hatóság kényszer-munkatábor. Az itt fogva tartott másfél ezer ember a Csákány-kő kőbányájában fejtette az andezitet. A tábor helyén 1996 óta Nemzeti Emlékpark található.

Parádfürdő és természetesen Parád és Parádsasvár arculatának kialakításához a Károlyiak nagyban hozzájárultak. A Károlyi család három nemzedéke 1847-től nyolcvan éven keresztül volt tulajdonosa az ún. Debrő-Parádi uradalomnak. Gróf Károlyi György nevéhez fűződik a parádfürdői kastély (1872) újjáépítése és a Cifra Istálló (1880) felépítése. A tervet *Ybl Miklós* készítette, csakúgy, mint a hajdani Erzsébet szálló (1893), a Gyógyfürdő Kórház (1873) és a parádsasvári nagy kastély (1885) esetében.

A tornyos romantikus épületet a Károlyiak Sasvárnak nevezték. A település is innen kapta a nevét. Itt élt Károlyi György unokája, Mihály feleségével, *Andrássy Katinkával*. A helybeliek az épületet „Duzzogónak” hívták, mert itt bűjt el a vidéki életet szerető grófnő, ha összeveszett a férjével.

Szöveg és kép: **Megyeri Zoltán Sándor**
idegenvezető

6. kép *Bélapátfalva a Bél-kő oldalából, előtérben a ciszterci apátság épületével*

Az OEE 154. Vándorgyűlése

Erdészek a jövő szolgálatában!

Ünnepi Közgyűlés Egerben

Az Országos Erdészeti Egyesület 154. Vándorgyűlését idén a Bükk hegység délnyugati lankáin fekvő, mély történelmi gyökerekkel rendelkező, szakmakulturális értelemben is kiemelkedő jelentőségű Heves vármegyei székhely, Eger városa látta vendégül. Itt rendezte meg az Egyesület, az EGERERDŐ Zrt. állami erdészeti társasággal és az OEE Egri Helyi Csoportjával mint házigazdákkal közösen, július 4-én, a hagyományos Ünnepi Közgyűlést, mely a Kárpát-medencei magyar erdészek éves szakmai és közösségi találkozásának kiemelt jelentőségű programja. A második napon az EGERERDŐ Zrt. összetett szempontrendszerű erdőkezelésének és a mátrai, nyugat-bükk, heves-borsodi-dombsági erdőtájak aktuális erdészetszakmai feladatainak, illetve kulturális, történelmi, néprajzi értékeinek bemutatását szolgáló terepi programok zajlottak.

A közgyűlés kezdetekor, a hagyományoknak megfelelően az Egyesület hivatalos zászlajának, az OEE vándorgyűlések vándorzászlajának és a MEVME zászlónak ünnepi bevonulására került sor, majd a jelenlévők közösen elénekelték a magyar himnuszt.

Elmer Tamás, az OEE főtitkára

Ezt követően **Elmer Tamás, az OEE főtitkára az alábbi szavakkal nyitotta meg a közgyűlést:** „Tisztelettel köszöntöm az Országos Erdészeti Egyesület 154. Vándorgyűlésének résztvevőit Eger városában. Ismét közel 700-an gyűltünk össze, határon innen és túlról egyaránt szép számmal. Hagyományosan összegyűltünk, hogy együtt éljük meg a szakmai és egyben baráti összetartozásunknak erejét, amely az egész Kárpát-medencére kiterjed.”

Külön köszöntötte a díszvendégeket: *Jakab Istvánt*, az Országgyűlés alelnökét, *Zambó Péter* államtitkárt (AM), *Mayer Gábor* államtitkárt (KTM), *dr. Feldman Zsolt* államtitkárt (AM), *Győrffy Balázst*, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara elnökét, *dr. Kozma Ákost*, az Alapvető Jogok Biztosát, *dr. Pajtók Gábor* országgyűlési képviselőt. Rajtuk kívül a rendezvény házigazdáiként *Kiss Lászlót*, az Országos Erdészeti Egyesület elnökét és *Dobre-Kecsmár Csabát*, az EGERERDŐ Zrt. vezérigazgatóját.

A meghívott vendégek között üdvözölte továbbá prof. *dr. Fábián Attilát*, a Soproni Egyetem rektorát, *Jámbor Lászlót*,

az Országos Magyar Vadászkamara elnökét, *Dombóvári Dénest*, a Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetségének elnökét, *Sulyok Ferencet*, a Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség elnökét, *Nagy Józsefet*, az EGERERDŐ Zrt. felügyelőbizottságának elnökét, *dr. Seregi Jánost*, a Magyar Természetjáró Szövetség alelnökét, *Dudás Györgyöt*, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság igazgatóhelyettesét, *prof. dr. Náblik Andrást*, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem dékánját, *Wisnowszky Károlyt*, az Erdészcsillag Alapítvány elnökét.

Köszöntötte a Németországból érkezett erdész kollégákat, az Egyesület tagságát, az Elnökség tagjait, az állami erdőgazdaságok vezérigazgatóit, a Soproni és Sepsiszentgyörgyi Egyetem hallgatóit, valamint a határon túli tagtársakat, a felvidéki, erdélyi, vajdasági és horvátországi kollégákat. E mellett kiemelten *Agfj Lászlót*, Egyesületünk Kárpátaljai Helyi Csoportjának elnökét.

„Erdészek a jövő szolgálatában! Ez az Egererdő Zrt. és egyben az idei Vándorgyűlésünk mottója is. Egység, közösség nélkül a jövőt szolgálni nem lehet, de talán nem is érdemes. A magyar erdőket és a jövőt szolgáló, egységes Kárpát-medencei erdésztársadalmat is ünnepeljük ma” – zárta le felvezető köszöntőjét az OEE főtítkára.

Dobre-Kecsmár Csaba, az EGERERDŐ Zrt. vezérigazgatója

Ezt követően **Dobre-Kecsmár Csaba, a EGERERDŐ Zrt. vezérigazgatója** mint a Vándorgyűlés házigazdája üdvözölte a megjelenteket.

„Tisztelt Államtitkár Urak!, Tisztelt Elnök Urak!, Tisztelt Képviselő Urak! Tisztelt Kollégák, Kedves Vendégeink!

Nagy tisztelettel és erdészbarátsággal köszöntöm, magam és az EGERERDŐ Zrt. valamennyi dolgozója nevében, az Országos Erdészeti Egyesület 154. Vándorgyűlésének résztvevőit Egerben, ahol utoljára 39 éve, 1985-ben gyűlt össze szakmánk közössége. Köszönöm minden résztvevőnek, hogy elfogadta a meghívásunkat, és megtisztel minket jelenlétével.

Kollégáimmal igyekeztünk a vándorgyűlés szakmai programjainak összeállítása során arra törekedni, hogy átfogó képet mutassunk be a térség társadalmi, kulturális és természetesen az erdészeti, erdőgazdálkodási vonatkozásairól is.

Az EGERERDŐ Zrt. és jogelődjei története egészen 1945. augusztus elsejéig nyúlik vissza, amikor megalakult az Egri Állami Erdőigazgatóság, az egri érseki palota épületegyüttesében. Az azóta eltelt majd 8 évtized alatt számos területi, szervezeti és funkcionális átszervezést követően jutottunk el a jelenlegi állapotba.

Társaságunk mintegy 75 000 hektár állami tulajdonú területen folytat erdőgazdálkodást, melyből mintegy 52 000 hektárt érintően vadgazdálkodási feladatokat is végez. A Zrt. szervezeti tagozódásában 7 hagyományos erdészetet, a Gyöngyösi Mátraparkett üzem által megtestesítve egy faipari üzemet, az erdőgazdálkodás alap infrastruktúráját jelentő erdei feltáráshálózatot fenntartó műszaki üzemet, az ökoturisztikai szolgáltatásokért felelős, 3 kisvasutat működtető vasútüzemet, a faapríték termelésre és értékesítésre szakosodott tűzifaudvart és mindezek koordinálását végző központi vállalatirányítást találhatjuk.

Szervezeti felépítésünk jól tükrözi azt az összetett feladatrendszert, melyet az állam által ránk bízott vagyon működtetése, fenntartása és gyarapítása jelent. Tovább árnyalja a képet, ha azt is figyelembe vesszük, hogy kezelt erdeink mintegy 90%-a őshonos főfafajú, magas természetességi állapotú erdő, melynek mintegy 70%-a érintett hazai vagy közösségi, azaz Natura 2000 természetvédelmi besorolással. Mindezen tényezők mellé sorakozik fel, és gyakorol jelentős hatást működésünkre kezelt erdeink kiemelkedően magas turisztikai látogatottsága.

Vadászati tevékenységünkre – területeink természetes vadeltartó képességén túl – jelentősen rányomja bélyegét a 2018-ban megjelent afrikai sertéspestis és a 2010-es évek elejétől a Bükkben és a Mátrában is állandó állománnyal bíró európai szürke farkas mint fokozottan védett nagyragadozó jelenléte.

Kiemelt figyelmet fordítunk a felnövekvő generációk környezeti nevelésére is. Három akkreditált erdészeti erdei iskolánkban, valamint az Egerben és Gyöngyösön évtizedes múltra visszatekintő Erdészeti Nyílt Napjainkon évente több ezer óvodás és kisiskolás korú gyermeknek tudtuk megmutatni az erdők varázslatos élővilágát és benne az erdészek mindennapi munkáját. Ehhez a tevékenységünkhöz kapcsolódik szorosan az *Erdői Vándortábor Program* és az idei évtől az *Iskolában az erdő program* is, melyben stratégiai partnerünk az Országos Erdészeti Egyesület.

Működési területünkön több mint 90 helyi, települési önkormányzattal tartunk fenn szoros kapcsolatot, melynek keretében – köszönhetően Magyarország Kormánya támogatásának – évről évre sikeresen kapcsolódunk olyan népszerű programokhoz, mint a településfásítási vagy éppen a szociális célú tűzifaprogramok.

„Az Erdő Közérdek!” Ez állt a 2003 évi, az EGERERDŐ Zrt. által utoljára megrendezett mátrai vándorgyűlés mottójában. Eltelt 21 év, és ez a gondolat talán napjainkban még aktuálisabb, mint akkor.

Szaktérünk valamennyi területén, az oktatás – kutatástól a gyakorlati erdőgazdálkodáson át, a hatósági munkában épp ugyanúgy, mint a jogalkotásban megjelenik ennek a szellemisége. Gyakorló erdészként néha úgy érezhetjük, hogy az erdőkhöz, az erdők kezeléséhez mindenki ért, a „10 millió erdész” országa lettünk.

Ez egész biztosan nem így van, de azt kijelenthetjük, hogy társadalmunk szinte minden szegmensében – így vagy úgy – kapcsolódik a természeti környezethez, és ezáltal elvárásokat fogalmaz meg erdeinkkel és az erdőkkel foglalkozó szakmákkal szemben.

Talán túlzás nélkül kijelenthető, hogy óriási kihívások előtt áll az erdész szakma. A klímaváltozás kapcsán eddig soha nem látott tempóban változó természeti környezet, a társadalom részéről az erdők védelmi, közjóléti és gazdasági szolgáltatásai iránti egyszerre jelentkező és egyre fokozódó igény olyan feladatok elé állítja az erdészek közösségét, melyeket csak széleskörű, a teljes erdész szakmát átfogó összefogással lehet hatékonyan megoldani. Nyitottnak kell lennünk arra, hogy ebben a gyorsan változó természeti és társadalmi környezetben – múltunkból hozott értékeinkre építve – képesek legyünk az alkalmazkodásra és új irányok, új célok megfogalmazására.

Ezzel – az erdészekre minden időben jellemző – a szebb és jobb jövőbe vetett hittel és bizalommal választottuk a 2024. évi, egri vándorgyűlés mottójának az EGERERDŐ Zrt. jelmondatát: *„Erdészek a jövő szolgálatában!”*

Itt ragadnám meg az alkalmat, hogy gratuláljak valamennyi kitüntetettnek az elismeréseikhez és az Év Erdésze versenyen helyezést elért kollégáknak!

Köszönetemet fejezem ki minden kollégámnak, közreműködőnek, akik részt vettek a rendezvény szervezésében, lebonyolításában.

Befejezésül, mindenkinek tartalmas baráti beszélgetéseket és kellemes itt tartózkodást kívánok! *Jó szerencsét! Üdv az Erdészeknek!*

Kiss László, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke

A vezérigazgatói köszöntő után **Kiss László, az Országos Erdészeti Egyesület** elnöke tartotta meg ünnepi beszédét.

„Tisztelt Államtitkár Urak, Biztos Úr, Képviselő Urak, Elnök Urak, Rektor Úr, Dékán Úr, Vezérigazgató Urak! Kedves Tagtársak, Vendégeink, Hölgyeim és Uraim!

Nagy tisztelettel köszöntöm a 154. Vándorgyűlésünk valamennyi résztvevőjét! Köszöntöm nyugdíjas, aktív és diák tagtársainkat, külön megbecsüléssel a határon túlról érkezetteket, valamint kedves Vendégeinket! Üdvözlöm házigazdáinkat: az Egererdő Zrt. munkatársait és az Egri Helyi Csoport tagjait!

Eger városa, a térségével együtt, szakmakultúránk egyik bölcsője. A házigazda erdőgazdaság méltó színvonalon gondozza elődeink örökségét. Ezt az Erdészeti Lapok júniusi lapszámában részletezi a vezérigazgató úrral készült riport, és biztos vagyok benne, hogy meg fogják erősíteni a holnapi programok tapasztalatai is.

Heves vármegye Egyesületünk történetében eddig hat-szor adott otthont a Vándorgyűlésnek. Az első Bedő-díjakat 1957-ben Parádfürdőn, az első Kaán-emlékérmeket 1985-ben Egerben adtuk át. Köszönjük az Egererdő munkatársainak, hogy ismét ezen a vidéken találkozhatunk!

Mi erdészek munkánk során az ökoszisztéma értékeit tartjuk fenn, és tesszük annak a materiális és immateriális szolgáltatásait mindenki számára hozzáférhetővé, miközben a jövő erdeit hozzuk létre. Egyszerre kell megfelelnünk a társadalmi igények és a természeti környezet gyors változásának.

A bugaci vándorgyűlésen testközelből tapasztalt klímaproblémák tovább növekednek. Az Alföldön veszélyben lehet a zárt erdőtakaró és a hagyományos erdőgazdálkodás fenntartásának lehetősége. A változások domb- és hegyvidéken is költségesebb, kockázatosabb erdőkezelést kényszerítenek ki.

A jóléti társadalom igényei egyre inkább a nem anyagi típusú szolgáltatások felé tolódnak. Évente mintegy 40 millió látogatást jegyzünk a magyar erdőkben. Immaterális szolgáltatásaink egy része adott, de az erdei aktivitásokhoz a sokrétű és növekvő turisztikai igényeknek megfelelő infrastruktúra megteremtése, fenntartása alapvetően az állami erdőt kezelő társaságokra hárul. Ehhez az erdőkezelésből származó bevételek felhasználásán kívül külső források bevonása is szükséges.

Jelentős hatást gyakorolnak mindannyiunkra az Unióban zajló folyamatok. Részvételünkről, a hátrányok mérsékléséről, a megnyíló lehetőségekről és a soros elnökségünk fel-

adatairól tagjainkat folyamatosan tájékoztatjuk. Beszédesebb, hogy a Bizottság dokumentumaiban szándékosan az „erdő” és nem az „erdészet” szerepel. Jelzi, hogy az EU-ban nem az erdőgazdálkodás van a hangsúly.

Az uniós szabályozók közül kritikát fogalmaztunk meg a Zöld Megállapodás (Biodiverzitás Stratégia és Erdőstratégia) nyomán kiadott EUDR és a Természet-helyreállítási rendelet, valamint a készülődő Erdő Monitoring rendelet túlzó, megalapozatlan intézkedései kapcsán.

Ezzel szemben üdvözljük a jelentős nemzeti hozzájárulással finanszírozott Közös Agrárpolitika céljait, örömmel fogadjuk a nagyobb összegű és szélesebb körből hozzáférhető támogatásokat! Ezek különösen fontosak a korábbiaknál hosszabb hullámvölgyben lévő fapiac bevételecsökkentő hatásának, valamint a költségek növekedésének ellentételezésében.

Egyesületünk az uniós elnökség munkáját a civil kapcsolatok erősítésével segíti. Szervező házigazdái leszünk októberben az European Forest Meetingnek, az európai erdészeti civil szervezetek nagyrendezvényének, melyre Svédországtól Bosznia-Hercegovináig, Lengyelországtól Izlandig már több nemzet jelezte részvételi szándékát.

Egyesületünk működése a gyakorlat irányába legfőképp a szakismereteink bővítését és terjesztését szolgálja, a társadalom felé pedig segítjük a környezetjavító intézkedéseket, szervezzük az erdőpedagógiai módszereken alapuló környezeti nevelés szemléletformáló programjait, a hatékonyabb ismeretterjesztést és kommunikációt.

A szakmai gondolkörből a teljesség igénye nélkül most szakosztályaink és az Egyetem együttműködését, valamint a 2022-ben indított Szaktudás Füzetek sorozatunkat emelném ki, amely egy-egy kiemelten fontos témakörrel foglalkozik.

A sorozat első három része a „*Habitat fák és bolfa az erdőben*”, „*Erdők a világban, Európában és Magyarországon*”, valamint „*Erdő és Víz – Erdészeti vízgazdálkodás*” címet viseli. Most a negyedik, *biológiai inváziókról* szóló kötetét a Vándorgyűlésre jelentettük meg. Letölthető a honlapunkról, és az Erdészeti Lapok folyóiratunk július-augusztusi lapszámával tesszük a tagjaink asztalára.

Környezetünk gyors változása, a társadalom jóléti igényének kielégítése szükségessé teszi, hogy erdeinket a termé-

zeti folyamatokhoz igazodó, gondos erdővédelmi, erdőnevelési és erdőfelújítási beavatkozásokkal kezeljük.

Az erdőkezelés során kikerülő faanyag iránti kereslet növekedését idézheti elő a fagazdaság szénforgalom-alapú megközelítése – amiben maga az erdő és az erdőtalaj a legfontosabb szénraktár, az erdőkezelés során rendelkezésre álló faanyag pedig, megfelelő modern faipari technológiák és üzleti környezet révén, első számú helyettesítője lehet a CO₂-kibocsátásban vezető, építőipari anyagoknak. Elismerésre méltó, hogy a Faipari Mérnöki és Kreatívipari Karunk sokat tesz az új technológiák kifejlesztéséért!

Társadalmi programjaink közül idén az Iskolában az Erdő Programot emelném ki. Ez a szén-dioxid-kvótából megvalósuló eseménysorozat egy teljesen új kezdeményezésünk, amely az Energiaügyi Minisztérium és az Agrárminisztérium támogatásával valósulhat meg.

A program tavaszi eredményei is már magukért beszélnek: közel 500 általános iskolában, mintegy 30 ezer gyermekhez jutottak el országszerte a minősített erdészeti erdei iskola hálózatunk erdőpedagógusai. A program őszi folytatása is indokolt, amely kiegészül rászoruló, hátrányos helyzetű gyerekek eljuttatásával az erdei iskoláinkba. Ezt a programtervet a Magyar Máltai Szeretetszolgálat (Iskola) Alapítványának bevonásával fogjuk megvalósítani.

A programban részt vevő állami és magán erdőgazdaságok elkötelezett erdőpedagógus kollégáinak külön köszönettel tartozunk! Ez a referenciánk hozta a megtiszteltetést, hogy jövőre vendégül láthatjuk a Nemzetközi Erdőpedagógiai Konferenciát.

Emellett folytatjuk a korábbi akcióinkat is. Az Aktív és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ támogatásából megvalósuló Erdei Vándortáborainkra közel 6000 táborozó regisztrált, és 180 új pedagógust képeztünk ki. A Program 2017-es indulása óta több mint 30 ezer táborozó felsős és középiskolás fiatal tölthetett el mintegy 200 ezer vendégéjszakát a hazai erdőkben, nomád, szemléletformáló körülmények között.

A Településfásítási Programban több mint 500 község és kisváros zöldfelületeit fejlesztjük. „Hátizsákban az erdő” kezdeményezésünket az idén két ütemben hirdetjük meg az óvodás korosztály számára.

Látóköri szélesítése érdekében építjük a civil kapcsolatainkat. Ennek keretében százhusz milliós nagyságrendű agrárminisztériumi támogatásból olyan kezdeményezéseket, erdei családi napokat, ismeretterjesztő, pályaaorientációs kiadványokat, Erdélybe is eljutó szakmai rendezvényeket fogunk össze, melyek szemléletformáló hatása minden eddiginél kiterjedtebb lehetőségeket biztosít.

Ez csak ízelítő az eredményeinkből, amikért nyilvános köszönet illet minden egyesületi alkalmazottat, valamint a sikereinkért dolgozó erdészt és pedagógust!

A járvány, majd a háború következményei egész Európa gazdaságát sújtják. A magyar gazdaság is nehéz éven van túl, az infláció és a visszaesés az élet minden területén éreztette a hatását. A gazdasági nehézségektől Egyesületünk sem mentesül. Titkárságunk munkája révén, ügyvitelünk és pénzügyi helyzetünk rendezett.

A költségtakarékosság lépései minden intézkedésünkre kihatnak. Olyan feladatainkat is modernizálunk szükséges, mint a 162 éves Erdészeti Lapok működtetése – de a nehéz időkben is támogatjuk a Wágner Károly Alapítvány, illetve a szociális és oktatási támogatásokat határon túlra is biztosító Erdészcsillag Alapítvány tevékenységét. A Küldöttgyűlés által jóváhagyott terveinkről nyomtatott és elektronikus felületeinken adunk tájékoztatást.

Hagyományos küldetésünkben elsősorban sikerekről adhatok számot. Taglétszámunk közelíti a négyezret. Szakosztályaink és helyi csoportjaink programtervében az idén már 230 rendezvény szerepel. Hangsúlyos a szakosztályok műhelymunkája, amiben jó partner az Egyetem, a Szakmai Munkacsoportunk és az Erdészeti Lapok Szerkesztőbizottsága.

Fő célunk szakmánk alkalmazkodása - a társtudományok bevonása, megújult szemlélet, új ismeretek és technológiák, valamint komplex erdőkezelés révén.

Nemzetközi szinteken is erősítjük az összetartozást. Határon túli helyi csoportjaink nélkülözhetetlenek a törekvéseink közvetítésében – melyek közül a kárpátaljai kollégák, valamint a sepsiszentgyörgyi erdőmérnökképzés oktatóinak támogatását, diákjainak befogadását emelem ki. Különösen tiszteletre méltó, hogy a külhoni közösségeink már egymást is segítik. Az Erdélyi Helyi Csoport tagjai jelentős támogatást gyűjtöttek a kárpátaljai kollégáknak!

Tágabb viszonylatban, legutóbb az osztrák, a német és a horvát erdész egyesületekkel szerveztünk közös programokat. Erről a helyről is szeretném hangsúlyozni a nyelvismeret kiemelt jelentőségét!

A fiatalok felkarolását és a generációk kapcsolatait a jövőnk zálogának tekintjük. Ezt szolgálják az oktatás minden szintjén szervezett vetélkedőink, a Hallgató Helyi Csoport támogatása, Lapunk cikkpályázatai, és erősíti a valéta elnök mai szereplése is.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Szakmaiság, nemzetköziség, társadalmi jelenlét – így foglalom össze a céljainkat. Mindenkit tisztelettel kérek, hogy segítse az Egyesületet, ezáltal a magyar erdők ügyét!

Elismerésem aktív tagjaink, tisztségviselőink és alkalmazottaink példás munkájáért! Köszönet illeti partnereinket és az ágazatot vezető erdészeket a támogatásukért. Alapítványaink nevében köszönöm minden támogatónk önzetlenségét!

Köszönet a pártoló tagoknak, hogy ebben a kedvezőtlen fapiaci és gazdasági helyzetben is elkötelezettek támogatják programjaink végrehajtását! Gratulálok a kitüntetetteknek, köztük az állami kitüntetést kapott tagtársainknak, valamint az Erdészverseny helyezetteinek!

Kívánok Önöknek tartalmas programot, kellemes baráti találkozót, sikereket és jó egészséget! *Jó szerencsét! Űdv az Erdésznek!*"

* * *

Dr. Semjén Zsolt, miniszterelnök-helyettes egyéb elfoglaltságai miatt nem lehetett jelen az Ünnepi Közgyűlésen, így levélben elküldött köszöntő sorait *Elmer Tamás* főtájtár olvasta fel.

„Tisztelt Vándorgyűlés! Tisztelettel köszöntöm a magyar erdészek közösségét, az Országos Erdészeti Egyesület 154. Vándorgyűlésének résztvevőit!

Isten a világba, mint egy kertbe helyezte az embert, hogy felelősen művelje azt. Ahogy a kertész gondozza a kertet, úgy gondozzuk mi a ránk bízott erdőt és vadállományt. Ahogy egy nemzet lelkiállapotát tükrözi templomai állapota, úgy az erdő, mint a természet temploma, mutatja a benne dolgozók tisztességét és szakmai hozzáértését.

Állapotbeli kötelességünk, hogy gondosan vigyázzuk hazánk természeti kincseit, őrizzük és védelmezzük a reánk bízott teremtett világot. A magyar erdészek és vadászok tisztelik a természet rendjét, felelősséget viselnek a nemzetünk erdeiben honos flóra és fauna megőrzésében, tartoznak ezzel a jövő nemzedékeinek.

A méltán híres magyar erdész szakma az embert próbáló időkben is megtartotta szakmai és emberi becsületét, tudását lelkiismeretesen adta tovább a következő erdész generációnak.

Köszönet a 158 esztendőes Országos Erdészeti Egyesületnek a nemzetszolgálatért! Amikor a Vándorgyűlés munkájához sikereket kívánok, bízom abban, hogy a résztvevők a találkozások és az erdészbarátságok örömeivel térnek haza! *Űdv az erdésznek, a vadásznak! Tisztelet az erdőnek és a vadnak! Hódolat a Teremtőnek!*"

* * *

Zambó Péter, erdőkért és földügyekért felelős államtitkár

Az erdész szakma és egyben a magyar erdők érdekképviseletének legmeghatározóbb kormányzati szervezeti egysége az Agrárminisztérium. A következő felszólalónknak elvileg nem lehetetlen érdeme van az erdészeti ágazat sokat emlegetett egységességében. A közgyűlés folytatásában Egyesületünk korábbi elnöke, **Zambó Péter, erdőkért és földügyekért felelős államtitkár** lépett a pulpitusra, hogy megtartsa ünnepi beszédét.

„Tisztelt Elnök urak, Főtitkár úr, tisztelt Kitiintetettek, tisztelt Kollégák! Örömmel és nagyrabecsüléssel köszöntöm az Országos Erdészeti Egyesület 154. Vándorgyűlésének résztvevőit!

Örömmel, hiszen mindannyiunk számára évről évre felelő érzés a Vándorgyűlés keretei között találkozni a szakmai munkánkat, pályafutásunkat végigkísítő kollégákkal és barátokkal. És nagyrabecsüléssel, amely azon ágazat szakembereinek szól, akik felelősek Magyarország több mint 25%-át kitevő, erdei fa- és cserjefajokkal borított területének kezeléséért. Ez a 2,3 millió hektárnyi terület az ország nemzetstratégiai jelentőségű zöldvagyon.

Tavaly a Balaton-felvidéken az erdei ökoszisztéma szolgáltatásainak fontosságát, az ezeket fenntartó szakmai gondolkodásmód kiterjesztésének szükségességét fogalmaztam meg fő üzenetként. Az erdők szerepe és jelentősége azóta tovább erősödött. Az erdei ökoszisztéma sok százmilliárd forint értékű szolgáltatást nyújt a társadalomnak. Erdeink jelentik az ország legfontosabb klímavédelmi és szénmegkötő biológiai infrastruktúráját. Biztosítják a lakott települések zaj, por és árvíz elleni védelmét, a tiszta ivóvizet, és megelőzik a termőföldek pusztulását, a talajeróziót.

A magyar erdők mindemellett évente 40-50 millió erdőlátogató számára nyújtanak egészséges sportolási, kikapcsolódási és rekreációs lehetőséget. Csak ez utóbbi szolgáltatást évente 39 milliárd forint értékűre becsülték a Corvinus Egyetem kutatói.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! A magyar erdők haszna a magyar embereké. Az erdők számos, Magyarország Alaptörvényében is rögzített alapjog teljesüléséhez hozzájárulnak. Az erdő az ország zöldvagyonaként nemzeti érték, amelynek felelős, fenntartható módszerekkel folytatott kezelése minden egyes magyar ember érdekében végzett, azaz közérdekű feladat.

Az erdőborítás fenntartása a magyar társadalom érdekét szolgálja, hiszen ezen keresztül valósulnak meg az ország klímavédelmi célkitűzései. Ez az alapja a megfelelő környezeti állapot fenntartásának vagy éppen az egészségvédelemben fontos szerepet betöltő erdei turizmusnak.

Mindezt azért tartom fontosnak hangsúlyozni az Országos Erdészeti Egyesület Vándorgyűlésén, mert itt olyan kollégák, szakemberek vannak jelen, akikre az elmúlt időszakban jelentős feladatok hárultak az erdők kezelésében. A jövőben pedig jelentős részben rajtuk múlik az ország pozitív környezeti állapotának fenntartása.

Engedjék meg, hogy kormányzati szereplőként az erdőkön belül elsőként az állami területek stratégiai fontosságát emeljem ki. Magyarország erdőkben megtestesülő zöldvagyonának több mint felét tartja fenn a 21 állami erdészeti társaság.

A társadalmi elvárások elsősorban és leghamarabb az állami társaságok irányába jelentkeznek. Ennek a célcsoportnak a felelőssége és egyben lehetősége válaszolni ezekre az igényekre, amelyek megtestesítik a 21. századi erdőfenntartás minden kihívását.

Minden korábbinál nagyobb tétje van annak, hogyan kezeljük az állami erdőket. Sokszor beszélgetek laikusokkal, akik rákérdeznek, hogy mit kell egyáltalán az erdőkön fenntartani. Hiszen a fa magától is megnő, és amikor vágáséretté válik, az erdész kivágja és értékesíti. Gondolom, akad köztetek olyan, aki örülne, ha ez ilyen kényelmes és egyszerű feladat lenne. Ezzel szemben se nem kényelmes, se nem egyszerű, hanem kifejezetten komplex és egyre komplexebb feladat az erdészé.

Különösen igaz ez az elmúlt néhány év kihívásaira. Mindenki emlékszik, hogy a COVID-járvánnyal az összes más megoldandó probléma mellett megérkezett az erdők látogatottságának korábban nem tapasztalt, ugrásszerű növekedése. Az erdészeti társaságoknak az erdei turizmus 20-30, helyenként 40 százalékos növekedésével kellett szembenézniük. A társadalom szempontjából terápiás hatású volt a pandémia idején a természetjárás, azonban az erdészeknek ez azt jelentette, hogy ezt az intenzív erdőlátogatást kezelni kellett és biztosítani hozzá az infrastruktúrát. Mindezt közjóléti feladatként, a látogatások számával egyenes arányban növekvő költségeket finanszírozva.

Az állami erdészeti társaságok vették ezt az akadályt. 2010 és 2023 között saját forrásból, gazdasági működésük eredményességére alapozva csaknem 53 milliárd forintot költöttek közjóléti-turisztikai feladataik ellátására. Ez nagyjából évi négy milliárd forintot jelent. Ugyanezen időszak alatt a kormányzat támogatásával több mint 40 milliárd forintot fordítottak a turisztikai infrastruktúra fejlesztésére.

Ezek a fejlesztések és a működtetésükre megtermelt évi 4 milliárd forint az a ráfordítás, amely a COVID alatt biztosította, és azóta is lehetővé teszi az erdők látogathatóságát. Minden magyar ember számára, ingyenesen.

Ugyancsak ez az erdőgazdasági munka teszi lehetővé az erdőkre alapozott turisztikai ágazat piaci alapú, eredményes működését. Ez a turisztikai ágazat a magyar erdő alapú gazdaság egyik jelentős szegmense. Már nemcsak a főváros környéki erdőkben prosperáló üzlet sportversenyeket vagy egyéb programokat szervezni, hanem sorra alakulnak a túraszervezésből élő vidéki vállalkozások. Ösztönözni és segíteni kell ezt a folyamatot, ugyanakkor országszerte ki kell alakítani azt az együttműködést, amely bevonja az erdőt használó vállalkozásokat az erdők fenntartásának felelősségi körébe.

Tisztelt Kollégák! Alig ért véget a COVID-járvány, kitért az orosz-ukrán háború, vele pedig az energiaválság. A magyar társadalomnak az általános bizonytalanságban az egyik támasza az a megújuló, hazai energiaforrás volt – a tűzifa –, amelyet nagyrészt szintén a 21 állami erdészeti társaság biztosított. Elindult a lakossági tűzifa-program, amelynek keretében néhány hónap leforgása alatt az éves tűzifakereslet két és félszeresét kellett az igénylők rendelkezésére bocsátani. Ennek termelési, logisztikai, koordinációs és adminisztratív feladatai erősen próbára tették a kollégákat.

A program lebonyolítása azonban sikeres volt – bár számomra nem is ez a legnagyobb büszkeség. Hanem az, hogy a helyzet megoldására az erdészeti társaságok össze tudtak fogni, és a természetvédelmi szempontok teljes betartásával, az erdővagyon érdekét szem előtt tartva tudtak a magyar társadalom rendelkezésére állni. Ez alkalommal is gratulálok és köszönetet mondok minden kollégának ezért a teljesítményért.

Mindezek mellett tudnunk kell azt is, hogy miközben az erdészeti társaságok kezelték a COVID-járvánnyal érkező turisztikai bummot és az energiaválságot, illetve az azt enyhítő

lakossági tűzifaprogramot, jelentős adóbevételt és gazdasági eredményt termeltek a tulajdonos magyar állam számára. Az elmúlt két évben a cégcsoport 13 milliárd 245 millió forint osztalékot fizetett be a költségvetésbe. Köszönet jár mindazok számára, akiknek a munkája mindezt lehetővé tette!

Az állam erdőkkel kapcsolatos felelősségvállalását mutatja az is, hogy az erdőtervezési feladatok átkerültek közvetlenül az agrártárcához. A Nemzeti Földügyi Központból csaknem 300 munkatárs érkezett az Agrárminisztériumhoz, közülük hozzávetőleg százan dolgoznak az erdőtervezésben. Szeretném ezúton is kifejezni abbéli törekvésemet, hogy a feladatok minisztériumhoz kerülésével még erőteljesebbé váljon az az egységes erdőtervezési szemlélet, amely hagyományosan a fenntartható erdőgazdálkodás alapja Magyarországon.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Az elmúlt időszak munkája alapján külön elismerés illeti meg a magán-erdőgazdálkodásban dolgozókat. Elsősorban az Országfásítási Program lendületét, az erdőtelepítési trend pozitív megfordítását köszönhetjük nekik.

Motivált tulajdonosok és elhivatott, megbecsült szakirányítók nélkül nem tudnánk tovább növelni erdőterületeinket – anélkül pedig nem tudnánk teljesíteni az ország klímavédelmi vállalásait. Nemcsak szűken vett erdészeti és agrárkérdés tehát a magánerdészeti szektor teljesítménye, hanem a klímapolitikára kiható jelentőségű, stratégiai terület. Minden segítséget meg kell adnunk tehát a versenyképes fejlődéshez.

Ezt szolgálják a Közös Agrárpolitika támogatásai, amelyek kiírása az idei évben már megkezdődött. Az erdőterület növelésére és a meglévő erdők megőrzésére a korábbinál háromszor nagyobb forrás, összesen 310 milliárd forint áll rendelkezésre. Mostantól sorra jelennek meg a pályázati kiírás-

sok, prioritásként kezelve az erdészeti potenciál megőrzésére és helyreállítására, valamint az erdőtelepítésre és az örök-erdő-gazdálkodás támogatására vonatkozó jogcímeket. A támogatásokon keresztül olyan lehetőséget biztosítunk a hazai erdészeti ágazat számára, amellyel bebizonyosodhat, hogy az erdők kezelésébe fektetett források hozzájárulnak a versenyképesség növeléséhez.

Az erdőgazdálkodás versenyképességet javító lehetőségeit képviseljük az Európai Unió soros elnökségi feladatainak ellátása során is. Az erdők nemcsak Magyarországon, hanem az egész kontinensen a társadalom zöldvagyonának legfontosabb elemét jelentik. Erre a zöldvagyonra vigyázunk kell, hasznosulása nemcsak nemzeti, hanem összeurópai érdek. Célul tűztük ki, hogy nemcsak minden tagország, de minden európai polgár számára egyértelművé váljon az, hogy az Európai Unió számára az erdőkre alapozott gazdaság fejlesztése komoly kitörési lehetőség.

Észre kell vennünk, hogy európai szinten felértékelődnek az erdei ökoszisztéma faanyagon kívüli szolgáltatásai. Éppen ezért helyesebb, ha a szűken, gazdaságilag értelmezett „erdőgazdálkodás” fogalomköre helyett szélesebb értelemben, „erdőkezelésben” gondolkodunk. Az erdő szolgáltatásai mindenkit megilletnek, de fenntartásuk aktív munkát igényel. Ezt végzi az erdészeti ágazat, és ennek a szerepnek a megerősítését képviseljük az Európai Unióban is.

Ha az idő szűkössége miatt röviden is, de mindeképpen kell említenem a faipar szerepének fontosságát. Az erdő alapú gazdaság teljességéhez hozzátartozik a fahasznosítás volumenének növelése. A gazdaságilag hosszú távon is fenntartható erdőgazdálkodáshoz a hazai fafeldolgozó kapacitások fejlesztése szükséges. A faanyag – és különösen a hazai

faanyag – használata nem káros a környezetre nézve. Éppen ellenkezőleg: a klímaváltozás elleni küzdelem egyik fontos eszköze. Ezt a véleményt képviseljük a fejlesztéspolitikai irányok meghatározása során és az Európai Unióban egyaránt.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Végezetül egy olyan fontos környezeti változásra kell felhívnom a figyelmet, amely már a jelenben is érinti, de a jövőben alapjaiban fogja meghatározni az erdő alapú gazdaság lehetőségeit. Mindenki emlékszik a két évvel ezelőtti aszályra. Aki járja az erdőt, ma is találkozhat a következményeivel például a száradó bükkösök és fenyvesek képében. Azt kell mondanom, sajnos, nem egyszeri jelenséggel van dolgunk, hanem a klímaváltozással.

Az erdészek legnagyobb feladata tehát a hazai erdők fokozatos, lépésről lépésre történő klímaadaptációja. Vagyis az alkalmazkodóképesség kialakítása és segítése. Mindez szoros összefüggésben van az erdők rekreációs szolgáltatásaival, a tűzifaellátás biztonságával, a gazdasági teljesítőképesség lehetőségeivel és a klímavédelmi szerepükkel.

Mert nincs kirándulás vagy erdei rendezvény faállomány nélkül. Ahogy eredményes gazdálkodást sem lehet pusztuló erdőkben folytatni, és azok a szén-dioxid megkötésére sem alkalmasak. Mindez arra hívja fel a figyelmet, hogy az erdészeti szakmai munka nem csak egy háttérben elvégzendő, kellően meg nem értett tevékenység. Az erdész munkája az erdő minden szolgáltatásának az alapja.

A kormányzat, a társadalom számára fontosak az erdők szolgáltatásai, stratégiai jelentőségük egyre nyilvánvalóbb – éppen ezért stratégiai jelentőségű az erdészek, köztük az állami erdészeti társaságok, az erdőtervezők, a hatósági szakemberek és a magán-erdőgazdálkodók tevékenysége. Ne féljünk elfogadni ezt a kihívást, és megbizonyítani, hogy a magyar erdők gondozása jó kezekben van!

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Ezekkel a gondolatokkal köszönöm, hogy ma egy év után ismét együtt ünnepelhetek az Országos Erdészeti Egyesület közösségével. Gratulálok a kitüntetett kollégáknak, és jó egészséget, számos szakmai sikert kívánok mindannyiuknak a magyar erdők szolgálatában! *Jó szerencsét! Üdv az erdészeknek!*

Györfly Balázs, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara elnöke

Egyesületünk partneri kapcsolata az egész agráriumra kiterjednek. **Györfly Balázs, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara elnöke** ennek jegyében fogalmazta meg a közgyűlésen elhangzott felszólalását.

„Tisztelettel köszöntöm az Országos Erdészeti Egyesület 154. Vándorgyűlésének résztvevőit, és rajtuk keresztül az egész erdész társadalmat! Szeretettel üdvözlöm a távolról ér-

kezőket is, akik a külböni régiókból utaztak erre az eseményre. Jó Önökkel, jó Veletek ismét találkozni.

Külön köszöntöm házigazdánkat, a mintegy 75 ezer hektár erdőt kezelő EGERERDŐ Zrt.-t és annak dolgozóit. Tudom, hogy Önöknek van bőven feladata azon kívül is, hogy ilyen nagyszabású rendezvényt szervezzenek. A főváros közelsége miatti jelentős turistaforgalom, a kiemelkedő természetvédelmi figyelem épp elég feladatot ad a zrt.-nek. Köszönjük, hogy eredményesen és magas színvonalon látják el feladataikat, és köszönjük a mai eseményt is.

Mint ahogy Eger városának is hálásak vagyunk, hogy ma itt lehetünk. A nagy múltú, hősiességéről és nem utolsósorban boráról híres város neve egyes források szerint az égerfa nevéből ered – és már meg is van a kapcsolat a város és az erdészet között.

Ünnepelni jöttünk ma össze, ugyanakkor nem hagyhatjuk szó nélkül, hogy az erdészeti ágazat mögött összességében ismét nehéz szezon áll. A 2023-as évben lehullott jelentős csapadékmennyiség az erdősítéseknek nagyon jólesett. Ám a fapiac újabb bizonytalanságai sok erdőgazdálkodó helyzetét kedvezőtlenül befolyásolták, befolyásolják. A jól ismert erdésztiurelem és elhivatottság a záloga annak, hogy a nehézségekkel dacolva évről évre mégis optimista arcokat látok ezen az erdészünnepen.

Igyekszem a következőkben pár rövid hírrel, bejelentéssel én is erősíteni ezt az optimizmust.

Sokszor megtapasztaltuk, hogy az uniós folyamatok nagy hatással vannak a hazai gazdálkodási tevékenységünkre. Bizom benne, hogy az európai parlamenti képviselői mandátumnak köszönhetően a következő években közvetlenül és a kedvező irányba tudom befolyásolni az uniós agrár-, illetve erdészeti politikát. Vegyék úgy, hogy lesz egy emberük Brüsszelben, aki látott már erdőt is, gazdaságot is, akire számíthatnak.

Az elmúlt évek köszöntőiben rendre felsoroltuk a magán-erdők és a magán-erdőgazdálkodás működési nehézségeit. Ezzel kapcsolatban a kamara nemrégiben felelősségteljes felkérést kapott az Országos Erdő Tanácstól, illetve az Agrárminisztériumtól. Ennek keretében az érintett gazdálkodók, vállalkozások és szakmai szervezetek bevonásával átfogó felülvizsgálat alá vehetjük a jelenlegi szabályozást. Az eredendően a mezőgazdálkodókra szabott, és az idők során sokszor foltozgatott földhasználati jogszabályokat, valamint áttekinthetjük a magán-erdőgazdálkodás működési feltételeit. A tapasztalatok birtokában pedig előremutató javaslatokat tehetünk a szaktárca felé. Úgy gondolom, az elkövetkező időszakban ez lesz az egyik legfontosabb ágazatpolitikai feladatunk.

Örömmel tapasztaljuk, hogy a korábbi ciklusokhoz képest relatívan hamarabb megjelentek, illetve megjelennek a KAP új fejlesztéspolitikai időszakára vonatkozó erdészeti támogatási felhívások. Külön öröm, hogy a jövőben több beavatkozásra, jelentősebb források állnak majd rendelkezésre. Köszönjük minden közreműködőnek a munkáját! Most az ágazat gazdálkodóin és vállalkozóin a sor, hogy a biztosított lehetőségekkel bölcsen éljenek.

Hosszú és türelmes, végül egy kicsit harcos munkával elértük, hogy a mező- és erdőgazdálkodást sok térségben akadályozó vadkárhelyzet javítására végre érdemi intézkedések történjenek. A munkát nem hagyjuk abba, töretlenül igyekszünk a pozitív folyamatot fenntartani és erősíteni. A kamara minden eddiginél nagyobb hangsúlyt fektet a gazdálkodók tájékoztatására a vadkárok megelőzése és érvényesítése

terén. Emellett tanácsadást és jogsegélyszolgálatot is biztosítunk, szükség esetén megszervezzük a szakszerű képviselőket is. Úgy gondoljuk, hogy ezzel – a közvetlen segítség mellett – közvetetten egy fenntarthatóbb vadállományhoz és vadgazdálkodáshoz is hozzájárulhatunk.

Kamaránk idén márciustól a falugazdász hálózat mellé felállított egy 14 fős erdészeti szakértői hálózatot is. A közreműködő kollégák egyfelől az erdőtulajdonosok, erdőgazdálkodók, erdészeti vállalkozások, igény szerint a falugazdászok, valamint az erdészeti szakirányítók és szaktanácsadók részére biztosítanak térítésmentesen tájékoztató, valamint tanácsadási szolgáltatásokat. A zömében vidéken tevékenykedő szakértők emellett az eddigieknél szorosabb kapcsolatot építhetnek ki a gazdálkodók és a kamara között. Ezzel megalapozottabbá tehetik az érdekképviselői tevékenységünket.

Tisztelt Vándorgyűlés! Mi sem unatkozunk tehát. Az erdő az egyik legrágább nemzeti kincsünk, nekem pedig személy szerint is a szívügyem. A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara továbbra is fokozott figyelemmel kíséri az erdészeti ágazatot érintő hazai és nemzetközi folyamatokat. Törekszünk az ágazatban érintett mintegy 40 ezer főnyi tagunk érdekeinek képviselésére és felmerülő problémáinak a megoldására. Ennek érdekében aktív párbeszédet és tevékeny együttműködést ajánlunk az ágazat vezetése, a szakmai érdekképviselői szervezetek, valamint az erdészeti igazgatás, oktatás és kutatás szervezetei részére.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket. Tartalmas és emlékeztető két napot kívánok az Országos Erdészeti Egyesület Vándorgyűlésén, a magyar erdészek ünnepén!

* * *

Jakab István, az Országgyűlés alelnöke

A kamara elnökének ünnepi szavai után **Jakab István, az Országgyűlés alelnöke** mondta el köszöntő gondolatait az OEE 154. Vándorgyűlésének nyilvánossága előtt. Majd ismét az OEE főtitkára, Elmer Tamás lépett a mikrofon elé.

„A Kárpát-medencei erdészek már a mai napon is többször emlegetett egységességének kulcsa, hogy az idősebb és fiatalabb kollégák egyaránt fontos alkotórészei közösségünknek. Ahogyan Elnök úr beszédéből és, reméljük, egyesületi törekvéseinkből is látható, az egyetemi hallgatókat is mihamarabb megpróbáljuk megszólítani, Egyesületünk – és ezáltal szakmánk – tevékeny tagjává tenni. A fiatal generációk szemléletmódjának, szempontrendszerének beépítése a változó környezeti viszonyok között, sok lehetőséget rejt. Színpadra szólítom **Fekete Gellértet, IV. éves erdőmérnök hallgatót, Valéta elnököt**, hogy a Soproni Egyetem hallgatói nevében köszöntse a megjelenteket.”

* * *

Fekete Gellért, IV. éves erdőmérnök hallgató (SoE EMK), Valéta elnök

„Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Államtitkár Urak, Biztos Úr, Elnök Urak, Rektor Úr, Vezérigazgató Urak, Kedves Tagtársak, Tisztelt Vendégeink, Hölgyeim és Uraim! Sehr geehrte Försterinnen und Förster!

Először is tisztelettel köszönöm az Országos Erdészeti Egyesület vezetőségének a megtisztelő felkérést.

Az öreg bükk megáll még a hegyoldalban, viselve az időjárás okozta megpróbáltatásokat, biztonságot, jövőképet és útmutatást adva az újultnak. Sajnos azonban az öreg bükk sem örök éltű, így az idő múlásával teret kell hogy adjon a következő nemzedéknek. Az utódnemzedék feladata továbbvinni és az élete, fejlődése során észben tartani mindazon értékeket, amit elődeitől útravalóként kapott. Az idő múlik, klímánk változik, új generációk törnek a fény felé. Sajnos nem lesz örök igazság nagyapáink meséje, akármennyire is szeretnénk.

Az elkövetkezendő évtizedek, évszázadok során egy új generáció kezébe kerül majd az a kulcs, amellyel biztosíthatja, hogy unokái is egy árnyas, szélvédett, ámde mégis kellően fényes erdőben nőhessenek fel. Az erdőszakma manapság talán eddig sosem tapasztalt nehézséggel áll szemben, hiszen urbanizálódó társadalmunknak sohasem volt még ekkora igénye erdeink látogatására.

El kell mesélnünk a városi honfitársainknak, hogy erdeink szépsége, mely szívünket gyönyörködteti, az Önök fáradhatatlan munkájának köszönhető, az, ami Magyarország erdőképét napjainkban jelenti. Hiszen nem csak az az erdő, ahol a fákat meg lehet ölelni, és el lehet készíteni a fényképeket a közösségi média felületeire. Meg kell értetnünk, hogy mindaz, amit erdeink mutatnak, nem más, mint egy évszázados körforgás pillanata. Egy olyanfajta szaktudás eredménye, amely hosszú-hosszú múltra tekint vissza. Házainkhoz felhasznált faanyagok, melyek az időjárás viszontagságaitól óvnak bennünket és családjainkat, valamint otthon teremtenek, mind-mind az erdővel való gazdálkodásból származnak. Nekünk mint jövőbeli erdőmérnököknek ezzel a nemes, ám annál nehezebb feladattal kell majd megbirkóznunk.

Az elmúlt héten lehetőségem nyílt részt venni a Stockholmban megrendezett IUFRO erdészeti világkonferencián. Ez a szakmai tanulmányút az Országos Erdészeti Egyesület, az állami erdészeti társaságok és az Erdő az Emberért Alapítvány támogatása nélkül nem jöhetett volna létre, amit ezúton is köszönök mind a magam, mind a Fíratársaim nevében. A konferencia az erdészeti kérdések széles spektrumát érinti.

tette, különös tekintettel a klímaváltozásra, a nemek közötti egyenlőségre és a modern technológia alkalmazási lehetőségeire és szükségességére. Hiszen a minőségi, dolgozni akaró humán erőforrásunk erősen korlátozott lassacskán minden szektorban.

Mi történt az elmúlt évtizedben? Mi lehet az oka annak, hogy társadalmunk egyre több időt szeretne az erdőben tölteni, de a szakmát választó, motivált, tanulni akaró fiatalok száma e szakterületen csökken? Miért hidegültek el a fiatalok a kétkezi erdei munkától? Miért veszett ki a motiváció az egyetemi hallgatóságból?

Ezt a gyönyörű, emberöltőket átívelő szakmát valamilyen módon újra vonzóvá kell tennünk a fiatalság részére. Ehhez azonban ránk van szükség, fiatalokra, azokra, akik meg tudják szólítani a mai középiskolás réteget. Ahogy a szakmában rejlő patinát egyre nehezebb megéreztetni, úgy a hagyományrendszerben rejlő értékeket is nehézkes megértetni az érkező „pogánysággal”. Átadni, hogy miért is lesz jó nekik, ha beállnak a sorba.

Az elmúlt évek során a társadalom érzékenyebbé vált, ennek következtében a régi, szigorú soproni-selmeci hagyományaink egyre nehezebben illeszkednek a mindennapokba. Azonban a feladat nem kivitelezhetetlen. Megfelelő alázattal és az érkező elsőévesek tiszteletteljes kezelésével értékeink valóban átadhatók számukra. Évfolyamom az el-

múlt szemeszterben 70 elsőéves hallgatót keresztelt meg, miután sikerrel teljesítették a balekvizsgát és mindazon sok feladatot, megpróbáltatást, amellyel igyekeztünk megnehezíteni mindennapjaikat. Kijelenthető hát, hogy a soproni-selmeci hagyomány él és élni is fog.

Kívánok mindannyiuknak kellemes időtöltést! Ich wünsche Ihnen ein unvergessliches und wertvolles Erlebnis hier in Nordungarn! Jó szerencsét! Üdv az erdésznek!”

Az Ünnepi Közgyűlés köszöntő beszédei után az egyesületi kitüntetések, elismerések és a szakmai díjak, valamint az Év Erdésze verseny országos döntőjének ünnepélyes eredményhirdetése következett.

A 154. OEE Vándorgyűlés alkalmából díjazottak méltatásait *Tóth Gábor*, az OEE Díjbizottságának elnöke mondta el a helyszínen. Elsőként a *Bedő*-, a *Kaán*- és a *Decrett*-díjakat kapott erdész kollégákat mutatjuk be.

A *Bedő* Albert-díjakat *Kiss László* OEE elnök, valamint *Zambó Péter* államtitkár (AM), a *Kaán* Károly-díjakat *Rip-szám István* általános alelnök (OEE), valamint *Mayer Gábor* erdőmérnök, államtitkár (KTM), a *Decrett* József-díjakat *Andrésiné dr. Ambrus Ildikó* technikus alelnök (OEE) és *dr. Feldman Zsolt* államtitkár (AM) adták át.

Szerkesztette, referálta: **Nagy László**

Fotók: **Bárdi Bálint**

Bedő Albert-emlékérmét kapott

Már hallgató korában sikereket ért el erdészettörténeti ereklyék felkutatásában. 1983-ban a Soproni Vándorgyűlésen társaival élő díszletként szemléltette a selmeci diákhagyományok látványos elemeit. 1984-től tagja egyesületünknek, országos és helyi rendezvények állandó résztvevője, szervezője, szakestélyek állandó meghívottja, elmaradhatatlan „Cantus Praesese”.

Az 1993-as és a 2015-ös somogyi vándorgyűléseken szakmai programok vezetője. Az Erdővédelmi Szakosztály lelkes tagja, alkalmi előadója, a vegyszeres növényvédelem gyakorlatában szerzett több évtizedes tapasztalatait kiemelt érdeklődés kíséri.

Tímár József
okleveles erdőmérnök

2006-tól tagja az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság Erdészeti Szakosztályának, 2015-ben Bedő Albert emlékére kőtáblát készíttetett, melyet a szülőháza helyén álló parókia falán helyeztek el.

Szakmai pályafutását 1985-ben vendvidéki szövetkezetnél kezdte, majd 1989-től a SEFAG alkalmazásában állt. A lábodi és nagybajomi erdészetek erdőművelőjeként a Belső-somogyi-homokvidék erdeinek legkiválóbb ismerőjévé vált, a jelentős problémát jelentő cserebogár kártételek elleni védekezési eljárások fejlesztésének és kipróbálásának aktív részese lett. Részt vállalt új módszerek, technológiák kialakításában, üzemi szintű bevezetésében, közreműködésével vált általánossá a térségben a keskeny sorközű mesterséges erdőfelújítási technológia.

2023. évi nyugdíjba vonulásáig több mint kétezer hektár erdő felújítása és telepítése fűződik nevéhez. Teljességre való törekvése, a hagyományok tisztelete és nemzeti öntudata sokunk számára követendő példaként szolgálhat.

Bedő Albert-emlékérmét kapott

Egyetemi hallgatóként lépett be egyesületünkbe. Karizmatikus egyénisége, közösségteremtő személyisége korán megmutakozott. 1988-1992 között a Budapesti Erdőrendezési Helyi Csoport titkáráként, színvonalas munkával rövid idő alatt bizalomra és széles körű ismertségre tett szert.

Az egyesületi vezetés 1992-es megújításakor két évre főtitkárhelyettesé választották. Ekkor az Erdészeti Lapok egyik rovatát szerkesztette, a Szerkesztő Bizottságnak azóta is tagja.

Wisnovszky Károly
okleveles erdőmérnök

Két cikluson át részt vállalt a Díjbizottság és a Választási Bizottság munkájában is. 2001. évi alapításától tagja az Erdészcsillag Alapítvány kuratóriumának, 2020-tól tölti be az elnöki tisztséget. Közel két évtizede tagja a Vadgazdálkodási és az Erdőrendezési Szakosztálynak, utóbbit 2010-2014 között elnökként vezette.

Egyesületi tevékenysége és szakmai pályája szorosan összefonódott. Pályáját 1982-ben erdőtervezőként kezdte, majd magas beosztású, meghatározó vezetője lett az erdőtervezésnek, 2000-től az erdészeti igazgatásnak, az erdészeti politika alakításának.

Részt vett az 1996. évi szakmai törvények, majd a 2009. évi Erdőtörvény és rendeleteinek előkészítésében, a Nemzeti Erdőprogram megalkotásában. Segítette az uniós követelményeknek megfelelő igazgatás létrejöttét, mindig keresve az önálló szervezeti függetlenség lehetőségét. 2009 és 2022 között, nyugdíjazásáig az Országos Erdő Tanács tagja volt. A Pro Silva Hungaria Egyesület egyik alapítója, a Zöld Kereszt Egyesület elnöke.

Egyeztetéseken, szakmai vitákon korrekt, világos és következetes érvekkel vitte sikerre az erdészek álláspontját, érvényesítette ágazati érdekeinket és az erdő érdekét. Mindannyiunk számára példakép marad, és elhivatottsága, kitartása örökre nyomot hagy egyesületünk életében és a magyar erdészet történetében.

Kaán Károly-emlékérmét kapott

A Nyugat-magyarországi Egyetem elvégzése után a Mecsekerdő Zrt.-nél helyezkedett el, és a mai napig az erdőgazdaságnál dolgozik. Rövid gyakornoki idő után a Sásdi Erdészeti fahasználati műszaki vezető, majd két éven át a Kárászi Erdészeti erdőgondnoka. Ezt követően a Pécsváradi Erdészeti erdőgondnok. 2018. január 1-től a Mecsekerdő osztályvezetője, majd 2022. január 1-től a Mecsekerdő Zrt. termelési vezérigazgató-helyettese.

Aktív szerepet vállalt a Mecsekerdő Zrt. erdőgondnoki rendszerének kialakításában. Úttörő munkát végzett az átalakító és szállaló üzemmódú erdőkezelés üzemi szintű bevezetésében. Számos mérésen alapuló üzemi kísérletet állított be, melyek kiértékelésével lehetősége nyílt az új erdőkezelési mód hatásait vizsgálni.

Partos Kálmán
okleveles erdőmérnök

Együttműködik más tudományterületek Kelet-Mecseket érintő kutatásainak koordinálásában. A Pécsi Tudományegyetemmel közös kutatásokat folytat többek között az üzemmódtípusok szerepének értékelésével és a tervezett erdészeti erdőrezervátum-hálózat kialakításával kapcsolatosan.

Vezet az örökérfő állomány felvételezésének kidolgozásában tevékenykedő munkacsoportot. A Mecseki Erdő Funkcióanalízis-vizsgálat térinformatikai döntéstámogató rendszer elvének kidolgozója. Nevéhez kapcsolható az ESZR-ETA készletgazdálkodási rendszer interaktív döntéshozó, tervező vizualizációjának létrehozása.

2002-től tagja az Országos Erdészeti Egyesület Baranya Megyei Helyi Csoportjának. Több szakmai rendezvény szervezője, házigazdája és terepi előadója. 2018-tól az Országos Erdészeti Egyesület Küldöttgyűlésének tagja. 2019-től az Örökérfő Szakosztály tagja. 2022-től az OEE Baranya Vármegyei Helyi Csoportjának elnöki feladatait is ellátja.

Kaán Károly-emlékérmet kapott

Az egyetemi diploma megszerzését követően 1985. szeptember 1-től munkába állt a Szombathelyi Erdészeti Zrt.-nél, illetőleg annak jogelődjénél, és a mai napig ott dolgozik.

Fél év gyakornoki idő után 1988. májusig a csemetetermelés területén mint fejlesztő tevékenykedett, 1993 szeptemberétől mint kereskedelmi előadó folytatta munkáját, majd 1994. október 1-től a társaság Szövetenyésztő Laboratóriumába helyezték át, ahol kiemelkedő szakmai munkát végzett. Munkájának elismeréseként 1997-2010 között mint laborvezető irányította az ott folyó munkát. Mindig alapos és megbízható munkát adott ki a kezéből.

Zaxné Simon Erzsébet
okleveles erdőmérnök

2007-ben jeles bizonyítvánnyal végezte el a marketing és reklámmenedzser tanfolyamot. Fontosnak tartotta a bel- és külföldi piackutatást, a piac igényeihez illeszkedő új fajok, fajták szaporítástechnológiájának kidolgozását és bevezetését.

A mikroszaporító labor 2010-es megszűnését követően erdőművelési csoportvezetőként folytatta munkáját, majd 2017 decemberétől erdőművelési, természetvédelmi és ökoturisztikai osztályvezetői munkakörbe került. 2014-ben kitüntetéses minősítéssel szerezte meg az erdészeti növényvédelmi szakmérnöki képesítést. Aktívan közreműködik az Országos Közfoglalkoztatási, valamint az Országos Mintafásítási Programok sikeres végrehajtásában.

1985 óta tagja az Országos Erdészeti Egyesület Szombathelyi Helyi Csoportjának. 2005-ben a Vándorgyűlés, 2015-ben pedig az Erdésznők Országos Találkozójának megszervezésében és sikeres lebonyolításában is jelentős szerepet vállalt.

Hosszú évtizedeken át végzett kiváló és lelkiismeretes munkáját 2016-ban ezüst, 2023-ban arany Erdészcsillag Emlékéremmel ismerték el. Négy évtizedes szakmai pályafutása során minden szakterületén maradandót alkotott.

Decrett József-emlékérmet kapott

Erdészeti tanulmányai befejezését követően, 1977-ben kezdte pályafutását a Szendrői Erdészetnél, erdészgyakornokként. Zemplén és Putnok után végül a Trizsi kerületbe helyezték, ahol 39 évig, nyugdíjazásáig látta el a kerületvezetői munkakört. Munkáját mindig nagy szakmai hozzáértéssel és elkötelezettséggel végezte, törekedve az erdészeti szakmai szempontok és természetvédelmi célok harmonikus összehangolására.

Szakértelme révén sikerült biztosítani területén a fenntartható erdőgazdálkodást, rendszeresen megtalálva a fakitermelési lehetőségeket, és gondoskodva arról, hogy az erdészeti beavatkozások időben, megfelelő módon és mértékben történjenek meg. Az általa kezelt erdőterületen az elmúlt 20 évben egyetlen természetes felújítás sem szorult mesterséges kiegészítésre, ami szakmai kiválóságát és elkötelezettségét igazolja. Eltökélt szándéka volt bebizonyítani, hogy a száraló vágások során is el lehet érni a fokozatos felújító vágások esetében megszokott eredményeket.

Demjén Béla
erdésztechnikus

Kiemelkedő teljesítményét az agrárminiszter 2021-ben Miniszteri Elismerő Oklevéllel ismerte el.

47 éve aktív tagja az Országos Erdészeti Egyesületnek, rendszeresen részt vesz az egyesületi rendezvényeken, ahol szívesen osztja meg szakmai tapasztalatait. Kihagyhatatlan résztvevője a Sajóvölgyi Erdészeti Igazgatóság által szervezett eseményeknek. Számos erdészgyakornok nevelkedett az irányítása alatt, akik kivétel nélkül sikeresen helytálltak később, kerületvezetőként.

Alázattal és elkötelezettséggel töltötte be tisztségeit, mindig a szakma és a természetvédelem érdekeit szem előtt tartva. Életműve példája annak, hogyan lehet sikeresen ötvözni a szakmai alázatot, a vezetői képességeket és a természet iránti elkötelezettséget.

Decrett József-emlékérmet kapott

Gyermekkorától fogva kötődött az erdőhöz, mivel édesapja is erdészként szolgált. 1963-ban kezdett dolgozni a Nagybatonyi Erdészetnél, ahol először vízhordó kisegítőként, majd műszakvezetőként és anyagtérkezelőként tevékenykedett.

Gembiczki Ferencné
erdésztechnikus

1967-ben beiratkozott a Soproni Erdészeti Technikumba, tanulmányait Egerben fejezte be kitűnő eredménnyel.

1978-ban a Szuha erdészkerület kerületvezetőjévé nevezték ki, ahol 700 hektárnyi erdőt gondozott nyugdíjba vonulásáig, 2006-ig. 1979-től tagja az Országos Erdészeti Egyesületnek, az Egeri Helyi Csoport közmegebecsülést élvező egyénisége, akire mindig lehet számítani a helyi rendezvények megszervezésében és lebonyolításában.

Munkáját lényeglátása, kimagasló munkabírása és kiváló gyakorlati érzéke tette sikeressé. Igényessége és embersége sok tisztelőt szerzett neki mind a szakmában, mind azon kívül.

Szuha-Mátraalmás környékén az erdő nemcsak élettér, hanem megélhetési forrás is. Gembiczki Ferencné és férje itt tesztelik meg a tő melletti erdészt, akire a közösség mindig számíthat. A helyiek számára Ők a szakma tiszteltben álló képviselői, akik munkájukkal és elhivatottságukkal méltán vívták ki a megbecsülést.

Gembiczki Ferencné életpályája és szakmai tevékenysége méltó elismerést érdemel. Köszönjük neki a természet és az erdő iránti fáradhatatlan munkáját és elkötelezettségét, amely mindannyiunk számára példaértékű.

Szukhentrunck Imre egész életét az erdészet és a vadászat iránti elkötelezettség jellemzi. Erdészeti pályafutását 1977-ben kezdte fakitermelő brigádoknál, fizikai dolgozóként, majd 1979-től beosztott erdész lett, 1980-tól pedig a Kapuvári Erdészeti kerületvezető erdésze. 1998-tól hivatásos vadászként is tevékenykedik.

Szukhentrunck Imre
erdésztechnikus

A Nimród Vadászérem kitüntetettje, valamint résztvevője az Év Erdésze verseny országos döntőjének. Szukhentrunck Imre életpályája és elhivatottsága példaértékű, méltó az elismerésre!

Erdészeti munkája során jelentős szerepe volt az akácosok átalakításában, a vegyes, elcserjesedő erdők szakszerű kezelésében és felújítást pótló erdőtelepítésekben. Fontos feladatokat látott el a Göbösi vaddisznóskert kivitelezésében és üzemeltetésében. Irányításával épült a fácánvolier Göbösmajorban, ahol sikeresen szervezte a fácántenyésztést és -vadászatot. Ökoturisztikai beruházásokban is aktív szerepet vállalt, és az ő irányítása alatt kétszer is pozitívan minősítették a Göbösmajori Erdei Iskolát.

Társadalmi szerepvállalása is kiemelkedő. 1980 óta tagja az Országos Erdészeti Egyesületnek. Erdészeti és vadászati témájú gyűjteményt hozott létre, kezdeményezte a Vitnyéd határában található Vörösképmegmentését és áthelyezését, valamint tölgyfa emlékkeresztet állíttatott Csapodon. Elnökségi tagja a Csapodi Barátok Egyesületének, és aktív szerepet vállalt a Településfásítási Programban is.

A Göbösmajori tanösvényen számos csoportot kalauzolt végig, nemcsak magyar, hanem német nyelven is. Diákok és felnőttek egyaránt elismerően szóltak szaktudásáról és emberi hozzáállásáról.

A Bedő Albert-emlékérem, a Kaán Károly-emlékérem és a Decrett József-emlékérem adományozása után az *Elismerő Okleveleket*, a *Vadas Jenő-emlékérmet*, a *Madas László-emlékérmet* és az *Év Erdésze verseny országos döntőjének díjait* vehették át a kitüntetettek.

Elismerő Oklevél kitüntetésben részesült

Ács Péter erdőmérnök, a Mecsekerdő Zrt. Sellyei Erdészete erdőgondnoka, az újszerű erdőgazdálkodási módszerek fejlesztésében és bevezetésében játszott szerepe, szakmai hozzáértése, következetessége, feladatorientáltsága elismeréseként.

Brilinszkij Artur, a Salánki Erdészeti vezetője, a Kárpátaljai Helyi Csoport tagja, a helyi csoport taglétszámának bővítésében vállalt szerepéért és az ukrán-magyar erdészkapcsolatok fejlesztéséért. (Brilinszkij Artúr kárpátaljai kollégánk a határátlépési szigorítások miatt kellett lemondja a személyes részvételt. Oklevelét a Kárpátaljai Helyi Csoport elnöke, *Ágij László* vette át.)

Büki József erdésztechnikus, a Nagyzsákai Erdészeti nyugalmazott kerületvezető erdésze, a természetes bükk felújítások területén végzett kimagasló szakmai munkájáért és a Nyitnikék Erdészeti Erdei Iskola foglalkozásainak szakmai támogatásáért.

Hegedűs Béla Tibor, a Mezőhegyesi Ménesbirtok Zrt. erdésze, a ménesbirtok fásítási feladatainak színvonalas szervezéséért és végrehajtásáért, Mezőhegyes város parkerdeinek gondozásáért és az Egyesületben végzett hagyományörző munkájáért.

Kluber József erdésztechnikus, a Dél-Vértesi Erdészeti Igazgatóság Vérteskozmai Kerületének vezetője, a dél-vértesi körispusztulás utáni erdőrehabilitáció során kimagasló szakmai színvonalon végzett munkájáért, sajátos erdőfelújítási technológiák bevezetéséért.

Kocsis István Attila erdésztechnikus, a Halápi Erdészeti Kanálhegyi kerületének vezetője, az aszályllyal sújtott erdőterületek színvonalas felújításáért és szakmai versenyeken elért kimagasló eredményeiért.

Kópeczky Tamás erdőmérnök, a Mecsekerdő Zrt. erdőművelési és közjóléti ágazatvezetője, szakmai programok fejlesztésében való közreműködéséért, az erdőművelési ágazat irányítási rendszerének kidolgozásáért, hatékony közszolgálati és aktív közösségi munkájáért.

Lugossy Zoltán erdésztechnikus, a Debreceni Nagyerdő kerületvezető erdésze, több évtizedes áldozatos munkájáért, fiatal szakemberek terepi oktatásáért és neveléséért.

Markó Béla erdőmérnök, a Pest Vármegyei Kormányhivatal Földművelésügyi és Erdészeti Főosztály erdőfelügyeleti osztályvezetője, három vármegye és a főváros erdészeti hatósági feladatainak konstruktív koordinálásáért és aktív egyesületi tevékenységéért.

Nemes Géza erdésztechnikus, az Északerdő Zrt. Füzéri kerületének erdésze, a talajvédelmi rendeltetésű, futókavicsos erdőterületek felújításáért, tölgyesek és bükkösök felújításában elért eredményeiért és a zempléni erdészek közösségének szervezéséért.

Pataki Tamás okleveles erdőmérnök, a Mátra Erdészeti Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium szakmai igazgatóhelyettese és mérnök tanára, az erdészeti ágazat szakképzésének fejlesztésében kifejtett több évtizedes elkötelezettség, magas színvonalú szakmai munkájáért. *(Kitüntetését később vette át.)*

Porcsin Alexandra okleveles erdőmérnök, az OEE Soproni Hallgatói Csoportja egyesületi életének szervezéséért, kiemelkedő egyesületi munkájáért.

Porzsolt Levente okleveles erdőmérnök, az Erdélyi Helyi Csoport tagja, az erdész szakma társadalmi elismertetésében végzett munkájáért és az OEE Erdélyi Helyi Csoportja érdekében kifejtett tevékenysége elismeréseként.

Rományik György erdőmérnök, a Zselízi Erdészet műszaki vezetője, több évtizedes szakmai munkájáért, példamutató hivatástudatáért és a szlovák-magyar erdészkapcsolatok ápolásában betöltött áldozatos szerepvállalásáért.

Rostás Róbert erdésztechnikus, a KEFAG Zrt. kerületvezető erdésze, a több mint 45 éves tartalmas, magas színvonalú szakmai tevékenységének, valamint a helyi közösségben betöltött példamutató szerepének elismeréséért.

Az OEE Elismerő Okleveleket Kiss László elnök (OEE) és Szentpéteri Sándor főosztályvezető (AM) adták át.

* * *

Az OEE Díjbizottság javaslata volt, hogy az egyesületi kitüntetések átadását követően az egyik kitüntetett – a díjazottak nevében – az Ünnepi Közgyűlés keretében szólhasson az egybegyűltekhöz. Ennek a kérésnek is eleget téve, Wisnovszky Károly Bedő-díjas erdőmérnök osztotta meg a megjelentekkel az alábbi gondolatait.

„Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Azt hiszem, kitüntetett társaim nevében is mondhatom, hogy meghatódottan, boldogan és büszkén állhattunk imént Önök előtt a dobogón. Köszönet érte az Egyesületnek, Önöknek és természetesen a szeretteinknek is, akik kedves egyesületi elfoglaltságunk mellett vagy ellenére is kitartottak mellettünk.

Egy erdész számára – aki valamelyest ismeri szakmája történetét – nem lehet megtisztelőbb elismerés, mint ha tetteit, munkásságát *Bedő Albert*, *Kaán Károly* vagy *Decrett József* szellemiségéhez méltónak tartja egy közösség.

Az a közösség, az Egyesület, melyhez önként csatlakoztunk, melynek céljaival egyetértünk, azonosulni tudunk, magunk választhattuk vezetőit, és amely kiváló teret ad a szakmai vitáknak, szakmai fejlődésnek, kapcsolattépítésnek, ismertségnek és esetlegesen az elismertségnek, valamint nem utolsósorban a barátságok éltetésének és a jókedv mindenkori ápolásának.

Közel ötven éve, mióta tagja vagyok, mindig azt éreztem, hogy e közösséghez, az Egyesülethez tartozni, tagjának lenni jó. Mert vannak nemes és jó céljaink, vannak és lesznek példaképeink, vannak és lesznek társaink a tenni akarásban.

Mert ez a több mint 150 éves Egyesület élő és holt emberek századokon átívelő szellemi és fizikai közössége, akik hitték és hiszik, hogy legjobb tudásukat adva képesek fordítani a világot, a szakma kerekén, mert erre egyesültek, és tenni akarnak.

Köszönet az összes múltbéli s jelenlegi elnöknek, tisztségviselőnek, alkal-

mazottnak, tagnak, illetve támogatónak, hogy ezt a szellemiséget éltetik és fenntartják! Meggyőződése, hogy sokkal többet kaptam ettől a közösségtől és egyes kiváló tagjaitól, mint amit adni, továbbadni tudtam.

Sajnos az élet rendje szerint nem mindegyiküknek tudom, tudtam megköszönni példamutatásukat, olthatatlan szakmaszeretetüket, bölcsességüket, emberségüket, fiatalokat segítő önzetlenségüket, a bizalmat és az életutamat segítő a befogadó szeretetüket.

Mégis itt és most – természetesen a teljesség igénye nélkül – szeretettel sorolom őket, példaképeimet – élőket és holtakat –, akik meghatározó hatással bírtak egyesületi tevékenységemre, úgy is mondhatnám nagy részük van benne, nekik is köszönhetem, hogy megkaphattam e kitüntetést.

Gáspár Hantos Géza, aki elindított az egyesületi életben, *Herpai Imre*, aki megbízott egy egyesületi megújódást jelentő választás lebonyolításával, *Madas András*, aki nem volt rest velem napokat beszélgetni a választás kapcsán, kendőzetlenül őszintén megismertette erdész társadalmunk szereplőit.

Bondor Antal, akivel 8 éven keresztül ülhettem a Díjbizottságban, mindig tisztelve bölcs emberismeretét és emberszeretetét, humorát, *Király Pál*, nagy tanítómester, bölcs tanácsadó, tudós erdészettörténész, *Barátossy Gábor*, munkahelyi és egyesületi főnököm, támogatóm, jóakaróm.

Schmotzer András, elhivatottságban, szakmaszeretettel és hagyománytiszteltetben példaképem, *Varga Béla*, aki megtanított az erdő-ember kapcsolatáról másképp gondolkodni, *Halász Gábor* nyugodt, bölcs jóakarata, szakma és emberszeretete, szívós tenni akarása...és még sokan mások.

Hálát adok a sorsnak, hogy erdész lehettem, hogy sok-sok elhivatott kollégával dolgozhattam, hogy egy békés, ám változó környezetben az erdészet, a magyar erdők, s az erdőben, erdőért dolgozók ügyét szolgálhattam az Országos Erdészeti Egyesület közösségének nélkülözhetetlen támogatásával.

Kívánom, hogy Egyesületünknek legalább olyan eredményes jövője legyen, mint amelyet a mi korosztályunk az elmúlt negyven évben megélhetett. *Minden tagjának, s a közösségének: Jó szerencsét! Üdv az erdésznek! Éljen és virágozzon szakmánk és az Országos Erdészeti Egyesület!”*

Az egyesületi kitüntetések átadása után az **Erdészeti Tudományos Intézet által adományozott Vadas Jenő-díj átadása** következett. A díjjal az Erdészeti Tudományos Intézet azon szakemberek tevékenységét ismeri el, akik sokat tettek a hazai erdészeti kutatás fejlesztéséért, a kutatási eredmények gyakorlatba történő bevezetéséért. A díjat *dr. Borovics Attila*, a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézetének főigazgatója adta át.

A 153. OEE Vándorgyűlés nyilvánossága előtt a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet Vadas Jenő-díjjal ismerte el Mocz András munkáját

Vadas Jenő szakmai tevékenysége és örökérvényű szellemi útmutatásai méltóvá tették őt arra, hogy a nevével fémjelzett emlékéremmel olyan szakembereket tüntessenek ki, akik kiemelkedően sok segítséget nyújtanak az erdészeti tudományos tevékenységhez, a kutatási eredmények gyakorlatba történő bevezetéséhez, elismertségének növeléséhez.

A Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet vezetése köszönetét és elismerését fejezi ki Mocz Andrásnak a 2024. évi Vadas Jenő-emlékérem adományozása kapcsán.

Mocz András erdőmérnök három évtizede dolgozik a magán-erdőgazdálkodásban, ahol állhatatos munkával igyekszik kiteljesíteni vállalkozását az erdőgazdálkodás, szakirányítás, csemetetermesztés, erdőtelepítés, erdőpedagógia és közjóléti szolgáltatások területén. Mintaszerű magánerdészete fejlesztése mellett a MEGOSZ elnökségi tagjaként, majd elnökeként a legutóbbi időig aktív szerepet vállalt a magán-erdőgazdálkodás érdekképviselésében. Szakemberként, gazdálkodóként és érdekképviselői vezetőként folyamatosan kereste a kapcsolatot az erdészeti kutatással, közreműködött a gyakorlati erdőgazdálkodásról szóló adatgyűjtésekben, szerepet vállalt új erdészeti technológiák kidolgozását megcélzó

fejlesztésekben, valamint bizalommal és barátsággal támogatta a gyakorlat, a kutatás és a szakpolitika közötti párbeszédet.

Ötödik éve, hogy átadásra kerül a Madas László-emlékérem. Az Emlékérmeket a Pilisi Parkerdő Zrt. 50 éves jubileumi évében, együttműködésben az Országos Erdészeti Egyesülettel, 2020-ban alapította, azzal a céllal, hogy minden évben rangos elismerést kaphasson az év legjobbának ítélt erdőpedagógusa.

A Pilisi Parkerdő Zrt. a Madas László-emlékérem adományozásával azoknak a munkáját kívánja elismerni, akik a környezeti nevelés terén és az erdészeti erdei iskolákban történő szemléletformálás érdekében önzetlen munkát végeznek, kiemelkedő szellemi és gyakorlati eredményeket érnek el, valamint maradandó értékeket teremtenek, s így méltóvá válnak Madas László szellemiségének is emléket állító díjra. A Madas László-emlékérmeket *Reinitz Gábor*, a Pilisi Parkerdő Zrt. vezérigazgatója adta át.

A Madas László-emlékérmeket 2024. évben Simon György, a Bakonyerdő Zrt. erdőpedagógusa kapta

1961. február 5-én született Nagyvácszonyban. Az erdő és természet szeretete kisgyermekkorától belénevelődött. 1986-ban beiratkozott Sopronba a Roth Gyula Erdészeti Szakközépiskola levelező tagozatára, ahol 1990-ben technikus oklevelet szerzett. A BEFAG Monostorapáti Erdészeténél 1989. március elsejével beosztott erdész státuszba helyezték, az erdészet Zánkai kerületébe, majd 1991 januárjában kinevezték kerületvezető erdésznek, ahol immár 33 éve dolgozik.

A 2000-ben elindított *Balaton-felvidéki Erdészeti Erdei Iskola* létrehozásában jelentős szerepet vállalt. Az erdei iskolában az erdészeti, vadászati, növényhatározási programok, az esti vadlesek

egyik vezetője. Ennek érdekében több erdőpedagógiai képzésen is részt vett.

Több ezer gyermekkel ismertette meg az erdész hivatását, az erdőkért dolgozó erdészek, vadászok munkáját és a Balaton-felvidéki erdők élővilágát, növelve ezzel szakmánk elismertségét. Aktívan részt vett az erdei iskolához kapcsolódó *Öreg bükk tanösvény* kialakításában.

Simon György tagja annak a csapatnak, akik az *Iskolában az Erdő Program* keretében köznevelési intézményekbe látogatnak. A program során tapolcai és balatonfüredi iskolákban tartott foglalkozásokat. Hiszi és vallja, hogy gyermekeinkben a természet és a szülőföld szeretetének csíráját ápolni, gondozni szükséges.

Felkérésre a Balatonfüredi Erdészeti Kiemelt turisztikai jelentőségű kirándulóhelyén, a Koloska-völgyben gyermekcsoportok részére ismeretterjesztő túrákat vezet, és foglalkozásokat tart. Jelenlegi kollégái közül van olyan, aki az általa vezetett erdei iskolás foglalkozások hatására választotta ez erdész hivatást.

Az *Erdei Vándortábor Program* Balaton-felvidéki útvonalának aktív közreműködője, táborhelygondnoka. Az ország legnagyobb ingyenes közösségi túranapján, a Magyar Természetjáró Szövetség szervezésében zajló Kéktúrás napján rendszeres túravezető.

1998-tól folyamatosan Monoszló település társadalmi megbízatású polgármestere. Tagként részt vesz a Gázló Környezetvédelmi Egyesület munkájában, erdők, védett területek takarításában.

A halk szavú, de szakmai hitvallását, hagyománytisztelőt a jövő nemzedékének mély átélessel átadó, a munkáját példamutató lelkiismeretességgel, felelősségtudattal ellátó erdész kolléga méltó a Madas László-emlékérem adományozására.

Az egyesületi kitüntetések, szakmai elismerések átadása után az Év Erdésze Országos Verseny ünnepélyes eredményhirdetése következett. A díjakat *Andrésiné dr. Ambrus Ildikó* technikus alelnök (OEE), *dr. Kozma Ákos* Alapvető Jogok Biztosa, valamint *Dobre-Kecsmár Csaba* vezérigazgató (EGERERDŐ Zrt.) adta át.

16. alkalommal került megrendezésre az országos döntő, ahol 20 versenyző mérte össze tudását. A döntőbe kerülést megelőzték a helyi válogató versenyek.

A döntő ideji helyszíne Mátrafüred volt. Köszönet illeti a szervezőket, kiemelten a verseny főszervezőjét, *Urbán Pált*, az EGERERDŐ Zrt. főmérnökét, valamint a helyszínt is biztosító *Mátrafüredi Erdészeti Technikumot*.

Az egyes versenyszámok első helyezettjei oklevelet és a támogatók által felajánlott tárgyjutalmat kaptak, amelyek június 6-án, az Év Erdésze Verseny záró eseményén, Mátrafüreden átadásra kerültek.

Harmadik díjat a KOS FASHION KFT. ajánlotta fel, amely 300 000.- Ft értékű vásárlási utalványt tartalmaz. Az Év Erdésze Verseny harmadik helyezettje: **Wieszt András**, a Pili Parkerdő Zrt. erdésze lett. (*Díját betegség miatt a későbbiekben vette át.*)

Második díj az erdészeti és vadászati termékeket forgalmazó *Grube Kft.* felajánlásából 400.000.- Ft értékű vásárlási utalvány. Az Év Erdésze Verseny második helyezettje: **Donkó Ferenc**, a NEFAG Zrt. erdésze lett.

Az első díj az *Andreas STIHL Kft.* felajánlásából STIHL termékekre vonatkozó 500.000.- Ft értékű vásárlási utalvány. **Az Év Erdésze Verseny első helyezettje és ezzel az Év Erdésze cím birtokosa: Nagy Lajos, a NYÍRERDŐ Zrt. erdésze lett.**

Nagy Lajos (NYÍRERDŐ Zrt.), Donkó Ferenc (NEFAG Zrt.)

Az egyesületi Vándorgyűlések hagyománya, hogy megemlékezzünk az elmúlt találkozó óta elhunyt kollégákról, tagtársakról. Az időközben eltávoztak *dr. Sárvári János*, könyvtárunk őre emlékezett, névsoruk felolvasásával.

Ádám Ferenc erdésztechnikus, *Bende György* erdésztechnikus, *Berki Boglárka* erdésztechnikus tanuló, *Borosán István* erdőmérnök, *Bődi Ferencné* erdőmérnök, *Czebei Sándor* erdőmérnök, *Cseke László* erdésztechnikus, *Csóka János* erdésztechnikus, *Dezső Vilmos* egyéb középfokú, *Dobos Zolt* erdésztechnikus, *Emmerling Gábor István* Bedő Albert-díjas erdőmérnök, *dr. Erdős László* Kaán Károly-díjas erdőmérnök, *Ernszt Tamás* egyéb felsőfokú végzettségű, *Fekete Péter* erdésztechnikus, *Görgös Tibor* erdésztechnikus, *Havasi Lukács* erdésztechnikus, *dr. Illyés Benjamin* Kaán Károly-díjas erdőmérnök, *Junek Mihály* erdésztechnikus, *dr. Kiss Árpád* egyetemi tanár, *Kiss Károlyné* egyéb felsőfokú végzettségű, *Kovács Jenő* erdésztechnikus, *Lévai László* erdőmérnök, *Macskássy Susza*, az Erdészeti Lapok nyelvi korrektora, olvasószervezője, *Mastala Gergely* egyéb felsőfokú végzettségű, *Mohácsi Dániel* erdőmérnök, *Németh Imre* Decrett József-díjas erdésztechnikus, *Olasz István* Kaán Károly-díjas erdőmérnök, *Palánki Mihály* erdésztechnikus, *id. dr. Páll Miklós* erdőmérnök, *id. dr. Páll Miklósné* (Turmezei Éva) erdőmérnök, *Pénzes Mihály* erdőmérnök, *Pintér Ottó* Sándor Kaán Károly-díjas erdőmérnök, *Popovics László* erdésztechnikus, *Pöntör Györgyi* okleveles erdőmérnök, *Prókay Gyula* erdőmérnök, *Rácz Benjamin* erdésztechnikus, *Racskó Ottó* Bedő Albert-díjas erdőmérnök, *Réffy József Roland* agrármérnök, *dr. Rónai Ferenc* Bedő Albert-díjas erdőmérnök, *Schindler László* erdőmérnök, *Sisa Ferenc* erdőmérnök, *Steiner Józsefné* Kaán Károly-díjas erdőmérnök, *Szabados János* erdőmérnök, *Szabolcsi Mihály* erdésztechnikus, *Szántó Gábor* Bedő Albert-díjas erdőmérnök, *Szélessy György* erdésztechnikus, *Sziráki József* erdőmérnök, *Szűcs Károly* egyéb középfokú végzettségű, *Tóth Jenő* erdésztechnikus, *Török József* Decrett József-díjas erdésztechnikus, *Varga Márton* erdésztechnikus tanuló, *Vendel Ferenc* erdőmérnök, *dr. Viharos Zsolt* erdőmérnök, *Világhy György* erdőmérnök, *prof. dr. Winkler András*, a Soproni Egyetem rector emeritusa, *Zádor Oszkár* Bedő Albert-díjas erdőmérnök.

Az Ünnepi Közgyűlés az erdész himnusz közös elneklésével és az egyesületi zászlók kivonulásával ért véget. Ezt követően az egri Érsekkertben található Kemény Ferenc Sportsarnokban díszvacsorával és baráti találkozóval folytatódott a rendezvény.

Szerkesztette, referálta: **Nagy László**
Fotó: **Bárdi Bálint**

A Vándorgyűlés második napján, július 5-én szervezett szakmai programok során a házigazda EGERERDŐ Zrt. betekintést nyújtott a hazai természetjárók és kirándulók által az ország egyik leglátogatottabb középhegyvidéki térségének és tágabb környezetének természeti, történeti és kulturális értékeibe, az állami erdőgazdálkodás sokrétű feladatrendszerébe. A résztvevők megismerhették az állami erdészeti társaság mátrai, nyugat-bükk, heves-borsodi-dombsági komplex erdőkezelésének eredményeit és aktuális feladatait.

A tiszai ártéri erdőgazdálkodástól a vízügyi létesítményeikig

A terepi program első állomásaként a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság kiskörei irodaépületéhez érkeztünk meg, amely a Kiskörei Vízörmű közvetlen szomszédságában áll. A gyönyörű időjárást a vendégek hozták, a tartalmas szakmai információkat pedig Fejes Lőrinc kiskörei szakaszmérnök biztosította.

Köszöntötte a vendégeket, majd a földszinttől felfelé haladva az irodaépület 3. emeletéig, a kiállított fényképanyag segítségével mesélte el részletesen a vízörmű megépítésnek részleteit 1967-től az 1973-ban történt átadásig.

Ezután a vízörmű működését mutatta be egy turbina makettjén keresztül, miközben a vendégek az emeleti ablakokon át párhuzamosan láthatták a működésben lévő erőművet is, így még szemléletesebbé téve az előadást.

Szintén az emeleten található a Tisza-tó méretarányos mása terepasztal formájában, ami körül mindenki megtekintette, milyen összetett rendszerként működik maga a tó és a rajta keresztül haladó élő Tisza. Fejes Lőrinc kiemelte a Tisza-tó turisztikai jelentőségét, amely egyre nagyobb szerepet kap, valamint természetvédelmi szempontból is figyelemre méltó Tisza-tavi növény- és állatvilágot, amely szinte érintetlen módon maradt fent a tó eldugott belső részein.

Ezt követően rövid buszos utazással átmentünk a Tisza túlsópartjára, ahol a 2014-ben átadott hallépcsőt tekintettük

meg, szintén Fejes Lőrinc szakaszmérnök kalauzolásában. A hallépcső fontos ökológia folyosó a halak számára, amit a kollégák saját szemükkel is láthattak. A hallépcső alsó szintjén található megfigyelőablakon keresztül megcsodálhattuk az éppen felfelé úszó halakat és halrajokat. A már korábban említett nagy turistaforgalom nagyon szemléletes volt a helyszínen, egymást váltották a gyalog és kerékpárral érkező csoportok, akik szintén érdeklődve nézték a hallépcső csodálatos vízi élővilágát.

Harmadik állomásunkhoz a Tisza árvízvédelmi töltésén haladva érkeztünk meg, a Bóka rámpához. Innen rövid séta után a Pély 1/L erdőrészlethez mentünk, ahol Gáspár József területvezető erdész röviden bemutatta az Egri Erdészet kezelésében lévő ártéri erdőterületek fafaj- és termőhelyi viszonyait. Az

aktuális természetvédelmi előírásokkal összhangban lévő erdőfelújítási technológiát és az alkalmazandó célállomány típust az erdőrészleten keresztül szemlélte.

Tovább haladva a töltésen, megérkeztünk a nap utolsó helyszínére, a sajkói szivattyútelephez, ahol házigazdánk körbevezetett minket a kiállítótérként működő gépteremben. Itt megtekintettük a Magyarországon elsőként, 1878-ban üzembe állított, gőzenergiával működtetett szivattyút. Azt is megtudtuk, hogy a gépeket Angliából szállították hazánkba, és hogy ez milyen nehéz logisztika feladatokat állított az akkori szakemberek elé. Megcsodálhattuk a teljes mértékben kézzel összeszerelt kazánokat, amelyeken az idő vasfoga alig fogott még. Ezután a szivattyútelep kéményeinek árnyékában fogyasztottuk el a Tisza-parti hangulathoz illő halból készült ételeket és a mellé illő italokat.

Szöveg és kép: **Kaczur Roland,**
EGGERERDŐ Zrt.

Történelmi kalandozás Eger belvárosában

Ha már Vándorgyűlés Egerben, akkor a terepi programkínálat kötelező eleme Eger méltán híres történelmi belvárosának rövid bemutatása, kiegészítve egy kis pincelátogatással.

Túránkat, mint ahogyan a többi kirándulást is, az Érsekkert szomszédságából kezdtük, az előző napi hosszúra nyúlt baráti találkozásokhoz igazodó nem túl korai időpontban. Ez lehetőséget teremtett arra, hogy néhányan, az eredeti beosztott programjukról lemaradva, csatlakozhassanak hozzánk.

Felkészült és lelkes idegenvezetőkkel vágtunk neki a kalandnak, mely során a Dottika városnéző kisvonattal közleltettük meg két csoportra osztva a kiindulási helyszíneket, ahonnan azután gyalogosan jártuk be a kitűzött útvonalat.

A Eszterházi Károly Katolikus Egyetem, a Líceum előtt megállva, megtudhattuk, hogy a névadó püspök az 1700-as évek második felében építtette azzal a céllal, hogy Magyarország első egyeteme létrejöhessen, azonban egyetemi rangot csak 2015-től, néhány évszázaddal később kaphatott.

Az impozáns épülettel szemben található a bazilika, amely az ország második legnagyobb temploma. Az 1800-as évek első felében épült, és büszkén hirdeti, hogy a város több mint 1000 éve egyházi székhelyként is meghatározó, az első püspökségek egyike, majd 1804-től érsekség. A frissen felújított főszékesegyházat sajnos nem tudtuk megtekinteni, mert az egyetem diplomaátadó ünnepségét tartották aznap.

Folytatva utunkat, az Érseki Palota komplexumának impozáns belső udvarán megállva nyertünk bepillantást annak mai és korábbi funkcióiról.

Eger város főtere, a Dobó tér felé közeledve rövid megállót tettünk az Érsek utcában, az „Egri Csillagok sétányán”, ahol csillagot formáló díszkövek állítanak emléket a helyi hírességeknek. A Dobó tér a török időkben piacként működött, amelyről a korábbi felújítás során feltárt számos épületmaradvány tanúskodik.

Tovább folytatva utunkat, az Eger-patakot keresztezve megpillantottuk a minaretet, a 17. századi török építészet ma is álló legészakibb emlékét, majd köz-

vetlen szomszédságában *Kopcsik Lajos* cukrász életművét, a Marcipániát néztük meg. Ő alkotta meg azt a cukrászművészetet, amit röviden úgy jellemezhetünk, hogy „mindent a szemnek, semmit a szájnak”. Itt található az úgynevezett „Barokk szoba” is, ahol a padlótól a mennyezetig, minden cukorból készült, talán csak a páraelszívó nem.

A várfalsétányon keresztül – ahonnan pazar kilátás nyílik a városra – jutottunk el a magyar történelem és kultúra egyik legmeghatározóbb építményéhez, az egri várhoz. Itt fegyverbemutatót vettünk részt, ahol bepillantást nyertünk a korabeli hadviselés egyes elemeibe, az akkori fegyverek használatába, majd a Hősök termébe, ahol a szobrok között *Dobó István* várkapitány síremléke is helyt kapott. Szakvezetéssel az egri vár kazamatarendszerébe is lejuthattunk, amely talán az egyik legizgalmasabb helyszín. *Gárdonyi Géza Egri csillagok* című regényében is nagy szerepet kapott a török elleni harcban, és mind történelmi jelentőségét, mind műszaki megoldásait, mind méretét tekintve egyedülálló az országban. A vár északi kapuján kilépve, néhány perces sétával jutottunk el Gárdonyi Géza egykori lakóházához, ahol a híres regényt írta.

Tartalmas és rendkívül izgalmas városi kalandunk után városnéző kisvonatokra ülve, Eger legnagyobb – közel 200 pincét számláló – borpincés területe, a Szépasszony-völgybe mentünk, hogy egy borospincében, borkóstolóval vezethessük le a nap fáradalmait.

Szöveg és kép: **Ifj. Ősz Gusztáv,**
EGERERDŐ Zrt.

Az erdőgazdálkodás árnyékos oldala a Szilvásvárad Erdészetről

A program során az Ózdi járás területén kezelt állami „erdőkkel”, azok maradványával ismerkedtek meg a résztvevők, helyi kollégák keserű humorával fűszerezve.

Egerből elindulva, Farkaslyuk település irányából érkezett a busz Ózdra, ahol már a buszon elkezdődött a program, hiszen a várost ölelő dombokon kollégáink alapos körültekintés után sem láttak középkorú vagy idős erdőállományokat.

Az első terepi megállónál főként a vegetációtüzekről, azok mértékéről esett szó, a térség egészében, illetve az adott helyszínen is. Kollégáink bemutatták az állandósított tűzpásztát, melyre nagy szükség van egy-egy tűzveszélyes időszakban.

A védekezésben résztvevő erdészek sokat meséltek saját tapasztalataikról, élményeiről. Érdekes volt összevetni az ország más tájairól érkező kollégák és a helyiek tapasztalatát. A vendégek szakmai pályafutásuk alatti 1-1 tüzeset- emlékeztek a saját kerületükben, míg az ózdi kollégák sok negatív élményről számoltak be, melyek közül a legemlékezetesebb, amikor 11 napig folyamatosan tüzet kellett oltaniuk.

A tűzkárral kapcsolatosan két erdőrészt tekintett meg a csoport. Az Ózd 27 A mesterséges felújítás, bár papíron 10 éves, 3 évvel ezelőtt egy szűk óra alatt vált a tűz martalékává. Az Ózd 20 B erdőrészt, mely erdei és fekete fenyő kopárfásításnak indult, mára iskolapéldája lett az akác tűz által elősegített terjedésének.

Következő állomáshelyként a hírhedt Ózd Hétes-telep folytatásában fekvő hétes-völgyi salakteret és az azt

körülvevő állami erdőt látogatták meg a terepi program résztvevői. A szegregátumon átvérve, a holdbéli tájon annak kialakulását ismertették kollégáink, vagyis hogy az Ózdi Acélművek

működésének hosszú évtizedei alatt a kohászati melléktermékként képződő kohósalakot iparvasúttal hordták ki a legközelebbi Hétes-völgybe. Így megváltoztatva annak klímáját és a völgy elején lévő telep élhetőségét is.

A jelenlegi lakók kényszerből vagy üzleti okokból, de látogatják a környező állami erdőket, azokat örök fiatalságra kárhoztatva. Kollégáink a falopások mértékéről, a megelőzés eszközeiről is beszéltek, ebben a témában sajnos már több információja volt az ország minden tájáról érkező vendégeknek is, de a helyi mértéken mindenki elcsodálkozott.

A két terepi megálló után az Ózdi Muzeális Gyűjtemény és Gyártörténeti Emlékparkban, annak vezetőjével izgalmas tárlatvezetésen vettünk részt, megismerve a város, a gyár és a környezet múltját és fejlődését. Kitekintést kaptunk az itt élő népcsoport, a barokk, a legkeletibb palócok motívum- és szokásvilágára.

Rövid buszozás után az arló-dobronyai fatelep hűvös téglalapjában költöttünk el egy finom ebédet, előételként házi sajtok és egy izgalmas diavetítés szolgált. Mivel sem vegetáció-tűz-, sem falopásszezon nincsen, így az elmúlt évek fotógyűjteményével és a hozzájuk tartozó kiegészítésekkel lett teljes a délelőtti kép. Ebéd után az Arló ivánkapusztai „kiskastélyt”, az azt körülvevő almáskertet nézték meg látogatóink, így impozáns helyszínen sikerült lezárni a tartalmas terepi napot.

Szöveg és kép: **Bárdos Bence,**
EGERERDŐ Zrt.

A dendromassza energetikai hasznosításától az erdőfeltárásiig

Magyarországnak magas az energia-hordozó-importfüggősége. Fűtés szempontjából legjelentősebb a földgáz aránya, aminek 80%-át importáljuk. A tűzifa hatékony elégetésének fontosságáról keveset beszélnek az erdész és energetikai szakemberek.

Kétségtelen, hogy az elégetéssel rövid idő alatt kerül vissza a levegőbe a fában megkötött szén, míg az erdőben korhadó faanyag teljes lebomlása évtizedekbe telik, különösen, ha azt is mérlegeljük, hogy a korhadó faanyag további lebontó szervezetekbe épül be. De egyszer ezek a szervezetek is elhalnak és lebomlanak. Tehát több évtized alatt visszakerül a széntartalmuk döntő része a levegőbe.

Mégis miért érdemes akkor hatékonyan elégetni a fát? Mert a faanyag elégetésével fosszilis energiahordozót váltunk ki. Tehát a fa elégetésével légkörbe juttatott szén a tartamos erdőgazdálkodás révén újra beépül az erdők faanyagába, és ezzel fűtőérték-arányosan kevesebb, évmilliók alatt megkötött szén kerül a légkörbe.

Valóban az a jövő nemzedékének az érdeke, hogy ne égezzünk gazdaságosan, más célra nem használható faanyagot? A magyarországi fakitermelés fele tűzifa, de a hasonló piaci értékű és felhasználhatóságú választékokkal (papírfá, rostfa) együtt kétharmada sarangolt választék.

Felismerve, hogy a vevők magas színvonalú kiszolgálását biztosító logisztikai bázis nemcsak a magasabb haszon, hanem a marketing értéke miatt is fontos, 2010-ben elkezdtük ennek a bázisnak a kialakítását.

Az induláshoz – helyszínként – rendelkezésre állt az eger-felnémeti telepünk, valamint abban az évben lehe-

tőségünk nyílt, pályázat keretében, gépeket is vásárolni. Ezek közül a legjelentősebb egy chipper truck mobil aprítógép, valamint egy teleszkópos homlokrakódó volt.

Ugyanekkor elkezdtük a telep burkolt és fedett felületének a növelését is. A 2017. évben a rostált apríték hatékonyabb előállítására egy rázóasztalos rostát vásároltunk, amelyet egy magyar gépgyártó vállalkozás a saját igényeinkre tervezett meg és gyártott le. Az alapanyag (hosszú tűzifa) telepen belüli mozgatását, illetve az erdészeti egységeinktől történő beszállítás egy részét egy saját üzemeltetésű rönkszállító teherautóval oldjuk meg. A telepen két daraboló-hasító gép is működik. Hídmérleg biztosítja az általunk kiadott apríték és darabolt tűzifa hiteles tömegének megállapítását.

A program keretében meglátogattuk a felsőtárkányi Bambara Hotelt, mely

aprítékot használ a használati melegvíz előállítására és a fűtéshez.

Az EGERERDŐ Zrt. erdőgazdálkodási alaptevékenységének biztosításához, mintegy 800 kilométernyi műszelvényes feltárási hálózattal (közeli tőnyomok nélkül) rendelkezik. A fenti mennyiségből

mintegy 300 kilométernyi úthálózat burkolt, időjárásbiztos erdészeti feltárási út.

Ennek az infrastruktúrának a folyamatos fenntartását és fejlesztését társaságunk Műszaki Üzeme végzi. Az üzem elsődleges feladata a társaság tulajdonában, ill. kezelésében lévő feltárási hálózat és az ezekhez tartozó műtárgyak karbantartása, felújítása és szükség esetén újjak kiépítése. Az útkarbantartási munkákat három gréder, két árokásó és egy úrszelvény/rézsű karbantartó adapterekkel felszerelt traktor végzi. Továbbá saját üzemeltetésben rendelkezünk egy harvester- forwarder géppárral is.

A terepi program utolsó elemeként részt vettünk a Felsőtárkányi Állami Erdei Vasút felújított gördülőállományának átadásán, majd a finom ebéd után visszatért a csapat Egerbe.

Urbán Pál, EGERERDŐ Zrt.

Képek: **Babiczkai László**, EGERERDŐ Zrt.

Felsőtárkányi kalandok – tölgygazdálkodás a Bükkben

A buszok 80 fővel Felsőtárkányon keresztül a bükkzsérci Gerzseny-háznak vették az irányt, ahol először a résztvevők egy általános ismertetőt hallhattak az EGERERDŐ Zrt. és a Felsőtárkányi Erdészet működéséről *Gyenes István* erdészvezetőtől.

Az erdészet a Bükk-fennsík peremét alkotó kövek vonulatától délre a felsőtárkányi-medencében, valamint Bükkzsérc, Cserépfalu, Cserépváralja, Bogács és Tard községterületein gazdálkodik.

Mivel az Erdészet területének és az élőfakészletének az 51 %-át a kocsánytalan tölgy fafaj teszi ki, ezért a gazdálkodásunk irányát is ez határozza meg. Zömében vágásos üzemmódban, természetes felújítással kezeljük ezeket az erdőállományokat. Szerencsére az elmúlt időszak kedvező feltételei miatt (bő KTT makktermés, ASP miatt eltűnt

vonulatára. Innen is jól megfigyelhető volt a korábbi vágásos gazdálkodás eredménye, a nagy területű erdőhasználat.

A Bükkzsérc 34J erdőrésszel 2023-ban elvégzett végvágásán ereszkedtünk le az alsóbb térszintre. Ezt a tölgyest is kétszer bontottuk, majd az igen jó KTT újulatra tavaly januárban történt a véghasználat. A fakitermelés elvégzése során külön figyelemmel voltunk arra, hogy az odvas, talponszáradt fákat megahagyjuk, ill. az alsó lombkoronaszintben lévő kisebb gyertyán fákat ne vágjuk ki, mert a nagy nyári napsugárzás elől védeni fogja az újulatot.

Iff. Reményfy Lászlóval együtt (aki korábban műszaki vezetőként itt dolgozott) felidéztek a bükkzsérci katlan kultúrtörténeti emlékeit, miközben a csodálatos hegyvidéki panorámában

vaddisznóállomány) jelentős természetes újulattal rendelkezünk a bontó- és végvágások elvégzéséhez.

A természetvédelemmel együttműködve, az erdőkezelést több bontással, kisebb vágásterülettel, több hagyasfával tervezzük az általában meredek hegyoldalon álló, sarj eredetű tölgyesekben. A fiatalabb állományainkban javafa jelöléssel próbáljuk a jövő tölgy rönkjeit megnevelni, a megfelelő koronaszervezetet kialakítani.

A gyalogtúra elején egy klasszikus többlépcsős felújító vágást néztük meg a Bükkzsérc 24G erdőrészben, majd érintettük a Bükkzsérc 35C erdőrészt, egy NFGY korú (78 éves) elegyetlen KTT állományt, amelyben *dr. Csépanyi Péter* segítségével a javafa jelölés jelentőségét mutattuk be.

Ezután fölkapaszkodtunk a Csipkés-tetőre, ahonnan gyönyörű kilátás nyílik a Felsőtárkányi-medencére, a kövek

gyönyörködtünk. Menet közben megtekinttük és kipróbáltuk a meredek hegyoldalakban alkalmazott műanyag facsúsdzát, amellyel a nehezen megközelíthető terepről is hasznosítani tudjuk faanyagot.

Az Erdészetnél komoly problémát jelent a lucfenyőszáradás, így egy egészségügyi fahasználatot is érintettünk a túránkkal. A Bükkzsérc 33D erdőrésszel mesterséges erdőfelújításáról *Jamrik Máté* műszaki vezető számolt be (a telepadothasználatoktól függően gépi és kézi talajelőkészítés utáni KTT makkvetés).

A gyalogtúra után a Papsági Turistaházban fogyaszthattuk el frissítőnket, majd egy koszorút helyeztünk el a Bükkben szolgáló erdészek és vadászok tiszteletére felállított emlékoszlopnál.

A tölgygazdálkodásunk részét képezi a megtermelt tölgyrönk értékesítése is. A jó minőségű rönk egy részét hordódonga alapanyagként értékesítjük. A

kádárok elmondása szerint, a „tárkányi tölgy” igen jó ízt ad a bornak, és nagyon keresett áru az itteni anyagból készült hordó. Ezt szemléltetve *Erdei Szabolcs* felsőtárkányi hordókészítő vállalkozó egy hordókészítési bemutatót tartott, mely nagyon tetszett a vendégeknek.

Gyenes István, EGERERDŐ Zrt.

Képek: **Fodermayer Vilmos**,
GEMENC Zrt.

Gyümölcs- és kőcultúra a Bükkalján

Az 50 éves Síkfőkút Projektnek Szöllőskén otthont adó idős cseres-tölgyes állomány hús árnyat adó fái alatt a Debreceni Egyetem részéről *dr. Mészáros Ilona* professzor emerita projektvezető, *dr. Oláh Viktor* egyetemi docens, valamint helyi munkatársuk, *Misik Tamás* adjunktus fogadta a tanulmányút résztvevőit.

A professzor asszony bemutatta a *Jakucs Pál* által létrehozott, gazdálkodói behatásoktól mentes kutatóhely múltját s jelenét. Kitért a tölgypusztulás idején különösen aktív, terepi konzultációkban gazdag időszakra, ami nagyon termékenyen hatott az itteni kutatások akkori résztvevőire. Számos hazai és nemzetközi kutatás helyszínévé szolgált és szolgál jelenleg is ez a több mint 20 ha-os erdőrészlet, amelyek közül egy amerikai-magyar együttműködésben megvalósuló avarvizsgálati projektre részletebben kitért a professzor asszony. Az alapos történeti áttekintés után tő mellett kaptunk ismertetést a vizsgálatokhoz alkalmazott automatizált mérő- és adatrögzítő rendszerekről, amelyekkel a meteorológiai és a biomasz szintézisére vonatkozó adatokat nyerik.

A második helyszínen, a noszvaji Gazdaházban a Bükkaljára jellemző gyümölcstermesztésről és -feldolgozásról kaptunk átfogó képet *Majnár*

Józsefné autentikus előadásában, aki évtizedek óta foglalkozik kistermelőként gyümölcsfeldolgozással, elsősorban lekvárkészítéssel.

Vidám történetek keretében mesélt a településen napjainkban is sokak által gyakorolt lekvárkészítés fortélyairól, mely tevékenység legkedveltebb alapanyaga a szomolyai cseresznye és a noszvaji szilva. Kitért a saját kistermelői tevékenységének fejlődésére is, ma már elmondhatja, hogy termékeit az ország számos pontján ismerik és kedvelik. S hogy az erdész kollégák maguk is meggyőződhetnek, hogy milyen finomak ezek a lekvárok, a bemutató kóstolással zárult.

Harmadik állomásunk, a szomolyai Riolit Barlangszállás volt. Itt a program tematikájának a másik összetevőjére, a térségre jellemző kőcultúra egy elemének a bemutatására került a hangsúly. A vulkáni eredetű riolitufa lakhatásra történő hasznosításának modern megvalósulását tekinthettük meg hozzáértő segítséggel. Házigazdáink, *Sós László* és *Papp Magdolna* bemutatták, hogy rengeteg munkával és szorgalommal milyen színvonalas és igényes szálláshelyeket alakítottak ki a múltban lakott, de később magára hagyott vagy pusztító módon használt egykori barlanglakásokból. A barlanglakások megtekintése

mellett a csoport résztvevői megtekinthették a Bükkalja csodáit bemutató „Kőből faragott világ” című kisfilmet.

Útitársunk, a kiváló nyári időjárás elköszönt minket az utolsó programunk helyszínére is, *Kaló Imre* erdész-borász pincéjéhez, ahol melegszívű fogadtatásban volt részünk. Házigazdáink, a 2011-es év Borászok Borásza köszöntötte az egybegyűlteket, majd megmutatta a pincéjét, amit borkóstoló követett.

Imre barátunk pincéjének legjavával, legféltettebb kincseivel örvendeztetett meg bennünket. Aki végig bírta tartani az iramot, bizony elcsodálkozhatott, hogy az Isten áldotta magyar föld mire képes, ha az ember kellő alázattal, szaktudással, az isteni és természeti törvényekhez alkalmazkodva fogja művelésre. A kiváló borok ízlelgetése mellett legalább akkora, ha nem nagyobb élmény volt vendéglátónk világlátásának, életszemléletének megismerése, amely az első perctől az utolsóig átsütött minden egyes mondatán.

A napot Szomolyán a Községi Házban fehér asztalnál fejeztük be. Bivalysült került a tányérokra, s a megelőző borkóstolóhoz méltó borok a poharakba.

Babiczki József, EGERERDŐ Zrt.

Képek: **Komáromi Róbert**, EGERERDŐ Zrt.

A kisvasutak nyomában

Az egri vasútállomásról jó hangulatban indult útnak a csapat Felsőtárkányba, ahol a tóparton található kisvasúti megállónál a Felsőtárkányi Állami Erdei Vasút kollektívája várta az érkezőket frissen főzött kávéval.

A napindító elfogyasztása után vonatra szálltunk, és célba vettük a Stimeczházi végállomást. Utunk során elhaladtunk a 2021-es Vadászati és Természeti Világkiállítás emlékére létesített 1 hektáros kocsányos tölgyes célállományú erdőtelepítés mellett, melyről bővebb tájékoztatást kaptak a program íránt érdeklődők.

A Stimecz-házhoz érkezve a Felsőtárkányi Erdészet dolgozói vártak frissítőekkel, hogy újult erőre kapva vágthassunk neki a 6 km hosszú gyalogtúrának.

Ezek után az erdészet főbb ismertetőjegyei és adottságai kerültek bemutatásra, majd Kovács László vasútüzemvezető bemutatta a C-50-es mozdonyokat. Átfogóan külön kitért a kisvasút eredeti rendeltetésére, a létesítés egykori mozdatórugóira, majd felvázolta a jelenkori sajátosságokat és az aktív gördülőállomány innovatív fejlesztését, valamint annak eredményeit.

Mindezt követően útnak indultunk, és irányba vettük a legvégső úticélt, a Vöröskő-forrást. A gyalogtúra interaktív volt, szemléltetve lettek a közelmúltban megvalósult közjóléti beruházások, a tanösvény, valamint a terület jellegéből adódó erdőgazdálkodási sajátosságok.

A forrás közvetlen közelében beiktattunk egy megállót a Felsőtárkány 92/B és 100/B erdőrészeknél. Bemutatóra került a 2023-ban végrehajtott egészségügyi fakitermelés, melyre a magas kőris rohamosan felgyorsuló pusztulása miatt volt szükség. Az útszakasz gyalogos forgalma fokozott, és ebből adódóan a balesetveszély lehetősége is sokkal nagyobb valószínűségben áll fenn, a beavatkozás nem tűrt halasztást. Szemügyre lett véve a fakitermeléssel érintett terület, a hagyásfa-hálózat, ismertetve lettek a visszahagyási irányelvek, valamint a jelölés és végrehajtás szempontrendszere.

Elérkezve a végső úticélhoz, elének tárulkozott az időszakos Vöröskő-forrás, mely egy különleges – bár döntően emberi kéz hatására kialakult –, természeti képződmény, mely az év kü-

lönöző időszakában, legfőképp a téli hóolvadáskor mutatja meg valós pompáját. Jelen esetben a természet úgy gondolta, hogy a pompa várásson magára, látogassunk vissza más időpontban, így csak szerényen mutatta meg egyedi vonásait. A programon résztvevők felfrissíthették magukat a forrás jéghideg és finom vizével, majd egy kis pihenő után visszaindultunk a Stimeczházi végállomáshoz, ahol a kisvasúti szerelvény már várt minket, hogy visszaszakatoljunk az Egeres-völgybe.

Megérkezve, az egeres-völgyi vadaspark közvetlen szomszédságában sátrak és a filagória adta árnyékban már megterítve vártak minket egy kellemes ebéddel. Bátran lehetett választani a legényfogyó leves és a szarvasgulyás finom repertoárjából.

Az ebéd végeztével a modernizált gördülőállomány ünnepélyes átadása következett, melynek végén, a mozdonyok kivitelező általi bemutatása során még részletesebben szemügyre lehetett venni a technikai részleteket.

Grédics László, EGERERDŐ Zrt.

Képek: **EGERERDŐ Zrt.**

Felsőtárkányi Erdészet

A Bükk fennsíkján

A Bükk-fennsíkra látogatók egy, az Olasz-kaputól kiinduló körtúra során ismerhették meg a térség páratlan természeti szépségeit, kulturális értékeit, erdőgazdálkodási különlegességeit.

A neve ellenére ez a szabdalt terület korántsem sík, hiszen a kimagasló hegygerincek közé ékelődő változatos méretű gyepek számos karsztformát rejtnek, például a sokszor nyáron is fagyos teberket, amelyek 20-30 méteres mélységükkel eltérnek a környezetüktől. Mikroklimatikus viszonyaiknak köszönhetően nehezen telepszik meg bennük fás vegetáció. Ennek egyik legjellemzőbb példája a borókabokrokkal tagolt Zsidórét, melyet a természetvédelmi értékek fenntartása érdekében kaszállással hasznosítunk, ott, ahol a kibúvó sziklák és a lejtviszonyok engedik.

A gyepek különösen érzékeny területek, ezért a fahasználatok során tiltott területnek kell őket tekinteni, és így sok esetben a kitermelt faanyagot hatalmas kerülőkkel tudjuk csak a rakodókra hozni. Elődeink ennek is köszönhetően komoly kisvasúti pályahálózatot építettek ki, melyre a jelenlegi feltáró hálózat is sok esetben ráépült.

Bemutattuk az erdőtervi előírásoknak megfelelő, kisméretű lécekből kiinduló száraló vágásainkat is, ahol az elmúlt 15-20 év elteltének köszönhetően megindult a differenciálódás, és bár vágásos üzemmódban gazdálkodunk, a módszer megfelel a védett területeken elvárható, folyamatos erdőborítást biztosító gazdálkodási módnak. Bizonyítja ezt talán az is, hogy annak ellenére, hogy számos turistaút hálózta be területünket, aránylag konfliktusoktól mentesen végezhetjük tevékenységünket.

A program során a megtekintettük a médiában és a közösségi oldalakon is nagy port kavart tar-kői véghasználatot, ahol mindenki személyes benyomást szerezhetett arról, hogy egy szakmai, törvényi szempontoknak megfelelő fahasználatból milyen ügyet lehet

kreálni. A résztvevők betekintést kaphattak a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság és az EGERERDŐ Zrt. összetett és bonyolult kapcsolatrendszerébe.

A klímaváltozás ezt a területet sem kíméli, de a kései fagyok és a zord időjárás még továbbra is jellemző. Ez a sekély talajú, pusztuló lucfenyvesek felújításánál jelent problémát, ahol a bükk csemete már nem érzi jól magát, a tölgy pedig még nem. Célunk a felújítások során elegyes, ellenálló állományok létrehozása, de a technológiát és a fafajösszetételt még keressük. A probléma a bükki Őserdővel határos, elegyetlen lucos esetében lesz a legégetőbb, melyre a természetvédelmi kezelővel együtt keressük a megoldást. Bemutattuk, hogy természetes úton, pontszerűen megindult a felújulás, viszont 16 ha-on nem tud hatékonyan létrejönni.

A fennsík jellemző fafaja a magas kőris, aminek a pusztulása szintén meg-

gyetlen kőriseseket és kőris elegyes lucosokat kell felújítanunk...

A program egyik legkülönlegesebb része a *Király Lajos* javaslatára, már az 1930-as évek óta védettséget élvező bükki Őserdő felfedezése volt. A 180-250 éves fák között sétálva *Bartha Attila* természetvédelmi őr megismertette a résztvevőkkel az erdő történetét, a terület védett értékeit, az idős fák különleges szerepét, és tájékoztatást adott a farkasok és medvék jelenlegi állományairól.

A program során a gasztronómiai élményt a terepi ebéd mellé a Csernelyi Derelyések Hagyományőrző Egyesülete biztosította helyben készült dereglyével, a kulturális programot pedig a Bükk-fennsík "fehér sziklái", a lipicai lovasfogat szolgáltatta.

Bognár Bence, EGERERDŐ Zrt.

Képek: **EGERERDŐ Zrt.**

Szilvászvárad Erdészeti

A Szalajka völgyében – erdőgazdálkodás és ökoturizmus

Szilvásváradra való megérkezésünk után a Szalajka-völgy fatelepi indítóállomásán volt a gyülekezés.

A felszállást követően kezdetét vette a programunk első és egyben egyik fő attrakciója, a vonatozás, mely az ide látogató vendégek, turisták kihagyhatatlan programját is képezi.

Miután megérkeztünk a kisvasút végállomására, a Gloriét-tiszásra, először *iffj. Kovács László* ismertette a nap programját, illetve bemutatta a Szilvásvárad Állami Erdei Vasút működését, eszközeit, látogatottsági adatait.

Helyi érdekességek és régmúlt idők bemutatásával *Schmotzer András* nyugalmazott vezérigazgató színesítette a napot, és csalt sok esetben mosolyt, csodálkozást a kollégák arcára.

A program a Szalajka-völgy bemutatásával folytatódott, illetve az erdőgazdálkodás és az ökoturizmus kapcsolatát vette górcső alá. *Tölgyesi Gergő* kíséretében először az Istállós-kői-ősemberbarlang alatti területre tettünk egy rövid kitérőt, ahol a 2017-ben bekövetkezett természeti csapás, a

zások alkalmával is bemutatásra kerülnek ezek a szakmai feladatok, melyek láttán sok esetben nemcsak a gyerekek, hanem a pedagógusok szeme is tágra nyílik, mivel nem is gondolnák, hogy milyen külön engedélyek, illetve külön technológiák alkalmazása mellett tudunk csak ezen a mesészerű területen gazdálkodást folytatni.

Miután kiértünk a múzeumból, hamarosan ismét népszerű látnivalóval ismerkedhettek meg a kollégák, mely a Szikla-forrás és a mellette található

a völgyben található pisztrángnevelő telep is, illetve egy kis gasztronómiai ízeletet is kaphattak vendégeink. Természetesen pisztrángból készült apró falatkák várták a kóstolni vágyókat.

A program zárásaként a Fátyol vendégháznál ebédeltünk, ahol helyi ízeletet, helyi kulináris fogásokat kóstolhattak meg a résztvevők.

Tölgyesi Gergő EGERERDŐ Zrt.

Képek: **Andrés Pál (1–3),**

EGERERDŐ Zrt. Szilvásvárad

Erdészeti (4)

hókar felszámolásának rövid bemutatására került sor. A programon résztvevők láthattak olyan területet is, ahol komplett erdőrészek váltak a földdel egyenlővé.

Visszafelé indulva a völgyben a következő népszerű természeti csoda helyszínére, a százezreket ide csalogató Fátyol-vízeséshez érkeztünk.

Továbbhaladva betértünk a Szabadtéri Erdészeti Múzeumba is, ami erdei iskolai foglalkoztató is egyben. A helyszínen bemutatásra került több olyan ősi mesterség és hozzá kapcsolódóan több olyan eszköz is, ami szintén nagy népszerűségnek örvend a térségben.

Látható volt, hogy egy turisztikailag ennyire frekventált területen is lehet erdőgazdálkodási tevékenységet folytatni. Noha közel sem olyan egyszerű, mint normál esetben. Oktatási célú foglalko-

Pénzes-tó volt. Rövid bemutatás során megismerhették a Bükk hegység vízgyűjtő területeit, a karsztvíz útját egészen a Bükk-fennsíkától a heglábi részekig. Természetesen nem mehettünk el szó nélkül a víz minősége mellett sem, ami nagyon fontos részét képezi a helyi flórának és faunának.

Miután elhaladtunk a Keltető-ház mellett, ami a pisztrángnevelés első állomásának tekinthető, abból a szempontból is fontos volt megemlítenünk a fentieket, mivel a Szalajka-völgyben két olyan halfajta is él, amely nagyon érzékeny a víz minőségére, és csak a legjobb minőségű, legtisztább vizekben képes élni és szaporodni. Ezek a fajok a sebes és a szívárványos pisztráng. E halfajok természetes és mesterséges szaporításáról is szót ejtettünk, *Sáfrány László* előadásában. Bemutatásra került

Parádfürdő környéki barangolások – múlt-jelen-jövő

A Vándorgyűlés egyetlen mátrai programjának első állomása a recski Nemzeti Emlékpark volt, ahol a múlt nyomasztó örökségét ismerhettük meg. A háromnegyed órás buszozás után a volt kényszermunkatábor területén köszöntötte a közel 50 fős erdész csapatot Nagy Sándor, Recsk polgármestere. Dr. Bank Barbara történész, a hely kiváló ismerője és kutatója mutatta be a 1950 októbertől és 1953 őszé között, az Államvédelmi Hatóság (ÁVH) által működtetett kényszermunkatábort. A szovjet mintára szervezett táborban a

bíróági ítélet nélkül idehurcolt mintegy 1500 fogvatartottat minimális létfeltételek között dolgoztatták folyamatosan a kőbányában. A rabokat sokszor állati kegyetlenséggel fenyegették, kínozták, éheztek. A táborban a társadalom minden rétegéből voltak foglyok, s mindenkinek megvolt a saját története, hogy miért került Recskre.

A rövid, de a hely nyomasztó hangulatát érzékeltető séta során a résztvevők személyes, közeli hozzátartozóiktól származó beszámolóit tették még hitelesebbé, átélhetőbbé a tudomá-

nyos, történelmi tényeken alapuló szakvezetést. A hely mindenképp érdekes arra, hogy egyszer mindenki felkeresse, hogy a múlt sötét, embertelen, kegyetlen oldala se merülhessen feledésbe soha.

Ezután továbbutazunk Parádra, az egykori Károlyi család bitokára. A Károlyiak (gróf Károlyi György, fia: gróf Károlyi Gyula és unokája: gróf Károlyi Mihály) nagyban hozzájárultak Parád és Parádsasvár arculatának kialakításához, kastélyokkal, parkokkal, fürdőkkel, impozáns fasorokkal, vadászházakkal.

Az Ilona-völgybe is egy ilyen fasor között érkezünk meg, közben a buszból megtekintve a tíz éve elpusztult, de később védelmet kapott Rákóczi-fát, a Mária-képet, a Csevice-kutat és mellette a két éve kialakított játszótér és erdei tornapályát.

Az Ilona-völgyi vízeséshez induló séta során bekapcsolódtunk a *Muzsikál az erdő – Mátrai Művészeti Napok* programsorozathoz. A Szabó Lajos erdőmérnök által már 21. alkalommal megszervezett rendezvénysorozat az erdészeti ágazat fontos kapcsolódási pontja a társadalommal, a művészvilággal. Fő célja: közösségünket környezettudatos, fenntartható életvitel irányába fordítani az erdő és a zene, a művészetek erejével. Az erdőpedagógia, a környezeti nevelés új módszertanát vezette be a fenntarthatóságra nevelés megvalósulásáért, az erdőről, az erdőgazdálkodásról alkotott valós kép kialakításáért. A *Muzsikál az erdő* rendezvények különleges erdei helyszíneken a családok valamennyi generációja számára nyújtanak testi-lelki feltöltődési lehetőséget.

Az Ilona-völgyi vízesés megtekintése után különleges helyszínen, az Ördögátnál igazi erdei, zenei élményben lehetett részünk, a *Muzsikál az erdő* által ihletett népzenei alapú album ősbemutatójára, a *Corpus Harsona Quartett* és *Szokolay Dongó Balázs* által.

A koncert után visszasétáltunk a tiszásra, ahol a lelki feltöltődést követően finom ételek vártak minket. A *Csányi tejüzem* fantasztikus sajttárai mellett a *Gubala család* helyben készített palóc gulyása és házi rétesei enyhítették éhségünket, hűtött italok a szomjunkt.

Az ebéd után reményeink szerint mindenki elégedetten és jóllakottan, valamint élményekben gazdagabban szállt fel a buszra, mellyel visszautazott a csoport Egerbe.

Somay Gergely, EGERERDŐ Zrt.
Képek: **Koren Bence**, EGERERDŐ Zrt.

Barangolás a Heves–Borsodi-dombság vidékén

Magyarország északi peremén, a Mátra és a Bükk hegyvonulatai között elhelyezkedő Heves–Borsodi-dombság (mely Vajdavár-homokkővidék, illetve Óbükk néven is használatos) a turisták előtt még ma is kevésbé ismert tájegység, annak ellenére, hogy itt található az ország legnagyobb egybefüggő erdősége. Népségét hevesi oldalon a palócok, borsodi felén a barkók alkotják.

Az első programhelyszín megközelítéséig a résztvevők *Ficzere Mónika* és *Beniczki János* által hallhattak többek között a Pétervásárai Erdészet múltjáról, a palóc nép szokásairól, sajátosságairól, Vidróczki Marci és *Fazola Henrik* dombvidéki vonatkozásairól. Az út során megfigyelhették a vidék jellegzetes geológiai arculatát. Meghatározó a könnyen erodálódó homokkő (palócul apoka) alapközet, s az így kialakult meredek falú, szakadékos mellékvölgyek, 500 méter feletti csúcsok, éles gerincek, törmeléklejtők, melyek sokszor inkább középhegységi jelleget adnak a dombvidéknek.

Ebből üde színfoltként emelkedik ki a Fehérszék nevű riolitufa-képződmény, melyet Mátránovák község felől első állomásponként tekintettek meg rövid túra után a résztvevők. A természet erői mind a mai napig formálják a felszínt, eróziós árkokat, kis völgyeket,

cukorsüvegszerű tufapiramisokat hozva létre, melyhez hasonlótt Kappadókiában és Dél-Dakotában látni. Erről a holdbéli helyszínről jó panoráma nyílt a tájegység jellegzetes domborzatára, erdőtársulásaira. Így az erdészet bemutatása is itt történt, *Antal József* műszaki vezető által. A főként cseres-tölgyes állományokkal rendelkező erdészet 10 610 hektárjából 21%-on extraazonálisan, középhegységi bükkösök találhatók.

Az egész dombvidék alatt nagy kiterjedésű, gazdag szénlelőhelyek találhatóak, melyek a bányászat révén körülbelül egy évszázadig jelentettek megélhetést a környéken élő embereknek. A rövid fehérszéki túra után a résztvevők visszatértek Mátránovákra, ahol *Répás László* tárlatvezetésével megtekintették a Bányász Emlékház kiállítását, miközben az udvaron a palóc gasztonómiába is belekóstolhattak: a helyben, sparhelten sült krumplis laskát, a környékbeli termelők finomságait palóc sörökkel öblíthették le. A program pont méltó lezárásaként az emléktárna bejáratánál közösen elénekeltük a bányász himnuszt.

A terepi program második fele Pétervásáran zajlott, amelyet az ország egyik leggazdagabb, eredetileg horvát származású családja, a Keglevichék birtokoltak az 1600-as évektől. A kisváros

arculatát meghatározó műemléképületek mind e család nevéhez köthetők, melyeket *Eged János* idegenvezetésével ismerhettünk meg.

Elsőként a péterkeiek „palóc katedrálisát” csodáltuk meg, mely már mesziről tekintélyt parancsolóan emelkedik ki két tornyával mint a hazai romantikus építészet legelső képviselője.

A Keglevich-család és az egyházi épület ismertetése mellett bemutatásra került a ritkán látható, briliánsokkal kirakott szentségtartó is, melynek értéke megközelítette a templom építési költségeit. A program lezárásaként *Beniczki János* műszaki vezető megszólaltatta a Boldogasszony Anyánk régi magyar himnuszt a Moser műemlékorgonán.

Végezetül a család csodaszép barokk kastélyához tettek sétát, mely jelenleg az önkormányzat tulajdonában áll és korábban a mezőgazdasági szakközépiskola kollégiumaként üzemelt. A kastélyban jelenleg csak a díszterem, illetve *Fazola Henrik* kovácsoltvas munkái őrzik a régmúlt fényét. Az egykoron szebb napokat látott épület felújításra vár, szabadon nem látogatható, a vándorgyűlés tiszteletére nyílt erre csak lehetőség.

Ficzere Mónika, Beniczki János,
EGERERDŐ Zrt.

Képek: **Ficzere Mónika**

Zászlóátadás

A terepi programokról a résztvevők visszatértek Egerbe, hogy jelen legyenek az egyesületi Vándorgyűlések hagyományos záróünnepségén, a vándorzászló-átadáson. Ennek alkalmával *Dobre-Kecsmár Csaba*, az EGERERDŐ Zrt. vezérigazgatója feltűzte a Vándorgyűlés zászlóira az OEE 154. Vándorgyűlésének szalagját és átadta a jövő évi, OEE 155. Vándorgyűlés házigazdái képviselő *Bugán József* vezérigazgatónak (Szombathelyi Erdészeti Zrt.) és *Kardos Bendegúz* elnöknek (OEE Szombathelyi Helyi Csoport).

Köszönetnyilvánítás

Az Erdészeti Lapok Szerkesztősége ezúton köszöni meg az OEE 154. Vándorgyűlését bemutató lapszám tartalmának összeállításában közreműködők segítségét. Köszönet a szakmai felvezető anyagok szerzőinek és a terepi programokat bemutató minden szerzőnek a kéziratok megírásáért, a terepi programokon fényképeket készítő kollégáknak a fáradozásért, illetve az EGERERDŐ Zrt. minden érintett munkatársának az együttműködésért, a lapszám tartalomszerkesztésében nyújtott szervezési segítségért.

Nagy László főszerkesztő

Együttműködő és támogató partnereink:

40 ÉVE ALAPÍTOTTA AZ EGYESÜLET A KAÁN KÁROLY-EMLÉKÉRMET

A Kaán Károly-emlékérmét 1984-ben, 40 évvel ezelőtt alapította az Országos Erdészeti Egyesület és az első átadására 1985. augusztus 9-én, az Egerben rendezett egyesületi Vándorgyűlésen került sor. Ennek emlékére adjuk most közre az egyesületi kitüntetés 1984. december 6-án kelt alapítási határozatának eredeti, archív szöveganyagát.

„Kaán Károly emlékérem” alapítási határozata és adományozási szabályzata

1. Az Országos Erdészeti Egyesület „Kaán Károly emlékérmét” alapít.
2. A „Kaán Károly emlékérem”-mel az Egyesület elnöksége az erdőgazdálkodás és az elsődleges faipar területén olyan személyeket tüntet ki, akik huzamos időn át kiemelkedő teljesítményt mutattak fel a munkában és ezzel jelentős mértékben elősegítették a magyar erdőgazdaság fejlődését.
3. Az Egyesület az emlékérem alapításával egyben emléket kíván állítani Kaán Károly okl. erdőmérnöknek, egykori földművelésügyi h. államtitkárnak, a magyar erdészeti politika megújításért, az erdészeti tudományok és az erdészeti szakirodalom fejlesztéséért és a magyar természetvédelem megalapozása terén szerzett elévülhetetlen érdemeiért.
4. A Kaán Károly emlékérem egyik oldalán a névadó arcképe látható, „Országos Erdészeti Egyesület Kaán Károly emléké-

rem 1985” felirattal, a másik oldalon a kitüntetett nevét tartalmazó mező „A magyar erdészetért” felirattal.

5. A „Kaán Károly emlékérem” átadása lehetőleg az egyesületi közgyűlésen történik. Ha ez valamilyen oknál fogva nem volna lehetséges, a megtisztelő szélesebb körű nyilvánosság valamely más alkalmával kell az emlékérmét átadni.
6. Az emlékérmét az elnökség adományozó okirat kíséretében adja ki. A kitüntetés tényét és az adományozás indokait az Egyesület szaklapjában nyilvánosságra kell hozni, a kitüntetettek arcképével együtt. A kitüntetettekről az Egyesület titkárságán nyilvántartást kell vezetni.
7. Az emlékérem évenként legfeljebb három személynek adható ki. A kitüntetéssel 5000.- Ft pénzjutalom jár. Az összeget azonban az elnökség a későbbiekben megemelheti, az Egyesület mindenkori jutalmazási lehetőségeinek a függvényében.
8. A „Kaán Károly emlékérmét” az Egyesület elnöksége első ízben 1985-ben adja ki, a második modern erdőtörvényünk, az erdőkről és a természetvédelemről szóló 1935. évi IV. törvénycikk törvénybe iktatásának fél évszázados évfordulója tiszteletére.

Budapest, 1984. december 6.

Király Pál sk. főtítkárs
Dr. Herpay Imre sk. elnök

A résztvevők névsora

Ács Péter, Acsai Gábor, Ágij László, Ágij Sándor, Almási István, Dr. Andreas Niepagen, Dr. Andrési Dániel, Andrési Pál, Andrésiné dr. Ambrus Ildikó, Antal József, Asztalos Balázs

Babiczki László, Bácsmegi László, Bagó János, Bajnai Csaba, Bajner Attila, Bajtel Gyula, Bajzát Anita, Bajzát Róbert, Bak Julianna, Bakay László, Bakó Csaba, Bakondi Donát, Balászné Hengsperger Tímea, Balázs Anikó, Balogh Erik, Balogh Kristóf, Bányai Béla, Bányai Péter, Dr. Bárány Gábor, Bárány László, Dr. Baranyi Dalma, Baráth Gábor, Barati Balázs, Bárdos Bence, Barna Péter, Bartha Péter, Barton Zsolt, Bartus József, Bata László Péter, Batki Krisztina, Bátty Dániel, Baumgartner Zoltán, Bede Zoltán, Bedő József Marcell, Békési János, Bekőné Polner Katalin Zsuzsanna, Belencsik Balázs, Belicza Zoltán, Bencsik Dávid, Bennei Zsolt, Benéné Székely Csilla, Beniczki János, Benke János, Benko Roland, Berdár Zoltán, Berecki Gábor, Berényi Attila, Béres Miklós, Berki Balázs, Bernáth István, Bertalan Róbert, Bertók Zsolt, Bicsák Zsolt, Bidló András, Bilig Zsolt, Bíró János, Bíró Norbert, Bisztri Andrea, Bocsó Gábor, Boda Ferenc, Bodolai István, Bodoncz László, Bodonyi Gábor, Bogdán Balázs, Bognár Ákos, Bognár Bence, Boldizsár Tibor Bence, Borka Róbert, Borka Viktor, Dr. Borovics Attila, Bors László, Borsik Gábor, Both Hajnalka, Bottos Judit, Bozsik Csaba, Bozsik Máté, Bozsó József, Bölcsföldi Balázs, Brandhuber Ádám, Budai Ágnes, Bugán József, Büki József

Czakó Mihály, Czanka Gábor, Czeba Péter, Czeller Márton, Czigola Gyula, Czirkó Ottó, Czirik István, Czók Csilla, Czuczor Tamás Károly, Czvitkovicsné Tóth Tünde

Csank Zsolt, Csányi Katalin, Csapó György, Császár György, Csathó Viktor, Csató Lajos, Cseh Szilvia, Cseke Bence András, Dr. Csépanyi Péter, Cseri Dávid, Csihar László, Csikós Béla, Csirke László, Csizmár Béla, Csobod László, Csók Péter, Csóka György, Csóka Péter, Csókáné Hirka Anikó, Csókáné Szabados Ildikó, Csomós László, Csonka Krisztina, Csonka Tibor, Csór Attila, Csordás Roland, Csontos Tamás

Dankó Miklós, Dányi Sándor, Dávid Gábor, Dávid József, Deák István György, Demjén Béla, Demjénné Lőrincz Ildikó, Dénes Veronika, Dimény György, Dirk Fritzlar, Dobó István, Dobre-Kecsmár Csaba, Dóda Dávid Géza, Dombóvári Dénes, Dr. Dominik Hessenmöller, Domján Sándor, Donkó Ferenc, Dósa Ildikó, Dózsa Gábor, Drabbant Zsolt, Dudás Béla, Dudás György, Dudás László Péter, Dudás Stefan

Elmer Tamás, Encsi Csaba, Eperjes Adrienn, Eperjesi Sándor,

Prof. dr. Fábián Attila Gábor, Fajger-Völgyesi Antónia, Farkas János, Farkas Lajos, Farkas Zsuzsanna, Fehér Adél, Fehér István, Fehér Sándor, Fejes József, Fekete Ádám, Fekete Gellért, Fekete József Menyhért, Dr. Feldman Zsolt, Félegyházi Luca, Ferenczi Tamás, Ficzer Mónika, Filák Attila, Fodermayer Vilmos, Dr. Folcz Ádám, Földes Péter, Dr. Führer Ernő, Fülöp Tamás, Fürjes Kinga

Gaál Győző, Gál László, Gál Sándor, Gáncs Viktor, Gángó Csaba, Gáspár Barnabás, Gazdag Izabella, Gazsi Sándor, Géci Hilbert, Gelle János Gábor, Gembinczki Ferenc, Gembinczki Ferencné, Gemer Ferenc, Gencsi Zoltán, Gerencsér Noémi, Gogola Peter, Górász László Péter, Göbölös Katalin, Göbölös

Péter, Gödörházi Gábor, Gönczi István, Göndöcs Róbert, Grédics László, Grédics Szilárd, Gregán Zoltán, Gróf Jácint, Gulyás Gábor, Guti Eszter, Guzsván Zsolt

Gyarmati Julianna, Id. Gyenes István, Gyenes István, Gyenes Károly, Gyenizse-Nagy Balázs Ábel, Gyimóthy Kitti, Gyovai Tamás, Gyöngyössy Pál, Györffy Balázs, Győri Krisztina, Györke Gábor, Gyurcsik Ádám, Gyurcsik Attila, Gyüre Kázmérné

Hajdú László, Hajdú Oszkár, Halász Antal, Halász Gábor, Hall Dániel, Halmos Zoltán, Hamar Evelin, Hámori András, Haraszi Gyula, Hári József, Dr. Hasznits Győző, Hatos Tamás, Havaj Kornél, Heffler László, Hegedűs Béla Tibor, Hegedűs-Lippai Mónika, Hegedűs Máté, Hegedűs Zoltán, Heim Márton, Hencz Tamás, Herk Tamás, Hidas Tibor, Hermann Antal, Hlavács Zsolt, Hliva Dezső, Hofschauer Gergő, Holczbauer Gábor Sándor, Holik Blanka, Holló Bence, Homoki Mihály, Hopka István, Dr. Hornyik Zsuzsanna, Horváth Barnabás, Horváth Dénes Ákos, Horváth Flórián, Horváth Gábor, Horváth Iván, Horváth Mihály, Horváth Róbert, Hubi Árpád, Hudák Ádám, Hulják Péter, Husz Bettina, Huszár Angéla

Iberpaker Gábor, Ignácz Balázs, Illés Gergely, Iski Richárd, Iskiné Vági Evelin, Isó Lajos, Ivády István, Ivády László, Iványi Ákos

Jakab István, Jakliné Mihály Bernadett, Jakubicka Richard, Dr. Jámor László, Jamrik Máté, Janács Gergely, Janicsák Lénárd, Jánosi Mátyás, Jánoska Ferenc, Jóna Zoltán, Józsa István, Józsa Tamás, Dr. Juhász Attila Simon, Juhász Pál, Ifj. Juhász Pál, Juhász Tamás, Dr. Jung László

Kacsvinszki Tamás, Kaitz Zoltán, Kajon János, Káldy József, Kanta Bernadett, Kanta Gábor, Kanizsay Gábor, Kardos Bendegúz, Karnis Pálné, Kárpáti Hunor, Kaszab Fruzsina, Katona Aladár, Kelemen Géza, Dr. Kenderes Kata, Képes Hedvig, Kincses Miklós, Király Béla, Király Géza, Dr. Király Pálné, Kis Prumik Ágnes, Kiss Csaba László, Kiss Gáspár Levente, Kiss László, Kissné Lénárt Zsófia, Kissné Szabó Gabriella, Kladiva Tamás, Kluber József, Kocsis István Attila, Kocsis László, Kocsis Tamás, Kohajda Csaba, Komáromi Róbert, Komjáti Éva, Konrád Szilárd, Kopeczky Tamás,

Koren Bence, Kormány György, Kormos József, Korsós Dániel, Kovács András, Kovács Bettina, Kovács Boldizsár, Kovács Gábor, Kovács Gábor, Kovács Gábor Tamás, Kovács Gergő, Kovács Gyuláné, Kovács Henriett, Kovács István, Kovács János, Kovács János, Ifj. Kovács László, Kovács László, Kovács Márk, Kovács Márton, Kovács Miklós, Kovács Tamás, Kovács Viktória, Kovácsné Szabó Erzsébet, Dr. Kozma Ákos, Könnnyid Roland, Köveskúti Zoltán, Kreiner Roland, Krekk István, Krivánszky Dénes, Kronekker József, Kubicza Tamás, Kulcsár Balázs, Kulcsár Olivér, Kulcsárné Roth Matthaea, Kun Margit, Kutasi Bence, Kühn István

Laczkó András, Lajtos János, Lakatos Bence, Lakatos Zoltán, Lákovics Róbert, Lapat Attila, Lászka István Attila, Lázár István, Lázár Tamás, Lengyel Pál, Prof. dr. Lett Béla, Lévai Zsolt, Lévárdi György, Lipák László, Litauszki Tibor, Lomniczi Gergely, Loncsár Krisztina, Lucza Gábor, Ludányi Dávid, Lugossy Zoltán, Lukács Szilvia, Luzsi József

Maczala Tamás, Maczala Zsófia, Maczinkó László, Madácsi Máté, Madácsi Sándor, Magassy Erik, Magyar Endre, Majoros Gábor, Makra Zsuzsanna, Márczné Horváth Ibolya, Marcsisin Tamás, Markó András, Markó Béla, Marosi György, Marozsán Zoltán, Márton István András, Martos Ákos, Mayer Gábor, Meditz Andrea, Menyhárt Andrea, Merczel István, Mesics Bertalan, Mészáros Erzsébet, Mészáros György, Mézes Gergely, Mikész Zoltán, Millei Dániel, Misurák Róbert, Mocz András, Mocz Erika, Molnár Csaba, Molnár Dániel, Molnár József, Molnár Levente, Molnár Péter, Molnár Richárd, Molnár Tamás, Motrunics Dianna, Murányi Levente

Nagy András, Nagy Bálint, Nagy Bence, Nagy Csaba, Nagy Erika, Nagy Frigyes Vince, Nagy Gábor, Nagy Jánosné, Nagy József, Nagy József, Id. Nagy Károly, Ifj. Nagy Károly, Nagy Kristóf Zsolt, Nagy Lajos, Nagy Lajos, Dr. Nagy László, Nagy Nándor, Nagy Zsolt, Nagy-Bozsoky Péter, Prof. dr. Náhlik András, Nánási Zsolt, Nárai István, Naszladi Géza, Navracsics-Muhr Tímea, Nemes Géza, Nemes Zoltán, Németh András, Németh Bálint Gábor, Németh Gergely, Németh József, Németh Lajos, Németh László, Németh Péter, Németh Rudolf, Némethné Nemes Piroska

Nyirádi Ivett, Nyitray András,

Dr. Orbán Tibor, Ormos Balázs, Ormosi Mária, Orsós Tamás, Osztafin Tamás

Ősz Gusztáv, Őszéné Hajdu Katalin, Őze Ádám, Ötvös Imre

Pádár Balázs, Pajtkó Gábor, Pák Attila, Pálfalvi Zsolt, Pálffy György Dániel, Páll Richárd, Pallagi László, Pálmai Katalin, Papp Armand, Partos Kálmán, Partos Kálmánné, Dr. Patocskai Zoltán, Patocskai-Lunk Eszter, Peszlen Roland, Péter Attila, Péter Krisztián, Péterné Beke Mária, Petrétai Kristóf, Petri Bálint, Piller Rajmund, Pintér Csaba, Pintér Dávid, Pintér Eszter, Pintér István, Pintyili Gergely, Pixiades Rita, Polonyi György, Porcsin Alexandra, Porzsolt Levente, Pölöskei János, Pöszér Alexander, Preisinger Márk, Priegl Tamara, Princz Gábor, Puskás Zoltán

Rab Bence, Rácz András, Rácz Ferenc, Rádi József, Rapi Zsolt, Reinitz Gábor, Reményfy László, Reményfy Rita, Reményfy Zsigmond, Reményi Szabolcs, Rimóczi Irén, Ripszám István, Rohonczy Adorján, Rományik György, Romhányi Emese, Rosta Attila, Rosta Gyula, Rosta Katalin, Rostás Róbert, Rozmann Hajnalka, Ruborits Tamás, Rusznyák Péter, Ruzsinszki Péter

Sándor Zsolt, Sánta István, Dr. Sárhegyi Zoltán, Sári Enikő, Sárközy Áron, Dr. Sárvári János, Dr. Schiberna Endre, Schmotzer András, Schrem Gábor, Sebestyén János, Sebők Zsolt, Sereg Róbert, Dr. Seregi János, Seres Petra, Dr. Seres Szilvia, Sike Károly, Simkó Milán, Simon Attila, Simon György, Simon Péter, Simonné Farkas Szilvia, Sipos Dénes, Sipos Máté, Sipos Péter, Sipos Sándor, Sipos Viktor, Sivák István, Som Árpád, Somay Gergely, Somné Huszti Anett, Ifj. Somogyi József, Soós István, Stork Nándor, Straub Norbert, Stubán Zoltán, Stumpf Róbert, Sulyok Csaba, Sulyok Ferenc, Süle Krisztián, Sütő József, Sütő Péter Pál

Szabó Ádám, Szabó Béla Szilárd, Szabó Gábor, Szabó Krisztina, Szabó Milán, Szabó Norbert, Dr. Szabó Sándor, Szabó Szabolcs, Szabó Szilárd, Szabó Szilárd, Szabó Zoltán, Szabó Zoltánné, Szabó Zsolt, Szabó Zsolt, Szakács Mária, Szakács Sándor, Szakácsi Béla, Szalay László, Szani Katinka, Szári Zsolt, Szeberényi Balázs, Szegedi László, Székán György, Székely Stefan, Szekeres János, Dr. Szekrényes Tamás, Dr. Széles Attila, Szeles Gábor, Szemák Dániel,

Szemán Jenő, Szendi Máté, Szentkúti Tamás, Szentpéteri Sándor, Szepesi András, Szi-Benedek József, Szilágyi András, Szily Attila, Szita Kristóf, Szokolovszki Géza, Szolnoki Gergely, Szöllősi Richárd, Szrnka Mihály, Szukhentrunck Imre, Szukhentrunck Imréné, Szűcs Enikő, Szűcs Kristóf

Tajnai Róbert, Takács Károly, Takács Márton, Takács Tibor, Dr. Takács Viktor, Takácsné Gyenes Ildikó, Tamba Miklós, Tarjányi Lili, Tassy Márk, Ifj. Ternyik Zoltán, Tímár József, Tímárné Harmati Magdolna, Tóbiás Tibor, Tóth Andrea, Tóth Attila, Tóth Balázs, Tóth Ferenc, Tóth Gábor, Tóth István, Tóth János, Tóth Károly, Tóth László, Tóth Máté, Tóth Sándor, Tóth Szilárd, Tóth Zoltán, Tóth-Fülöp Katalin, Tölcsér Mária, Tölgyesi Gergő, Tölgyfa Gábor, Török Gábor, Török Ramóna, Török Tímea, Tőzsér András, Tőzsér Tibor, Tőzsér Zoltán, Tratnyek Tamás, Dr. Trombitás Zoltán, Túri István, Turi Zoltán, Túri Zsuzsanna, Tusay Dénes

Udvardi Annamária, Ugron Ákos Gábor, Urbán Pál

Üveges Zoltán/Bojtár Lajos

Vaczurka István, Vajda Márton, Vámos Károly, Váradi Gábor, Váradi József András, Varga Attila, Varga Béla, Varga Csaba, Varga Gyula, Varga István, Varga László, Varga Péter, Dr. Varga Tamás, Varga Zoltán, Varga-Seres Gábor, Varju József, Varró János, Vasas Benedek, Vaski László, Vastag Nikolett, Verbenszkiné Kovács Gabriella, Veréb Krisztina, Vereczkey Márton, Veres Tibor, Verók Tamás, Vers Balázs, Vezse Péter, Vida Sándor, Dr. Vidóczi Hennriett, Vigh Ilna, Vincze Ferenc, Vincze Gergő, Virág Gábor, Virág Márió, Virág Máté, Virág Vivien, Vissi Géza, Vitman László, Vízkert Péter, Vódlí Dávid

Wágner Tibor, Weisz István, Dr. Weisz Norbert, Wieszt Olivér András, Wisnovszky Gábor, Wisnovszky István, Wisnovszky Károly, Wisnovszkyné Hajdi Márta

Zachar Miklós, Zachar Miklósné, Zám Mátyás, Zambó Péter, Zax József, Zaxné Simon Erzsébet, Zay Adorján, Zay Zsolt, Zeikán Lidija, Zimmermann László, Zólyomi Ádám, Zolyomi László Árpád,

Zsarnóci Csaba, Zsiga András, Zsilvölgyi László Attila, Zsilvölgyi Lászlóné

A háború mindent felülír

Az Egerben rendezett 154. Vándorgyűlésen Ágij László, a Kárpátjai Helyi Csoport elnöke vette át kollégájának, *Brilinszkij Arturnak*, a Salánki Erdészet vezetőjének, a helyi csoport tagjának a taglétszám bővítésében vállalt szerepéért és az ukrán-magyar erdészkapcsolatok fejlesztéséért járó elismerést, aki a határátlépési szigorítások miatt nem tudott személyesen részt venni az eseményen. 2024. május 18-án új, szigorúbb besorozási törvényt szavaztak meg Ukrajnában, így július elején nem léphette már át a határt. A háború egyre súlyosbodó következményeiről, a karitatív anyagi és tárgyi támogatásokról, a megváltozott értékrendekről, a generációs feladatokról és a jövőről beszélgettünk Ágij László helyi csoport elnökkel.

Ágij László, a Kárpátjai Helyi Csoport elnöke az egri Vándorgyűlésen

• *Mit tehet egy erdész a háborúban? Milyen kihívások elé állította Önöket a háború?*

A háború felborított mindent, és az életünk mellett természetesen a munkánkra is hatással van. Olyan dolgok elé állított, amit nem tanítanak az egyetemen, sem az élet mindennapjaiban. A háború első napjaiban az erdészekhez fordult a hadsereg, mivel mi ismerjük a legjobban a terepet, a kis és nagy, illetve elkerülő utakat és a rejtettebb helyszíneket.

A felderítésben is sokat segítettünk. Több esetben hamarabb adtunk információt, mint a katonai felderítők, akik mindenféle digitális technológia nélkül próbálnak boldogulni. A zaporizzsjai atomerőmű elfoglalásáról is gyorsabban jutottunk információhoz, mint a hadsereg. Ezt az ellenség is tudja, úgyhogy ők is keresték az erdészeket és a vadászokat, illetve külön listázták is ezeket a szakembereket, amikor megszállítás alatt voltak a területek. A felszabadított részekben aztán jöttek a kárfelmérések, amiben részt vettünk folyamatosan.

Az erdészeknek védelmi erdőket is ki kellett jelölniük, amit a műholdak és légi felderítés nem láthat. Minden helyi védelmi helyőrségbe bekerült 2-3 erdész is. A háború kitörésekor sok önkéntes volt, minden hetedik erdészeti munkás bevonult. Volt olyan kollégám, akinek hét gyereke volt, de bevonult, hogy megvédje a hazáját. Az erdészek a seregben a legjobb katonák között vannak számon tartva, mert betartják a hierarchiát, és jól ismerik a terepi viszonyokat. Jelenleg az erdészeti társaságok számára a hadköteles férfiak fele tartalékolható. Az erdészet vezetője döntheti el, hogy ki tartalékolható a szakmák és feladatok alapján, hogy a cég a háború közben is tudjon teljesíteni.

• *Mennyire nőtt a faanyag-felhasználás az energiaválság és a háború következtében?*

Módosítottak a fakivágási protokollokon. A védelmi létesítmények építéséhez nagyon sok faanyag kellett, ezért ezekhez az egész ország szállított fát. A frontközeli kollégáktól azt hallottam, hogy a hadsereg meg sem kérdezi, hogy vágják-e a fát, hanem vágják mindenhol, anélkül, hogy figyelnének a területek besorolására. Minden szabály megszűnt a háború érdekében. Például az állam védelmi célját szolgáló fakitermelés külön engedélyezett, amibe bevonjuk a hadsereg képviselőit is és a helyi adminisztrációt is.

A tüzelési igényt jelenleg nagyon nehezen tudják biztosítani az állami erdőgazdaságok. Prioritásban vannak az olyan köztisztviselők igényei, mint óvodák, iskolák, kórházak. Ez azt is jelenti, hogy nagyon nehéz fűtési szezon előtt állunk.

Jelenleg 10-12 órás áramkimaradások vannak Kárpátalján, de állami vezetők jelezték, hogy ez télre elérheti a 20-24 órát is. A lakosság már tartalékol, és folyamatosan csökkenti az energiafogyasztását is a fagyasztása mellett. Nagyon sok erdőtümb hozzáférhetetlen az aknásítások miatt, ami ellehetetleníti az erdőgazdálkodást és a tűzoltást is.

• *Mekkorára becsülik az elaknásított erdőterületeket Ukrajnában?*

Több mint 3 millió hektárra. 2022-ben voltam Kijevben, ahol magam is láttam, ahogy az erdőkbe elásták a haditechnikát, és védősáncokat építettek ki a tankok ellen, illetve aknásítottak. A baj az, hogy nagyon sok le nem jelentett elaknásított terület van, ahol, ha meghal az információja tudója, akkor senki sem fog róla tudni. Ezt a problémát felismerve elindítottak egy aknamentesítő programot, ahol pályázat keretében lehet az erdőtümböket aknátlantítani. Míg a kijevi vezetés ezzel foglalkozik, addig Kárpátalján mi ebből nem sokat érzünk.

• *Mennyire értékelődtek át a prioritások és értékrendek az erdészekben?*

A pozitív tulajdonságok felértékelődtek, a negatívok elkoptak. Elkezdtünk jobban figyelni a környezetünkre és a közösségre. A háború első napjaiban például a közlekedésben mindenki lenyugodott, lelassult, nem szegett szabályt senki, annak ellenére, hogy mindenki menekült kifelé az országból. Senki nem sietett sehova, pedig pont az ellenkezőjét várta volna az ember. Nemcsak az önvédelmi, hanem a kö-

zösségi reflex is bekapcsolt. Ennek jeles példája az Országos Erdészeti Egyesület is, melynek révén a magyar erdészek szervezett formában, önzetlen módon, számos adománnyal – elsősorban tartós élelmiszerekkel, tisztálkodási szerekkel, gyógyszerekkel – segítették a helyi erdész közösséget, illetve rajtuk keresztül ott élő honfitársainkat is.

• Egy áprilisi Kárpáti Igaz Szó-beli cikk szerint az orosz–ukrán háború kitörése óta több mint 60 ezer hektárnyi erdő pusztult el, és az ukrán erdők 30 százalékát érte kár az elmúlt két évben. Valóban ökológiai katasztrófa fenyegeti Ukrajnát?

Ez a szám mára 8096 négyzetkilométer, és sajnos tovább nő, mert jelenleg be van tiltva a tűzgyújtás és az oltás is. Az erdei tüzek így csak természetes úton maradnak abba. A károk felmérhetetlenek, de már most több milliárdos összegekről beszélhetünk. Külön állami bizottságokat hoztak létre, akik az ökológiai károkat mérik fel. Tudományos egyetemekkel közreműködésben dolgozzák ki a módszert, hogy ez egyáltalán hogyan lesz teljesen felmérhető. Voltak a sajtóban információk arról is, hogy a megszállók direkt kivágták az értékes faanyagot és elszállították.

• Helyreállíthatók lesznek a károk a mai erdészgeneráció életében?

Nemzedékek munkája lesz a károk helyreállítása. Naponta négy műhold rögzít felvételeket, és ezekből jól láthatóak a két év alatti erdő- és területpusztulások. Mi erdészek tudjuk, hogy hogyan kell erdőt telepíteni, és szerencsére felújuló természeti kincssel rendelkezünk. Telepítenénk már most, de mi Kárpátalján könnyen beszélünk, hiszen ezt a részt a „nyugalom szigetének” nevezik országszerte. De tudom és hiszem, hogy mi és a jövő generációi el fogják tudni végezni a feladatot. De az biztos, hogy hosszú és nehéz lesz a helyreállítás.

• Mekkora segítséget jelent a kapcsolatuk az anyaországgal?

Az, hogy van mögöttünk egy anyaországi erdész közösség, aki bármikor segít nekünk, befogad, ha a szükség úgy hozza, ez a lelki segítség mindennél többet jelent számunkra. Nemcsak abban segítenek nekünk, amit kértünk több millió

forint értékében, hanem azon felül is érkeznek segélyek, adományok. Eleinte tartalékkoltunk a rosszabb napokra, mert különböző forgatókönyveink voltak. Minden erdészetnél volt egy tartalék csomag tartós élelmiszerekkel, gyógyszerekkel, generátorral.

Egyesületi adomány átadása Kárpátalján (Fotó: OEE)

Sok keleti kollégánk menekült Kárpátaljára. A Beregszászi Állami Erdőgazdaságban 67 főt fogadtunk be és láttunk el. A zaporizzsai területről érkező kollégák hónapokig éltek erdészházakban vagy családokhoz befogadva. Könnyes szemekkel fogadták a segélyeket, és amikor megtudták, hogy ennek jelentős része Magyarországról jött, akkor csendesén és meghatódva fogadták el. Sokan elmenekültek. Volt, aki szólt, volt, aki nem, de mindenkinek segíteni kellett.

• Mit üzen a magyar kollégáknak?

Értékeljük azt, ami van. Nagyon vigyázzanak a békére, mert minden pillanat alatt odaveszhet!

Seres Szilvia

kommunikációs munkatárs/OEE

Illusztrációk: **ukr.radio/news**

Az Év Erdésze verseny országos döntője Mátrafüreden

Az Országos Erdészeti Egyesület által meghirdetett Év Erdésze verseny közel két évtizede megelőző, illetve kísérő rendezvénye a vándorgyűléseknek. Ebben az évben EGERERDŐ Zrt. volt a szakmai esemény házigazdája. A versenyen döntő többségben az állami erdészeti társaságok középfokú végzettségű erdész szakemberei vettek részt.

A verseny kétfordulós, az első fordulót az erdőgazdaságok rendezték meg. A helyi versenyek legjobbjai vehettek részt az országos döntőben. Idén 20 szakember vetélkedett az Év Erdésze kitüntető címért. A döntőben a mindennapi munkához kötődő feladatokat kellett megoldani.

A verseny céljai között szerepel a résztvevő erdészek szaktudásának gyarapítása, korszerűsítése, az erdész szakma sokrétűségének és szépségének bemutatása, népszerűsítése, valamint az ország különböző vidékeiről érkező erdészek közötti barátságok erősítése.

A verseny megnyitójának és az első napi írásbeli feladatoknak az Északi ASzC Mátra Erdészeti Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium nyújtott ideális helyet.

Június 5-én az ünnepélyes megnyitón elsőként a házigazda intézmény igazgatója, *Karnis Pálné* köszöntötte az egybegyűlteket. Majd *Andrésiné dr. Ambrus Ildikó*, az OEE technikus alelnöke mondta el a versennyel kapcsolatos gondolatait. Ezt követően a versenyt szervező EGERERDŐ Zrt. vezérigazgatója, *Dobre-Kecsmár Csaba* mondta el köszöntőjét, s végül *Urbán Pál*, az

EGERERDŐ Zrt. erdő- és vagyongazdálkodási főmérnöke, a verseny főszervezője üdvözölte a rendezvény résztvevőit, a versenyzőket, a kísérőiket, a pontozóbírókat, és adott technikai tájékoztatást a versennyel kapcsolatban.

A megnyitót a rajtszámok kihúzása követte, majd megkezdődött a verseny. Elsőként egy összetett írásbeli feladatsort kellett megoldani, miután a felismerés versenyszám következett. Mindkét versenyszám a Mátra Erdészeti Technikum tantermeiben zajlott.

Az első nap hivatalos része emlékfát ültetésével zárult. Az emlékfát *Rakonczay Zoltán* okl. erdőmérnök, a hazai intézményes természetvédelem kiemelkedő alakja tiszteletére ültették.

Zoli bácsi gyorsan felfelé ívelő szakmai pályafutása a Dél-Mátrai Állami Erdőgazdaságnál kezdődött 1954-ben. Az egy évtizeden át folytatott szakszerű és eredményes munkássága a főhatóság elismerését is kiváltotta, ezért 1965-ben Budapestre, az Országos Erdészeti Főigazgatósághoz helyezték át.

Az EGERERDŐ Zrt. munkatársai a hajdani, Mátrában végzett évtizedes kiemelkedő szakmai tevékenységét ismerték el az emlékfá ültetésével, amelyen egykori pályatársai, utódai és családtagjai is részt vettek. Felidéztek Rakonczy Zoltán kiemelkedő szakmai életútját és munkásságát.

A következő napi terepi, gyakorlati versenyszámok a gyöngyössolymosi Szalajka-ház körüli erdőkben zajlottak. A 11 gyakorlati versenyszám között szerepelt távolságbecslés és trófeaminősítés, famagasság- és fatérfogatbecslés, erdőkárbecslés, illetve rönk- és sarangszámbavétel is. Ebben az évben a verseny szervezői kihagyták a két lövész versenyszámot. A gyakorlati versenyszámok pontos lebonyolítása hatalmas logisztikai feladatot jelenthetett a házigazdáknak. Szerencsére Urbán Pál főszervező és csapata kiváló házigazdának bizonyult.

Az ünnepélyes eredményhirdetésre 18 órakor került sor a Mátra Erdészeti Technikum aulájában. Az eredményhirdetést megtisztelte jelenlétével Kozma Ákos, az Alapvető Jogok Biztosa, és Elmer Tamás, az Országos Erdészeti Egyesület főtitkára.

„Az EGERERDŐ Zrt.-nek nagy megtiszteltetés volt, hogy az ország legjobb

erdészeit láthatta vendégül a Mátra erdeiben, ahol sokaknak teljesen új arcát mutatta a természet. Az ország minden vidékéről érkeztek erdészek, akik talán csak kint, a terepen szembesültek azzal, hogy a megszokottól eltérő termőhelyű, fafaj-összetételű erdőkben kell a feladatokat megoldani. Jó volt látni, hogy az összesen 13 versenyszámból álló verseny fegyelmezetten, erdész barátsággal zajlott le, ahol egy hölgyversenyző és egy erdélyi versenyző is megmértette magát” – mondta Vigh Ilona, a verseny egyik szervezője, aki először Andrésiné dr. Ambrus Ildikó technikus alelnökszponyt kérte meg az értékelésre. Az értékelés után Elmer Tamás OEE főtitkár köszöntötte a versenyzőket, majd sor került az eredményhirdetésre.

Az eredményhirdetésen a díjak egy részét Andrésiné dr. Ambrus Ildikó alelnök és Elmer Tamás főtitkár adta át, míg a másik részét Dobre-Kecsmár Csaba vezérigazgató és Karnis Pálné, a helyszínt biztosító Mátra Erdészeti Technikum igazgatója.

„Az Év Erdésze” szakmai versenyt 2024-ben Nagy Lajos, a NYÍRERDŐ Zrt. erdésze nyerte meg. Második helyezett Donkó Ferenc, a NEFAG Zrt. erdésze, míg a 3. helyezett Wieszt András, a Pílii Parkerdő Zrt. erdésze lett.

Az egyes versenyszámok győztesei

1. Összetett szakmai írásbeli feladat: *Donkó Ferenc* (NEFAG Zrt.)
2. Felismerés: *Szabó Péter* (Zalaerdő Zrt.)
3. Erdőfelújítás leírása: *Kubicza Tamás* (Mecsekerdő Zrt.)
4. Állományleírás: *Nagy Lajos* (NYÍRERDŐ Zrt.)
5. Famagasság- és fatérfogatbecslés: *Horváth Flórián* (Kisalföldi Erdőgazdaság Zrt.)
6. Élőfakészlet meghatározása körlelap-összeg méréssel: *Kutasi Bence* (Szombathelyi Erdészeti Zrt.)
7. Gyérítésjelölés: *Nagy József* (SEFAG Zrt.)
8. Készletgondozó használat jelölése: *Donkó Ferenc* (NEFAG Zrt.)

9. Erdőkár becslés: *Donkó Ferenc* (NEFAG Zrt.)
10. Választékolás: *Wieszt András* (Pílii Parkerdő Zrt.)
11. Rönk számbavétel: *Nánási Zolt* (VADEX Mezőföldi Zrt.)
12. Sarang számbavétel: *Tor Norbert* (Ipoly Erdő Zrt.)
13. Távolságbecslés és trófeaminősítés: *Andrási Zolt* (Parajdi Magán-erdészet).

A versenybizottság a verseny lebonyolítását és szervezését precíznek, kiválóan előkészítettnek és mindenben kiemelkedően magas színvonalúnak ítélte. Ezért köszönet illeti a házigazda EGERERDŐ Zrt. minden munkatársát, valamint a versenybírókat egyaránt.

Andrésiné dr. Ambrus Ildikó
technikus alelnök, OEE
Fotók: **EGERERDŐ Zrt.,**
Andrési Pál (2)

A „Csoki Erdőtől” az Év Erdésze címig

A NYÍRERDŐ Zrt. Hajdúhadházi Erdészetének munkatársa, Nagy Lajos nyerte az Év Erdésze verseny 2024-es országos döntőjét. Az Egererdő Zrt. által szervezett megmérettetésen húszan vettek részt, az írásbeli feladatok helyszíne a Mátrafüredi Erdészeti Technikum és Szakképző Iskola volt, a terepi versenyszámokat pedig a gyöngyössolymosi Szalajka-ház körüli erdőkben bonyolították le. A mátrafüredi alma mater egykori diákja 23 éve szolgálja a Tiszacsege környéki állami erdőket.

• *Hogyan indult a pályaválasztása?*

Tiszaszederkényben születtem, ahol egy emeletes, kertes házban laktunk a nagyszüleimmel. Szüleim a Tiszai Vegyi Kombinátban dolgoztak, így a nagyszülők rám és a két húgomra gyakran vigyáztak.

A „Csoki Erdő” meséjén nőttünk fel, ugyanis nagyapám az ÉSZAKERDŐ Zrt. kerületvezető erdésze volt. Mindig azt mesélte, hogy megyek a „Csoki Erdőbe”, ahol csoki rönköket termeltek, és csoki csemetékét kapáltak, azaz a mesében tulajdonképpen a munkáját mesélte el. A zsebéből pedig mindig előkerült egy-egy Sport szelet. Így, amíg az osztálytársaim hozták a menő, sportautós matchboxaikat, nekem már akkor is dobozos UAZ és Lada Niva kisautóm volt.

Abban az időben a sörétes puska a fogason lógott, amiben óráig tudtam gyönyörködni. Nagyapám később gyakran vitt magával az erdőre vagy hó végi elszámolásaira az erdészetre. Ebben a közegben nőttem fel, és így nem volt nehéz a pályaválasztásom. Vadász és erdész lettem.

1996-ban kezdtem meg a tanulmányaimat az akkori Vadas Jenő Erdészeti Középiskola és Kollégiumban, ahol er-

désztechnikusként végeztem, 2001-ben. 45-en kezdtünk, és 22-en végeztünk technikusként. Nyári gyakorlataimat az ÉSZAKERDŐ-nél a Tiszatarjáni kerületben, a Mezőcsáti Csemetekertben, valamint az Olaszliszcai fűrészüzemben töltöttem.

• *Hol tudott elhelyezkedni?*

Az ÉSZAKERDŐ Zrt.-nél akkor nem kerestek munkatársat, és így a NYÍRERDŐ Zrt.-hez kerültem, aminek hihetetlen története van. Az osztályfőnököm, *Urbán Imre* nagy tájfutó volt. Mindig oda mentünk osztálykirándulásra, ahol tájfutó verseny volt. Így jutottunk el Baktalórántházára is, ahol kaptunk egy NYÍRERDŐ-s csomagot, benne kiadványokkal, ismertetőkkal és ajándékokkal. Édesanyám ezt a papírcsokót elvette, és pont amikor végeztem, akkor meg is találta egy takarítás alkalmával.

Ezen volt az erdőgazdaság címjegyzéke, a szülőfalumhoz legközelebbi Tiszacsegei Erdészet címevel, ahova el is mentünk próba-szerencse alapon. Pont szükségük volt a közfoglalkoztatottak mellé egy beosztott erdészre, de a központ jóváhagyása is kellett. Nyíregyházán szeretettel fogadtak, és beosztott erdész lettem. Így kerültem Dél-Borsod-

ból a Tiszántúlra, Hajdú-Biharba. Aztán 3 hónap múlva megüresedett egy kerületvezetői erdész állás, és az Ohati kerületnek lettem az erdésze szűk húsz évesen. Egy nagyon szép kis 450 hektáros kerületem lett az egyeki és tiszacsegei határban, ami azóta bővült a hortobágyi, újszentmargitai állami erdőkkel, így közel 1300 hektárra nőtt.

Az Egyek-Félhalmi erdészházba költöttem, ahol volt istálló is, ezért jószág-tartásba kezdtem. Mire észbe kaptam, számtalan baromfi, egy fias koca, 10 hízó, 30 juh, egy tehén a borjával és két nóniusz kanca dübörgött az ólban. Jelenleg csak szarvasmarhát tartok, 15 tehenem van.

2004-ben az erdészetet a hajdúhadházihoz csatolták, a területrendezések során a kerület szíve Tiszacsege lett. Mikor 2009-től egy fagyártmányüzemet is vezetnem kellett, kérvényeztem a régi irodaépület lakássá alakítását és részemre való kiadását, mert a kerületet és az üzemet hatékonyan ellátni így tudtam, ezért Tiszacsegére költöztünk.

Nagy Lajos a rendezvénynek helyszínt adó Mátrafüredi Erdészeti Technikumban végzett

Az idei országos döntő dobogósai az eredményhirdetés után (b.: Donkó Ferenc, Nagy Lajos, Wieszt András)

Nagy Lajos 2023-ban és 2024-ben is megnyerte a területi válogató versenyt, de tavaly 4.helyen végzett az országos döntőben

Időközben a helyi vadásztársaság tagja, majd titkára is lettem. Szakírányítóként is tevékenykedem, de mára csak pár régi ügyfelet hagytam meg, hogy ezirányú felkészültségem megmaradjon.

• Volt mentora az iskolában és a szakmában?

Mindig szeretettel gondolok szakmai tanáira, elég eleven diák voltam, ezért ők nem biztos, hogy így vélekednek rólam, de az óráikon figyeltem. A szakma jóval tágabb, mint amennyi tudást az iskolából magunkkal hozunk. Hiába végzi el valaki a technikumot, a tájegységre jellemző termőhelyek csínyját-bínját a helyi öregektől lehet megtanulni.

2016-ban 84 évesen hunyt el a nagypám. Mindig az volt az első kérdése, ha meglátogattam, hogy mi újság a kerületben. Rendszeresen elmeséltem neki, hogy most éppen véghasználat zajlik, első kivitel vagy éppen pótlás. Mindig volt hozzáfűznivalója.

Egy nemesnyár ültetés alkalmával megjegyezte: „Ügvelj, fiam, az emberekre, a gépész mély gödröt fúrjon, a csemete körül a talaj jól meg legyen tömörítve, mert a bőjti szelek ki fogják forgatni őket”. Nagyon sok kollégát felsorolhatnék, de úgy gondolom, mindenkitől tanultam valamit. A versenyre Halmos Zoltán igazgatónak készített fel, neki is sokat köszönhetek.

• Mennyire volt szoros a verseny?

Nem követtem a pontozást a terepi feladatok közben. A tesztek eredményeit megtudtuk még aznap este, ahol kiderült, hogy Donkó Ferencnek, a NEFAG Zrt. képviselőjének 217 pontja van, míg nekem 198 volt. Ez nem tűnt nagy lemaradásnak. A teszt meglepett – ez volt a harmadik versenyem – mert eddig min-

dig hasonló kérdések voltak, de most egy igazán nehéz teszt volt.

Első rajtszámot húztam, így másnap délre végeztem is. Többen jöttek oda, hogy 1000 pont felett csak én vagyok, de még jó páran nem fejezték be a versenyt, viszont a felismerés feladat pontszáma még nincs hozzáadva végső eredményhez. Végül, mint kiderült, 1172 pontal nyertem.

• A verseny feladatai mennyire fedik le vagy mutatják be az egész szakma komplexitását?

Lefedik és ki is egészítik. A kerületvezető erdészeknek például nem a napi rutinjuk állományt leírni. Ez erdőtervező kollégák dolga. Bár ezt a versenyszámot első helyen hoztam. A géptan is ilyen, nem feltétlenül gépészkedik az erdész, de ha a csemeteültető gép nem nyit elég mély barázdát, tudnia kell, hogyan állítson az eszközön. A teszt fahasználatból, erdőművelésből, gazdasági jogból, erdőrendezésből, térképészetből, természetvédelemből, vadgazdálkodásból és géptanból állt össze. Mindegyikhez értenie kell egy erdésznek.

• Milyen érzés volt az egykori mátrafüredi alma materben megtudni az eredményt?

Meghatódtam, és nem is nagyon tudtam megszólalni. Csak annyit mondtam, hogy egy egyszerű erdész vagyok a Hortobágyról. Annak örülök, hogy a NYÍRERDŐ Zrt. fennállásának 30. születésnapjára értem el ezt az eredményt. Másnap kimentem a temetőbe, és vittem nagypám sírjára egy tölgyfaágcsokrot. Az ő emléke fűtötte bennem a versenyszellemet.

• Mit gondol az erdészek jövőjéről? Jövőbeli feladatairól?

A klímaváltozás hatása nagyon érezhető, egyre kitolódnak a szélsőségek, vagy kevés vagy nagyon sok a csapadék, egyre gyakoribb viharok, új károsítók és invazív növények jelennek meg, de sorolhatnám tovább az erdő „ellenségeit”. A szikeseken egyre több felnyíló erdőt kell kezelni miattuk. Ilyen, az erdő létét befolyásoló tényezők között kell megtalálnunk az ökológia és az ökonómia egyensúlyát.

• Lehet, hogy lesz még erdész a családban?

Nagymamám azt mondta, hogy „erdész feleségnek születni kell”. Több mint két évtizede élek boldog kapcsolatban a feleségemmel, aki eddig jól tűri a hivatás-

A Hajdúbadbázi Erdészeti patinás iroda-épülete

sal járó nélkülözéseket. 14 éves a nagylányom, kilenc éves a kisfiam és van egy 8 hónapos kislányunk. A fiam zöld ruhán kívül mást nem hajlandó felvenni, talán innen fog folytatódni a mese...

Seres Szilvia

kommunikációs munkatárs, OEE

Fotók: NYÍRERDŐ Zrt.,

EGERERDŐ Zrt., Nagy László

III. „Szakmakóstoló” Sopronban

Immár harmadik alkalommal került megrendezésre a Roth Gyula Erdészeti Technikumban a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara által meghirdetett „Szakmakóstoló” pályaeorientációs hét, melynek célja, hogy a pályaválasztás előtt álló fiatalok bepillantást nyerhessenek az erdésztechnikus szakmába, az erdő- és vadgazdálkodók mindennapi feladataiba, a szakmai kapcsolatok ápolásának fontosságába, a természetvédelem és erdőgazdálkodás együttműködésébe.

Az iskolaév zárása után általános iskolás tanulók költöztek be a soproni technikum kollégiumába, ahol június 24-én reggel megkezdődött a „Szakmakóstoló” pályaeorientációs hét programsorozata. A megyében egyetlenként, bentlakásos tábor formájában ismertettük meg szakmánkkal a résztvevő 20 diákot.

Hétfő délelőtt megmutattuk a gyerekeknek iskolánk épületét, történetét, hagyományait, szabályait, majd egy kis növénytan és állattan „tanulás” következett. Fafajismeret, vadfajok ismerete, madárfelismerés szerepelt a programban. Délután egy több mint 10 km-es, hegyet-völgyet érintő csapatépítő túrán vettek részt, ahol testközelből tapasztalhatta meg mindenki, milyen fontos az egymásra figyelés, a közös munka. A nagy hőség ellenére minden gyerek aktívan részt vett a próbákon, és csatlakozott hozzánk vezetőként *Cár*, a szálkásszörű tacsó is.

Kedd délelőtt a vízi élővilág megfigyelése, a Fertő tó ökológiai szerepe volt a téma. Reggel a Fertő-Hanság Nemzeti Park ökoturisztikai programján vettünk részt, ahol *Babos Attila* vezetésével kenukkal jártuk be a csatornarendszert. A kezdeti bizonytalanság után egyre ügyesebben haladt a csapat, és láthattunk nagy kócsagot, vörös gémet, kis kárókatonát is.

Ebéd után faipari kézműves foglalkozáson vettünk részt, ahol *Tranta Károly* tanár irányításával barkácsoltunk asztalra tehető irattartókat, valamint megfigyelhettük a lézervágó működését is. A sport sem maradhatott ki a nap végén. Lövészet, foci, kosárlabda zárta a napot.

Szerdán tanulmányutat tettünk a Kisalföldi Erdőgazdaság Zrt. Kapuvári Erdészetihez, ahol a síkvidéki erdőgazdálkodás és a vadgazdálkodás volt a téma. *Papp Csaba* erdőgondnok és *Turner Tímea* erdei iskola vezető várta a csoportot, és bemutatták nekünk az erdészet tevékenységét. A délelőtti to-

vábbi részében *Molnár Levente* kerületvezető erdész és *Kálmán Szilárd* hivatásos vadász vezette a programot, segítségével az erdész-vadász napi feladataiba láthattunk bele. Lovas fogaton közelítettük meg a helyszínt, több megállót tartva beszélgettünk az erdősisítés feladatairól, a hagyásfákról, erdei károkról, láttunk cseres természetes felújítást, beszéltünk a klímaváltozás miatti fafajcserre szükségességéről, a vadgazdálkodó feladatairól, vadbetegségekről. Megfigyelhettük a napelem segítségével működő itatót, valamint a malacetetőt is. Kísérőink egykor szintén iskolánk padjait koptatták, így a beszélgetésekből nem maradhattak ki a diákelet szépségei sem.

Ebéd után a Soproni-hegység magaslatai felé vettük az irányt. A Hidegvíz-völgy száraló erdeje, a fák méretei éles kontrasztot mutattak a síkvidéki erdőkkel szemben. Nagy hangsúlyt fektettünk az örökzöld gazdálkodás megismertetésére, a klímaváltozás csökkentésének lehetőségeire, illetve arra, hogy a gyerekek láthassák, mekkora erőfeszítés kell ahhoz, hogy a rosszabb minőségű termőhelyeken is erdőkkel találkozassunk.

Csütörtökön sajnos az időjárás-előrejelzés kicsit keresztülhúzta a számításainkat, hiszen a hajnali vadlest a beígért eső miatt elhalasztottuk. A vadgazdálkodás megismertetése így reggeli után folytatódott az iskola tanpályáján, ahol ideiglenes légpuskalőteret és íjaspályát alakítottunk ki. A gyerekek balesetvédelmi oktatást követően próbálhatták ki az eszközöket. A programnak nagy sikere volt, több gyerek kifejezetten tehetségesnek bizonyult. A délelőtti a TAEG Zrt. Erdők Háza Látogatóközpontban zártuk, ahol testközelből figyelhettük meg a már tanult vadfajokat, a benti kiállításon pedig újabb ismeretekre tettek szert az erdő ökoszisztémájáról, az erdő- és vadgazdálkodásról.

Ebéd után a Soproni Egyetem Botanikus Kertje felé vettük az irányt. Az erdészeknek-vadászoknak egyre nagyobb feladat jut a környezeti nevelés során, többször kell gyerekeknek vagy akár felnőtteknek is foglalkozásokat tartaniuk. Ebből kaphattunk egy kis ízelítőt *dr. Horváth Tamás* egyetemi adjunktus segítségével. Sok érdekességet hallhattunk pókokról, madarokról, az egyetemről és a faápoló technikákról. Az elmélet után jött a gyakorlat: a csapatoknak madzagból pókhálót kellett szőniük, valamint csipesz segítségével madárfészket építeniük, ez utóbbit „vihartesznek” is alávetettük.

A hét utolsó napján az előző évekhez hasonlóan családos túrát rendeztünk. Több mint ötvenen indultunk neki a soproni hegyvidék egyik legszebb részének. A Magas-bérci kilátó felé vitt utunk. *Cár* ismét megmutathatta, hogy mire is képes egy utánkereső kutya, ügyesen megtalálta az eldugott szarvaslábat. A kifinomult érzékszervek használata az erdészek, erdőjárók számára lényeges, de mi történik, ha egy érzékszerv kiesik? Erre kapott választ mindenki, aki kipróbálta, milyen lehet bekötött szemmel az erdőt járni. Zárásként rövid értékelést tartottunk, ahol a tapasztalatokat beszéltük át. A tartalmas hét végén többen jelezték, hogy a pályaválasztáskor ezt az irányt szeretnék megjelölni.

Ezúton is szeretnénk megköszönni a szakmai segítséget a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóságnak, a Kisalföldi Erdőgazdaság Zrt-nek, a Tanulmányi Erdőgazdaság Zrt-nek és a Soproni Egyetemnek. A program szakvezetői *Varga Rita* erdőmérnök-tanár és *Bálint Gergely* vadgazda mérnök-tanár voltak.

Szöveg és kép: **Varga Rita**
okl. erdőmérnök-tanár
Roth Gyula Erdészeti Technikum,
Szakképző Iskola és Kollégium

Az erdőmérnöki szak 2024. évi záró tanulmányútja

A Soproni Egyetem Erdőmérnöki Karának 33 főből álló végzős erdőmérnök hallgató és szervező egyetemi oktató csoportja, 2024 május 13. és 17. között 5 napos záró tanulmányúton vett részt. A hallgatóknak, a tanulmányaik során utolsó együtt töltött hét alatt, mind szakmai, mind pedig kulturális programokban bőven volt részük.

A hét tematikája úgy épült fel, hogy eltérő erdészeti tájakon, eltérő gazdálkodási körülmények, feltételek közt zajló munkákról, aktuális feladatokról, megoldandó problémákról minél átfogóbb képet kapjanak a résztvevők, és a programok igazodjanak a gyakorlatorientált képzéshez.

A tanulmányút célja volt az is, hogy kellő mennyiségű tapasztalatot szerezhessenek a végzősök a záróvizsgára való felkészülés és sikeres portfólió megírása érdekében, amelyhez a hét során minden nap, csapatmunka keretében gyakorlati problémákat oldottak meg, önálló feladatokat végeztek el.

Az első szakmai nap a *Pilisi Parkerdő Zrt.* Visegrádi Erdészeti területén zajlott. Dél előtt az erdészeti társaság és az erdészet rövid bemutatása után a marteloszkóp kutatásba és az annak megfelelő szemléletű erdőgazdálkodásba kaphattunk betekintést.

A terepi gyakorlati feladat örökerdőben zajlott, marteloszkóp területen, a kezelési tervek elkészítéséhez szükséges önellenőrzési módszerek gyakorlásával, erdőrészlet szintű kezelési terv alapjainak elkészítésével és készletgazdálkodó használat jelölésével, a kezelési terv alapján.

A jelölési feladat értékelése dr. Csépanyi Péter vezérigazgató-helyettesrel

Ebéd után Mexikó-pusztán, a Pilismarót 126 C erdőrészletben az örökerdő-gazdálkodásról, a javafák szerepéről, azok kiválasztásáról, támogatásuk folyamatáról dr. Csépanyi Péter vezérigazgató-helyettes tartott előadást, majd a Pilisszentlélek 25 A-ban a negyedszázados örökerdő-gazdálkodás gyakorlati tapasztalatait ismertette.

A második napi programok az EGERERDŐ Zrt. Felnémeti Tűzifaudvarában kezdődtek. *Dobre-Kecsmár Csaba* vezérigazgató és *Urbán Pál* erdő- és vagyongazdálkodási főmérnök adtak betekintést a cég életébe, az aktuális fejlesztési tervekbe, valamint hangsúlyozták a szakmai kommunikáció fontosságát.

Zay Zsolt kereskedelmi vezető a faanyag-értékesítési folyamatokról, feltételekről, lehetőségekről számolt be. Megis-

mertük a tűzifa-feldolgozás rendszereit, a gépsorokat, az apríték előállítási, tárolási feladataihoz tartozó berendezéseket, illetve a logisztikai kérdéseket, valamint a fatermékek piaci helyzetét.

A fakeskedelmi feladatok gyakorlása érdekében a hallgatók a választékismeret felelevenítésével kezdték meg a munkát, majd különböző módszerekkel faanyag számbavételt,

Fakeskedelmi feladatok gyakorlása

szállításszervezést, szállítójegy-kitöltést hajtottak végre.

Délután *Bognár Bence*, a Szilvásvárad Erdészeti vezetője mutatta be az erdészeti területet, az ózdi „krízisterületet”, a falopások utáni erdőfelújítások célállomány-meghatározásának problémáit, az erdészeti hatóság és az erdőgazdálkodók viszonyrendszerét. *Bárdos Bence* és *Borsó Gábor* műszaki vezetők beszéltek a fahasználati, erdőművelési feladatokról, a haváriákból származó károk felszámolásáról.

Este már az aznapi szálláshelyen *Mibók István* az ÉSZAK-ERDŐ Zrt. vezérigazgató-helyettese, *Rencsiné Ágh Márta* humánpolitikai osztályvezető és *Rácz András*, a Hernádvölgyi Erdészeti Igazgatóság vezetője várta a tanulmányút résztvevőit. A házas vacsorát követően szakmai és kötetlen beszélgetésekre is sor kerülhetett.

A szerdai program köszöntővel kezdődött, *Zay Adorján*, az ÉSZAKERDŐ Zrt. vezérigazgatója biztatta arra a végzősöket, hogy szakmájuk iránti elhivatottsággal és alázattal kezdjenek majd neki a nagybetűs életnek.

A szakmai program, valamint a gyakorlati feladat terepi része a Hernádvölgyi Erdészeti Igazgatóság felsővadász erdőterület tanulmányozásával (2023-ban véghasznált területen; 3 és 4 éves folyamatban lévő, valamint 7 éves befejezett erdődősítésben.)

A hallgatók gyakorlati feladatként a Felsővadász 4 F erdő-részletben erdőterv-módosítást terveztek, készítettek, ehhez leíró lapot és szükséges erdőgazdálkodási beavatkozásokat irányoztak elő.

Erdőterv-módosításhoz terepi bejárás, feladatmegbeszélés, értékelés

Tölgyfa Gábor, a NYÍRERDŐ Zrt. műszaki vezérigazgató-helyettese Bede Zoltán erdőgazdálkodási osztályvezetővel fogadta csütörtök reggel Baktalórántházán a résztvevőket. Előadásában bemutatta a nyírségi állami erdészeti társaságot és a Baktalórántházi Erdészetet. Ezt követően Koklács Tibor fahasználati ágazatvezető beszélt a nyírségi tölgy- és akác-gazdálkodásról, amelyekhez a későbbi gyakorlati feladat is kapcsolódott.

A délelőtti folyamán két helyszínen kellett állományleírás elvégezni a hallgatóknak, 5-5 fős csoportokban. Az erdő-részekben ehhez talajszelvény is rendelkezésre állt. További feladatként fatérfogat-becslést, választék- és vágásszer-vezési tervet készítették egy előre kijelölt 100x100 m (vagy 50x50 m) nagyságú mintaterület (az erdő-részlet reprezentatív mintaterülete) segítségével, valamint erdőfelújítási, állománynövelési javaslatokat fogalmaztak meg.

Kultúrprogramként helyi vezető mutatta be Máriapócsra a kegytemplomot, és ismertette történetét.

A program zárásaként az Ófehértói Felkészítő Telepen, Logisztikai Központban az akác sokrétű hasznosítását, elsődleges feldolgozási lehetőségeit és a faanyag széleskörű piaci szerepét ismerhették meg.

Akác faanyag értékesítési lehetőségei – Ófehértói Logisztikai Központ

Az utolsó nap délelőttjén ártéri területeken történő erdő-gazdálkodás jellemzőit a NEFAG Zrt. Szolnoki Erdészetének erdő-részeiben tanulmányoztuk.

André Zoltán erdőszervező részletesen beszámolt az árvízvédelmi eljárásokról és a területek sajátjaiból adódó speciális feladatokról, természetvédelmi célú szerkezetátalakításokról, árvízvár, jégvár utáni helyreállítási munkákról.

Fitos Kornél erdőművelési, Kovács Milán fahasználati ágazatvezetők az ártéri nyár gazdálkodásról, valamint a drónok alkalmazási lehetőségeiről beszéltek.

Drónos „felvételezés”

Gyakorlati feladatként a hallgatók erdő-részlet-határ azonosítását, erdőkár térképezését és az ESZR térképi funkcióinak megismerését végezték.

A szakmai programok a magán-erdőgazdálkodás feladatainak, jellegzetességeinek, problémáinak megismerésével teljesedtek ki és értek véget. Bugyi község határában az ERDŐSZÖV Zrt. tevékenységeinek megismerése során Mibályfalvy András és testvére, István főágazat-vezetők, nemesnyár állományban végzett, folyamatgépesített (harvester-forwarder) véghasználatot mutattak be, választékokról, felújítási, valamint az ápolási munkákról és az erdővédelmi feladatokról is szó esett.

Folyamatgépesített fakitermelés, ERDŐSZÖV Zrt.

Hálásan köszönjük valamennyi fogadó állami erdészeti társaságnak és a kollégáknak, hogy a precízen előkészített, sokszínű, rendkívül tartalmas terepi programok segítségével lehetősége nyílt a hallgatóknak az addig megszerzett tudás elmélyítésére, az ismeretanyagok szintetizálására és a gyakorlatban történő alkalmazásuk megtapasztalására.

Külön köszönjük a színes programokat, a bőséges ellátást és legfőképpen a szeretetteljes fogadtatást. Jó szerencsét!

Szakálosné Mátyás Katalin egyetemi adjunktus
SoE EMK Erdő- és Természeti Erőforrás-gazdálkodási Intézet

Záróvizsga az erdőmérnöki szakon

A Soproni Egyetem Erdőmérnöki Karán június 17–19. között kerültek lebonyolításra a végzős erdőmérnök hallgatók diplomavédései, amelyre a jelentkezett 33 erdőmérnökjelölt közül az Erdő- és Természeti Erőforrás-gazdálkodási Intézetben 21 fő, a Geomatikai és Kultúrmérnöki Intézetben 2 fő, a Környezet- és Természetvédelmi Intézetben 5 fő, a Vadgazdálkodási és Vadbiológiai Intézetben 5 fő mutatta be és védte meg sikeresen az akár több éves terepi felmérésen és kiértékelésen alapuló diplomamunkáját.

Terepi záróvizsga a Soproni-hegyvidéken (vizsgázó: Szélessy Tünde)

A tavaly bevezetésre került új és a vizsajelzések alapján eredményesnek és jónak ítélt terepi záróvizsgát az idei évben június 24–25-én tartottuk meg. A hallgatók március közepén sorsolás útján „kapták meg” a vizsgálandó, értékelendő erdőrészletet. (A kisorsolandó erdőrészletek listáját TAEG Zrt. munkatársai és az Erdőmérnöki Kar záróvizsgáztatásban részt vevő oktatói választották ki.)

A hallgatóknak tehát – bár a szorgalmi időszak még zajlott, és a diplomamunkáikat is be kellett fejezniük – mintegy 2 hónap állt rendelkezésére a portfóliók elkészítésére. Ezen feladatokat segítve, a záróvizsga-bizottság néhány tagja és a TAEG Zrt. munkatársai terepi és tantermi felkészítést is tartottak, melynek keretében megosztottuk a hallgatókkal mind a terepi vizsgával, mind pedig a portfólióval kapcsolatos tavalyi tapasztalatainkat, kihangsúlyozva néhány „típushibát” is.

Az idei évben is 3 vizsgabizottság került kialakításra. 1. bizottság: elnök: *dr. habil. Frank Norbert*, tagok: *Szakálosné dr. Mátyás Katalin*, *Urbán Pál* (Egererdő Zrt.), 2. bizottság: elnök: *dr. habil. Kovács Gábor*, tagok: *dr. Horváth Tamás*, *Váradi József* (Bakonyerdő Zrt.), 3. bizottság: elnök: *prof. dr. Király Gergely*, tagok: *dr. Major Tamás*, *Major László* (Veszprém Vármegyei Kormányhivatal).

A portfólió kidolgozásához és a terepi záróvizsgálathoz elkészítettünk egy „sílabuszt”, amely a portfólióra vonatkozó

tartalmi és formai követelményeket tartalmazta: „A portfólióban térjen ki – ha releváns – minden olyan szakmai területre, amely az erdőrészlethez, illetve annak közvetlen környezetéhez kapcsolódó jövőbeni ökológiai, ökonómiai feladatait meghatározza. Ilyenek lehetnek például az erdőművelési, erdőhasználati, erdőrendezési, erdővédelmi, vadgazdálkodási, természetvédelmi és egyéb ismeretkörök.”

A hallgatók részére átadott segédlet 40 olyan feladategységet határozott meg, amely ha az adott erdőrészletben kulcsfontosságú, akkor azt a hallgatónak ki kellett dolgoznia, illetve a szóbeli vizsgarészhez szükséges volt ezen témárból (is) felkészülni.

Az egyes bizottságok május végén kapták meg az elkészített portfóliókat. (A feladatkiírás szerint, amennyiben a hallgató a portfólióra vonatkozó formai követelményeket nem teljesíti, és a Záróvizsga Bizottság egyhangúlag a portfóliót nem fogadja el, akkor a hallgató már szóbeli vizsgát sem tehet, a záróvizsgálója elégtelen minősítésű. Sem az idén, sem a tavalyi évben ilyen portfólió – szerencsére – nem készült.)

A terepi záróvizsga sikeres lebonyolítását az erre az időpontra „rendelt” remek idő, valamint a TAEG Zrt. kifogástalan szervezése nagyban segítette.

A záróvizsga terepi részében a hallgatók szabad előadás formájában ismertették portfóliójukat, bemutatva az erdőrészletet, annak termőhelyi, faálló-

mányi viszonyait, a jövőben szükséges erdőművelési, erdőhasználati tevékenységeket, illetve az erdőrészlethez kapcsolódó egyéb szakmai szempontokat (erdővédelem, közjólét).

A terepi vizsga második részében a vizsgabizottság tagjai szóbeli kérdéseket tettek fel a jelölteknek, amelyek alapvetően már nem az adott erdőrészlethez kötődtek, hanem a szakmai ismereteket hivatottak feltárni.

Ehhez előzetesen 30 témakör került összeállításra a termőhelyfeltárás végrehajtásától az erdősítések műszaki átvételén, a fahasználatok ütemezési feladatain, a faanyag-készletezésen át egészen a hozamvizsgálatok, a hozamszabályozás, az erdészeti hatósági ügyintézés, az erdőgazdálkodást érintő legfontosabb jogszabályok teljeskörű ismeretéig.

Az összesen hallgatónként egy óra időtartamú terepi záróvizsga – szándékaink szerint – ha nem is teljes mértékben, hiszen arra nincs lehetőség, de komplexebben és hatékonyabban tudja felmérni az erdőmérnökjelöltek szakmai tudását, mint az eddigi tartermi, hagyományos, tételsoron alapuló vizsgáztatás.

Ami pedig az eredményeket illeti, a terepi vizsgarész 3,75 átlaga jó és jónak mondható. (Sajnos egy hallgatónak nem sikerült a terepi vizsga.) Az oklevél minősítését a terepi vizsgán kívül természetesen még egyéb eredmények is befolyásolják (pl. diplomavédés stb), azonban a 4 kiváló és a 21 jó minősítésű oklevélre nemcsak a hallgatók, de az Erdőmérnöki Kar oktatói is büszkéek lehetnek.

Végezetül köszönetünket fejezzük ki egyrészt a Tanulmányi Erdőgazdaság Zrt. valamennyi, a záróvizsgáztatás előkészítésében, lebonyolításában részt vevő munkatársának, különösen *dr. Folcz Ádám* termelési és kereskedelmi igazgatónak, *Követkúti Zoltán*, *Kovács János* és *Peszlen Roland* erdőgondnoknak az elhivatott munkájukért, továbbá köszönjük a bizottságok külső tagjainak, hogy vállalták a kétnapos vizsgáztatásban való részvételt.

A következő tanévben a Bakonyerdő Zrt. jóvoltából a terepi záróvizsga a Bakonyi rendkívül sokszínű és változatos erdeiben kerül lebonyolításra.

Frank Norbert egyetemi docens
SoE EMK Erdő- és Természeti Erőforrás-gazdálkodási Intézet

Több mint muzsika...

2024. június 29. és július 7. között immáron 21. alkalommal muzsikált az erdő a Mátrában. A két évtizeddel ezelőtt indult rendezvény már jó ideje vitathatatlanul nagykorú. Nemcsak az évek számát illetően, hanem tartalmát, színvonalát tekintve is. Mi magunk abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy „óvodáskorától” kezdve követhetjük nyomon sorsának alakulását. Öröm látni, hogy vannak jó dolgok, amik nem leépülnek, hanem évről évre töretlenül fejlődnek, egyre színvonalasabbá válnak.

Ahogy az elnevezés is sugallja, nyilván a változatos zenei kínálat képezi a fesztivál gerincét. Szimfonikus zenekaroktól (Egri Szimfonikus Zenekar, Monarchia Szimfonikus Zenekar), hangszeres szólistákon (Horgas Eszter, Boros Misi, Szokolay „Dongó” Balázs), a legjobb hazai népi együtteseken (Muzsikás, Pál István „Szalonna” és zenekara, Dűvő együttes), a világzenén (Cimbaliband, Ferenczi György) és énekelt verseken (Misztrál) át a dzsesszig (Hot Jazz Band) tart a meglehetősen széles és színes paletta. Tegyük hozzá, csak az idei fellépőkről beszélünk, róluk is csak a teljesség igénye nélkül.

Jó zenét ma már nagyon sokféle módon hallgathat az ember. Mobiltelefonokon, gyufásdoboznyi kütyükön több ezer zeneszám tárolható. Az erdei „koncertterem” azonban más. Itt minden zeneszám utánózhatatlan módon hangzik el, annak függvényében, hogy az önkéntes közreműködők (a szélben suhogó levelek, megreccsenő ágak, egy trillázó madár stb.) éppen mikor és hogyan fognak bekapcsolódni. Az itt megszólaló zenét éppen ezek a színező elemek teszik változatossá, egyedivé és megismételhetetlenné. Érdekes, hogy a kifinomult koncerttermi körülményekhez szokott professzionális zenészek, zenekarok is milyen örömmel fogadják ezeket az „extrákat”.

A „Muzsikál az erdő” azonban jóval több, mint egy zenei fesztivál. Sok oknál fogva... Először is kilenc napig tart, és ezek mindegyikén más helyszínen tűnik fel. Aki már szervezett akár egy kétnapos értekezési találkozót is, annak lehet valami halvány elképzelése arról, hogy mennyi munkát jelenthet egy ilyen rendezvénysorozat előkészítése és gördülékeny lebonyolítása.

A vonzó zenei „étlap” mellett szó szerint étvágygerjesztő kínálatból sincs hiány. Az egyes helyszínekhez köthető gasztronómiai specialitások mellett a környék boraiból is ízelítőt vehet (aki éppen nem vezet). Mindenütt bemutatkoznak a helyi kézművesek, szörp- és sajt készítőik, kolbászmanufaktúrák, ahogyan a helyi kultúra és hagyományok őrzői is. Minden korosztály talál magá-

Erdei sétának álcázott nagycsoportos dendrológiai terepgyakorlat a Szentkúti-patak völgyében. Gyakorlatvezető Szabó Lajos főszervező. (Fotó: Komka Péter)

A Liszt Ferenc-díjas, sugárzó megjelenésű és ragyogó hangú Navrátil Andreáról talán kevésbé köztudott, hogy az ELTE-n szerezte ökológus diplomáját, és néprajzi, népzenei munkássága mellett a „természetvédelem nagykövete” is. (Fotó: Csóka György)

Agócs Gergely rendkívül színes, „multifunkcionális” személyiség. Néprajztudós, zenekarvezető, énekes, dudás, „interaktív” mesemondó, hogy csak a legfontosabbakat említsük. Idén Szentkúton szólaltatta meg a dudát, miután huncut meséivel megneveltette a népes közönséget. (Fotó: Komka Péter)

Bevezetés a természetközeli erdőgazdálkodás rejtelmeibe Frank Tamás erdőmérnök prezentálásával, Mátrakeresztesen. (Fotó: Komka Péter)

nak megfelelő élménydús elfoglaltságot, amiket hosszan lehetne még sorolni. Sokszor úgy érzi az ember, hogy egy nagyszabású családi találkozón vesz részt, még akkor is, ha esetenként jónéhány százan is szíszegnek körülötte. A hangulat, a légkör mindenképpen oldott, családias, ami egyébként nem is meglepő, hiszen a rendezvény egyik felvállalt fő célkitűzése a közösségek és az összetartozás érzésének erősítése.

Mindezek mellett a „Muzsikál az erdő” egyik legfontosabb küldetése az élményalapú ismeretterjesztés, szemléletformálás. Előadások, „szakvezetési erdei séták” közvetítik a helyi természeti értékekkel, erdőkkel, erdőgazdálkodással, fenntarthatósággal, ökológiai lábnyomunkkal kapcsolatos tudást, amit a résztvevők szinte isznak. *Nem tévedhetünk nagyot azzal a véleménynel, hogy ez a rendezvénysorozat egyben az erdők és az erdészek egyik legnagyobb hatású PR megmozdulása is.*

A rendezvényt sokan támogatják (Agrárminisztérium, OEE, Magyar Művészeti Akadémia, Nemzeti Kulturális Alap, Hagyományok Háza, több állami erdészeti társaság, önkormányzatok, borászatok stb.), de egy ilyen volumenű rendezvény-költségvetésnek „összelapátolása” aligha lehet egyszerű feladat.

Gratulálunk a szervezőknek, de mindenki másnak is, aki bármilyen módon hozzájárult a rendezvény vitathatatlan, egyre „szélesedő” sikeréhez. Erőt, kitartást, támogatókat a jövőbeni rendezvényekhez! Nem titkoljuk, ebbe a jókívánságba vegyül némi önzés is. Mi magunk ugyanis (ahogy sokan mások is) szeretnénk még sokszor látni, hallani, aho-

A salgótarjáni Dűvő együttes Mátrakeresztesen szinte hazai pályán lépett fel. A zenekar immáron 45 éve, elsősorban a palóc vidék zenéjét szívatja meg, de több erdélyi település zenéjét is ragyogóan muzsikálja. (Fotó: Komka Péter)

Csóka Péter nemcsak az erdészeti világkongresszusokon, de Taron, az Árpád-kori erődtemplom kertjében is tud jó előadást tartani erdőről, fenntarthatóságról, ökológiai lábnyomról, klímaváltozásról és saját, ezekkel kapcsolatos felelősségükről. (Fotó: Komka Péter)

Július 5-én, pénteken, Parádán talált egymásra az OEE 154. Vándorgyűlésének Parádfürdő környéki terepi programja és a „Muzsikál az erdő”. Sok más jó zene mellett, egy bükkösben Szokolay Dongó Balázs és a Corpus Harsona Quartet koncertjét élvezhették a résztvevők. Ennek érdekessége, hogy egyben a „Muzsikál az erdő” ihlette „Magyar Mozaik” című lemez ősbemutatója is volt. Dongó egyébként – számos különböző formációban – a rendezvény egyik régi, lelkes fellépője és támogatója. Fogadni mernénk arra, hogy néhány perc alatt egy letörött arasznyi tölgygallyacskából is ragyogó zenét tudna kicsalogatni. (Fotó: Komka Péter)

A moldvai csángó származású Prima Primissima és Magyar Örökség díjas Petrás Mária népdalénekes és keramikus is. A „Muzsikál az erdő” rendezvényeinek rendszeres szereplője, a Muzsikás együttes vendégeként. Az együttes díjait, kitüntetéseit felsorolni is nehéz lenne, de talán ennél fontosabb is csodálatos zenéjük és az a példaértékű alázat, amivel zenéi és néprajzi kincseinkhez, illetve magához a közösséghez viszonyulnak.

(Fotó: Csóka György)

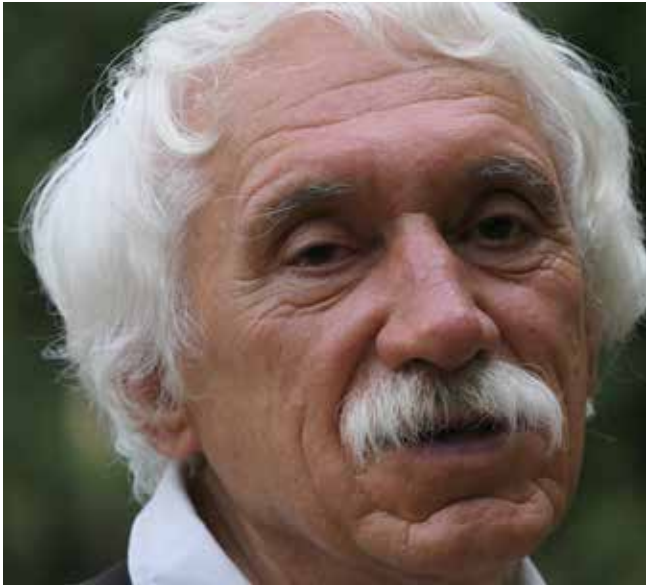

gyan muzsikál az erdő. Ahogy eddig, ezután is – amikor csak tehetjük – részt veszünk a „Muzsikál az erdőn”, nem ritkán hazai vagy akár külföldi vendégek társaságában is. Időnként még segíteni is próbálunk, akár előadóként, akár önkéntes székhordóként. Sajnos a sűrű időbeosztás miatt nem tudunk minden rendezvéynapon ott lenni. Ilyenkor bosszankodunk egy kicsit, hogy már megint mit kell kihagynunk. De aztán szerencsére ezt feledtetik azok az élmények, amiket ottlétünkkor be tudunk gyűjteni. Az itt felvillantott pár fénykép néhány arcot, hangulatot kíván bemutatni. Köztük néhány kölcsönkép is látható (természetesen a fotós nevének feltüntetésével), ha az jobb, mint a saját, illetve olyan helyszínekről, ahol magunk nem lehettünk jelen.

Csóka György, Hirka Anikó

Idei, gyöngyöspatai koncertjük szívfacsaró momentuma volt, amikor Sipos Mihály, a Muzsikás együttes egyebekben matematikus végzettségű vezetője könnyes szemmel emlékezett meg a 2023 őszén elhunyt zenésztársukról, Éri Péterről (1953–2023), akinek utolsó fellépése éppen a „Muzsikál az erdő” keretében, 2023. július 7-én, Mátrakeresztesen volt. Nemcsak az együttesnek és a magyar kultúrának, de az „erdőnek” is hiányozni fog muzsikája és karizmatikus személyisége. Ugyanezen a gyöngyöspatai helyszínen, négy évvel korábban készült képen egyik kedves hangszerén, a hosszúfurulyán játszik.

(Fotók: Csóka György)

A Muzsikál az Erdő Alapítvány minden évben gyermekrajz- és fotópályázatot is hirdet. A kép jobb oldalán Haris László, a Magyar Művészeti Akadémia tagja, a fotópályázat zsűrielnöke. Középen a rendezvény hiperaktív főszervezője, a rendezvénysorozat ötletgazdája, az alapítvány elnöke, Szabó Lajos erdőmérnök. Bal oldalon pedig Matúz Viktória, a rendezvény „háziasszonya”, az alapítvány titkára.

(Fotó: Csóka György)

A Gépesítési Szakosztály németországi tanulmányútja

Az Országos Erdészeti Egyesület Gépesítési Szakosztályának szervezésében magyar erdész szakemberek 2024. június 18-21-e között németországi szakmai tanulmányúton vettek részt, melynek során Waiblingenben meglátogatták a STIHL Markenwelt múzeumot és a STIHL Werk 2 gyáregységet (itt motor- és gépösszeszerelés, továbbá vezetőlemezek és műanyag alkatrészek gyártása folyik). Majd Hessenben, a Schwarzenborn és Neukirchen környéki erdőkben megtekintették a 18. KWF-Tagung Nemzetközi Erdészeti Gépesítési Kiállítást és Vásárt.

A STIHL cég waiblingeni fejlesztőközpontjának és üzemének megtekintését a magyarországi Andreas STIHL Kft. készítette elő, akiknek ezúton is köszönjük a lehetőséget.

A program a *Markenwelt Múzeumban* az *Andreas STIHL* cég és történetének bemutatásával kezdődött. A céget a mérnöki végzettséggel rendelkező *Andreas Stihl* 1926-ban alapította Stuttgartban, eredetileg vízmelegítő berendezések és gőzkazánok gyártására. Egy évvel később viszont már megkezdődött az első motorfűrészek gyártása, mely azóta is a STIHL legfontosabb, folyamatosan fejlesztett, világszínvonalú terméke. A gyár mottója: „*A természetben, a természettel dolgozó ember munkájának megkönnyítése*”, mely a mai napig érvényes vezérelv a fejlesztéseik során.

A STIHL csoport ma már világviszonylatban több mint 20 ezer embert foglalkoztat, melynek 33%-a az amerikai kontinensen, 46%-a Európában dolgozik. 5,49 milliárd euró az éves forgalmuk. A világon 7 országban van gyáregységük, a nyolcadik ország Románia lesz, ott az akkumulátoros termékek összeszerelését fogják végezni.

Termékeik gyártása során a beépített alkatrészek több, mint 50 %-a saját előállítású. Ez az arány az akkumulátoros gépek megjelenése előtt 72%-os volt, melyekhez az akkumulátorcellákat ők is úgy vásárolják. Összehasonlításképpen a szintén stuttgarti Porsche cég a beépített alkatrészeknek csupán 15%-át gyártja saját maga, a többit különböző beszállítóktól vásárolja.

A STIHL cég termékpalettája a teljesség igénye nélkül: motorfűrészek, magassági ágvágók, fűkaszák, fűnyírók, fűnyíró traktorok, fűnyíró robotok, sövényvágók, magasnyomású tisztítók, lombfúvók, védőfelszerelések. Érdekességként megjegyezzük, hogy még porszívót is gyártanak.

Meghajtásukat tekintve gyártanak belsőégésű motorral hajtott, elektromos hálózatról és akkumulátorral működtetett gépeket is. 55 000 szakkereskedővel és 120 importőrrel állnak kapcsolatban, 42 saját marketing-, illetve értékesítési cégük van.

A Markenwelt Múzeum három szinten mutatja be a STIHL termékeket, innovációkat a kezdetektől napjainkig. Szakvezetőnk – aki a gyárban évtizedekig fejlesztőmérnökként dolgozott – részletesen ismertette az egyes géptípusokat, fejlesztési irányokat. Láthattuk a STIHL első, még kétszemélyes gépeit, többek közt az 1926-ban megjelent 48 kg-os STG típust, mely elektromotorral hajtott, illetve az 1929-ben megjelent STIHL TYP A-t, mely az első benzinüzemű motorfűrész volt.

Az 1950-ben kifejlesztett 11 kg-os BL típus már lehetővé tette az egyszemélyes munkát. E típusnál a porlasztó manuálisan elforgatható, ezáltal döntésre és darabolásra egyaránt használható volt.

Univerzális traktorhoz kapcsolható erdészeti munkagépek

A Markenwelt Múzeumban

Motorfűrészek felépítésének szemléltetése

A cég az 1959-ben piacra került legendás STIHL Contra motorfűrészszel vált a nemzetközi piacon piacvezetővé. A STIHL cég által 1964-ben szabadalmaztatott antivibrációs rendszer 1965-től a Contra gépek alapfelszereltsége lett. Ezeknél a gépeknél gumielemelek választják el a láncfűrész fogantyút a motortól, ezáltal a motor és a lánc rezgése csillapítva adódik át a kezelőre.

A motorfűrészek mellett gazdasági kényszerből vagy épp kedvtelésből más termékeket is terveztek, illetve gyártottak. Hans Stihl és sógora Contra motorral szerelt gokartokkal versenyzett, kétszer német bajnokságot is nyerve. A versenymotorok építéséből származó tapasztalatokat aztán az új motorok fejlesztése során kamatoztatták. A háború utáni időszakban a kapacitás maximalizálása érdekében 1949-től 1963-ig léghűtéses, egyhengeres, kétütemű dízelmotorral szerelt univerzális kistraktorokat is terveztek és gyártottak mezőgazdasági gépek vontatására és hajtására.

A múzeumban a kezdetektől napjainkig gyártott termékek bemutatása mellett számos eszköz, makett, animáció, kisfilm szemlélteti a gépek felépítését, a különböző innovációkat, illetve azok működését.

Ébéd után – melyre a STIHL cég vendégei voltunk – a Werk 2 gyáregység összeszerelő üzemét tekintettük meg. Sajnos a gyáregységben tilos fotózni és videózni, így itt nem készülhettek képek, ami egy piacvezető, világszínvonalú gépeket gyártó cég esetében érthető.

Az üzemben 50%-ban motorfűrészek, 50%-ban egyéb termékek készülnek. A különböző termékek külön gyártósorral rendelkeznek, ahol 14 munkaállomáson, 14 lépésben részben manuálisan, részben automatizáltan történik egy adott gép összeszerelése.

Az összeszerelő sor optimálisan az egyes termékekhez van szabva, ezért az összeszerelő sorok nagy részét házon belül tervezik és gyártják. Minden összeszerelési lépést számítógép ellenőriz, az elkészült termékeket a csomagolás előtt funkcionális, kipufogógáz- és biztonsági vizsgálatnak is alávetik. A gyártósorokhoz robottargoncák szállítják az alkatrészeket.

Az üzemlátogatás során lehetőségünk volt a gyártósorok egyes munkaállomásain közelről is megtekinteni az összeszerelést. Vezetőnk az egyes alkatrészeket, félkész gépeket kézbevéve, részletesen elmagyarázta azok működését és a szerelés folyamatát.

Döntőfejes kibordó szerelvény a pótkocsira szerelt processzorral

A vezetőlemezek gyártását végző üzemben a háromféle vezetőlemez (orrpáncélos, orrkerekes, cserélhető orrkerek betétes) készítésével ismerkedhettünk meg.

A harmadik meglátogatott üzemben a műanyag alkatrészek gyártása folyik. Ezeket 5 különböző granulátum felhasználásával készítik. A granulátumokat a kezdetek óta Ausztriából veszik. Az üzem folyamatosan működik, még ünnepek alatt sem állítják le.

A résztvevők nagy érdeklődését látva vendéglátónk olyan részletesen mutatta be a STIHL cég gyáregységét, hogy a tervezett 14 órás befejezés helyett 16 óra után végződött a program.

2024. június 19-22-e közt rendezték Németországban a 18. KWF-Tagung Nemzetközi Erdészeti Gépesítési Kiállítást és Vásárt. A KWF mottója: „Ismerje meg az erdőgazdálkodást!”

Az erdészeti gépesítésbe és a logisztikába fektetett innováció szükségesszerű, hogy az ágazat versenyképes maradjon. A modern erdészeti gépek jelentik a választ a növekvő idő- és munkaerőhiányra, valamint lehetővé teszik az ipar és az energiatermelők folyamatosan emelkedő faanyagszükségletének kielégítését. Mindennek megvalósításához a KWF számos gépjárművel szolgál.

A 18. KWF programja a korábbiaknak megfelelően három részből állt: *gépkiállítás, gyakorlati bemutató, tudományos konferencia*. A gépkiállításon 23 ország több mint 500 kiállítója mutatkozott be, a legtávolabbiak az USA-ból és Japánból érkeztek. Itt az érdeklődők több kilométeres körsétát téve tekinthették meg a különböző erdészeti gépeket. A gyakorlati gépbemutatón, erdei környezetben, 4 tématerület köré csoportosítva, összesen 36 gépesített technológiai művetet tanulmányozhattak a látogatók. A tudományos konferencia ülésein az erdőgazdálkodás műszaki területének szinte egészét érintő előadások, panelbeszélgetések hangzottak el.

A *gépkiállításon* a résztvevők a legkorszerűbb, világszínvonalú erdészeti technikával találkozhattak. A négynapos vásárról – a teljességre törekvés nélkül – néhány észrevétel, megjegyzés:

A kiállított korszerű gépek aránya a fahasználat és a fa-energetika irányába tolódott, arányaiban kevesebb volt a csemetetermesztési és az erdőművelési gép. Jelentős számban voltak láthatók a mezőgazdasági univerzális traktorhoz kapcsolható, korszerű, magas műszaki színvonalat képviselő

gépek, adapterek, amelyek elsősorban a magánerdő-gazdálkodás gépészeti problémáira adnak megoldást.

Egyre több gyártó kínálta többfunkciójú közelítő gépeket, pl. csörlővel és szorítózsámollyal is felszerelt kihordókat (a csörlő ma már szinte elengedhetetlen tartozéka éppúgy a markoló és a szorítózsámolyos vonszolóknak, mint a kihordóknak).

Megjelentek a döntőfejjel is rendelkező kihordó szerelvények (a pótkocsira szerelt processzorral), és egyre több gyártó kínálta mini kihordókat, melyek egy része quad vontatású.

A vásárt a többműveletes gépek (elsősorban harveszterek) széles választéka jellemezte, a számos kerekes és láncfalpas harveszter mellett terjednek a lengőkaros és a karos-kerekes járószerkezetű megoldások (utóbbiak a kerekeiket külön-külön emelni és mozgatni tudó gépek, melyek a kerekes és a lépegető harveszterek előnyeit egyesítik).

Megjelent a távirányítású erőgépek széles választéka; jelen voltak a lokális helymeghatározással irányított többcélú gépek, melyek a gépüzemeltetés fejlődési irányát jelzik. Feltűnő volt a döntő- és a harveszterfejek nagy választéka, illetve egyre több gyártó kínálta erdészeti felszerelésekkel ellátott quadokat és kisterepjárókat. Emelett jelentős arányban képviseltette magát az erdőtüztöltő technika.

A *gyakorlati bemutató* egyes helyszínein a KWF által tesztelt modern erdészeti technológiákat üzem közben tekinthették meg a látogatók. A témák középpontjában a környezetbarát megoldások, az energiafa-termelés, a logisztikai láncok és az erdővédelem állt. A terepi gépbemutató tématerületei a következők voltak: terület- és talaj-előkészítés, erdősítés gépészete; fiatalosok ápolásának eszközei, gépei; fahasználatok gépészete, munkavédelem; specialitások.

A teljességre törekvés nélkül kiemelünk néhány példát a gyakorlati gépbemutató 36 kiállítóhelyéről.

A terület- és a talaj-előkészítés gépei közt a részleges terület- és a talaj-előkészítés azon gépei voltak hangsúlyosak, amelyeket távirányítású erőgéppel működtettek. Megismertünk távirányítású erőgép működtette pásztakészítő hajtott kivitelű tárcsát, távirányítású erőgép működtette talajmaró és vetőgép kombinációjából álló munkagépet, távirányítású erőgéppel működtethető pásztakészítő eke és vetőgép kombinációjából álló munkagépet, illetve távirányítású erőgép működtette talaj-előkészítő gép és ültetőgép kombinációjából álló munkagépet.

A fiatalosok ápolásának eszközei, gépei között a kézi nyesőeszközök és a famászó berendezések álltak a közép-

Erdőtűztöltő berendezés forwarder

pontban. A fahasználatok gépészete, munkavédelem területén többek között a széldöntött és beteg, veszélyes fák kitermelését biztonságosan lehetővé tevő technológiák, továbbá a kitermelt fenyő faanyag szűkárvédelmét célzó „csíkos kérgezés” eszközei kerültek bemutatásra. A specialitások között az informatika erdészeti alkalmazásával és speciális erdészeti útépitési technológiákkal is megismerkedhettünk.

A 18. KWF – melyet több tízezer látogatók meg – Európa és részben a világ minden tájáról érkező erdészeti műszaki szakemberek fontos találkozóhelye is volt. A rendezvényen Magyarországról látogatóként – az Országos Erdészeti Egyesület Gépészeti Szakosztályának szervezésében – 15 fő, egyéb szervezésekben kb. további 30 fő vett részt. A résztvevők az erdőgazdasági műszaki területen tevékenykedő szakemberek, az oktatás, az erdészeti társaságok és az erdészeti műszaki vállalkozások műszaki (gépészeti) vezetői voltak. A kiutazó szakembercsoport a tanulmányúton szerzett tapasztalatait a napi munkájában, az erdészeti gépberuházások megvalósításakor, a gépüzemeltetések fejlesztésekor tudja hasznosítani.

Köszönet illeti az érintett erdészeti társaságok és vállalkozások vezetőit, hogy hozzájárultak a szakmai tanulmányút megrendezéséhez, és ezen keresztül lehetővé tették műszaki szakembereik ismereteinek bővítését. Külön köszönetet mondunk az *Andreas STIHL Magyarország Kft.* vezetésének, hogy lehetővé tették a látogatást a németországi STIHL egységekben, és hogy támogatták a Soproni Egyetem oktatóinak kiutazását.

**Major Tamás/OEE, Kovácsévics Pál/NAK,
Horváth Béla/SoE**

Fotók: **Major Tamás (1–4), Horváth Béla (5–8)**

Talajmaró - vetőgép távirányítású erőgépen

Pásztakészítő hajtott kivitelű tárcsa távirányítású erőgépen

Iskolában az Erdő – az OEE új erdőpedagógiai programja

Az Erdészeti Lapok hasábjain már beharangoztuk az Iskolában az Erdő Programot. Ebben az írásban szeretném egy kicsit részletesebben bemutatni, hogyan is zajlik a Program megvalósítása. Bevezetésként először megosztanék néhány gondolatot arról, hogy miért is fontos és hasznos ez az Egyesületnek.

Az Országos Erdészeti Egyesület alapvető célja a Kárpát-medencei erdész közösség összetartása, a találkozók és közös programok szervezése, a szakmai párbeszéd elősegítése és a szakma érdekképviselése. Ehhez manapság elengedhetetlenül szükséges a társadalmi kapcsolatok ápolása, valamint a társadalom számára az erdész társadalom és az erdőgazdálkodás hasznosságának bemutatása.

ha nem így tesznek, hamar rájuk sütik, hogy nincs is szükség a munkájukra. Ezért úgy gondoljuk, hogy fontos a társadalom felé nyitni, és megmutatni az erdészek szerteágazó, sokrétű munkáját, és hogy mindez az erdő és a társadalom számára is egyaránt hasznos lehet.

A társadalom gondolkodásának ilyen fajta formálását az Egyesület fontos feladatának érezzük. Ezért az utóbbi időben több szemléletformáló programot is

egy jogos felvetés, hiszen az erdőről az erdőben lehet a legátélhetőbben, legélményszerűbben tanulni.

Sajnos napjainkban olyan sok pénzbe kerül a gyermekek biztonságos utaztatása, amit a szülők nagy része nem tud megfizetni. Az iskolák pedig sokszor panaszkodnak, hogy a rengeteg tananyag mellett nem jut idejük egész napos programokra. Így ahhoz, hogy minél több gyermekhez eljusson az üzenetünk, megpróbáltuk az erdő néhány részletét becsmpészni az iskolákba, azzal a nem titkolt céllal, hogy kedvet csináljunk ahhoz, hogy a jövőben minél több pedagógus és gyermek vegyen részt erdei iskolai programokon a természetben.

Iskolában az Erdő

A program az Európai Unió Emisszió-kereskedelmi rendszerének (ETS rendszer) kvótafelhasználásából valósul meg az Energiaügyi Minisztérium támogatásával, az Agrárminisztérium közreműködésével és az Országos Erdészeti Egyesület koordinálásával. A támogatás kifejezett célja a fenntarthatóság témakörével kapcsolatos erdőpedagógiai módszereken alapuló foglalkozások szervezése a gyermekek számára.

Az Iskolában az Erdő Programban ezért az erdő mint egy önmagában fenntartható életközösség kerül bemutatásra. A gyerekekkel az erdőpedagógusok átbeszéljük, hogy milyen jó példákat tanulhatunk az erdő társadalmától. Melyek azok, amiket a saját életük során is tudnak másolni és alkalmazni, hogy fenntarthatóbb életet éljenek. Szó esik például az élelmiszerek megosztásáról a természetben tapasztalható táplálékmegosztás, asztalközösség témájánál, a közösségi szellemről az államalkotó rovarok kapcsán. De szóba kerül a víz fontossága is.

Beszélgatnek arról, hogy az erdőben rengetegféle vízraktározás fordul elő, az erdő takarékosan bánik a vízzel. Innen kiindulva a saját vízfogyasztásunk csökkentésének lehetőségei is megbeszélésre kerülnek. A foglalkozásokon emellett az erdővel való kapcsolatukról is beszélgetnek a tanulókkal az erdőpedagógusok. Például hogy mi mindent ad nekünk az erdő. Az erdei melléktermékek témaköre is előkerül játékos formában.

Ma olyan időköt élünk, amikor a társadalom jelentős része számára a kitermelt faanyag szerepe kissé leértékelődött, illetve a társadalom nagyobb része nem is tudja, hogy a hétköznapi életben mihez is használjuk az erdeinkből kitermelt fát. Előtérbe kerültek viszont az erdő egyéb immateriális funkciói (ökoszisztéma szolgáltatásai). A városi emberek számára, akik a hétköznapiak során távol élnek a természettől, egyre fontosabbá válnak az erdei rekreációs lehetőségek, az erdő szolgáltatja tiszta levegő és víz. Ők szívesen lemondanak a faanyagról és támogatják a természet védelmét addig, amíg egy számukra természetnek látszó erdőben kirándulhatnak, kerékpározhatnak, medíálhatnak, érezhetik a természet közelségét. Ezt a fajta társadalmi igényt az erdőgazdálkodóknak figyelembe kell venniük, mert

indítottunk. Ebben a munkában fontos segítőink az erdőpedagógusok, akik a gyermekek és laikus felnőttek számára érthetően tudják tolmácsolni az erdők és erdészek üzeneteit.

A legkisebbeknek, az óvodásoknak szól a *Hátizsákban az Erdő Program*. 2024-ben indult az *Iskolában az Erdő Program*, melyet általános iskolák számára szerveztünk. Jó pár éves múltat tekint vissza az *Erdei Vándortábor Program*, amely a felső tagozatosok és középiskolások szemléletformálásának hatékony eszköze. Programjaink közül most a legújabbat, a tavasszal kezdődött Iskolában az Erdőt szeretnénk bemutatni.

Sokan felkapják a fejüket a program neve hallatán, hogy miért kell bevenni az iskolába az erdőt. Miért nem a gyerekek mennek az erdőbe? Ez valóban

Az erdővel való kapcsolat megbeszélése során természetesen nem maradhat el az erdőben való viselkedés szabályainak tisztázása, a szemetelés problémájának megbeszélése. Emellett természetesen az erdész feladatairól, munkájáról is szó esik.

A foglalkozások tematikáját az Egyesület dolgozta ki - bevonva ebbe erdőpedagógus kollégákat és fenntarthatósági szakembereket egyaránt. Annak érdekében, hogy országosan egységes legyen a program, régióértekezleteken beszéltük át minden résztvevő erdőpedagógussal a fontos üzeneteket.

A foglalkozáshoz használt eszközöket Egyesületünk biztosította a minősített erdészeti erdei iskolák erdőpedagógusai részére. Mivel a foglalkozások az iskolák épületeiben zajlanak, szükség volt arra, hogy az erdő világát valamilyen módon megidézzük. Ezért készült egy erdei böngésző képet tartalmazó molinó, ami mellett nagyon sok témáról lehet beszélgetni a gyerekekkel. Emellett interaktív táblás játékokat is fejlesztettünk, amelyek segítségével a gyerekeket bevonjuk és gondolkodásra készítjük, így a foglalkozás játékos, élményszerűvé tehető.

A programban a Minősített Erdészeti Erdei Iskolák erdőpedagógusai vállaltak fontos szerepet. Ők azok, akik el látogatnak az iskolákba, és megtartják a foglalkozásokat. Az iskolák jelentkezését az iskolabanazerdo.hu honlapon fogadjuk, majd a jelentkezett iskolákat

elhelyezkedésük alapján egy hozzájuk közel levő erdei iskolával kapcsoljuk össze. Az erdei iskola erdőpedagógusa elutazik az iskolába, és tantermi körülmények között megtartja a foglalkozást. Az eredményekből azonban látjuk, hogy érdemes volt ezt az első lépést nekünk megtenni az iskolák felé.

Eddigi eredmények

A Program az idei évben két időszakban, tavasszal és ősszel zajlik. A tavaszi időszakban közel ötszáz iskolába jutottunk el. Ennél jóval több iskola szeretett volna regisztrálni, de kapacitásainkat felmérve ennél többet nem tudtunk vállalni. 46 erdőpedagógus dolgozott azon, hogy minden iskolában három csoportnak tartson foglalkozást.

Az iskolák utólagos anonim visszajelzései alapján a pedagógusok hasznosnak tartották a foglalkozásokat és az iskolában hagyott eszközöket (szakmai anyagok, játékok). A gyerekek aktívan, érdeklődéssel vettek részt a programban, és sok új ismerettel gazdagodtak.

A kérdőívet visszaküldő iskolák 55%-a eddig nem járt erdészeti erdei iskolában. De 30%-uk a foglalkozás után már egyeztetett jövőbeli programot az erdőpedagógussal. Illetve 75%-uk tervezi, hogy a jövőben erdei iskolába vagy erdei vándortáborba megy a gyerekekkel. Ezek alapján úgy gondoljuk, hogy a programmal sikerült megszólítanunk az iskolákat és elérnünk azt is, hogy több gyermek jusson el az erdőbe

egy erdei iskolába, ahol igazán meg tudja tapasztalni az erdő varázsát.

A program kommunikációja is rendkívül sikeres volt. Ennek köszönhető, hogy annyi iskola érdeklődött és jelentkezett, hogy másfél nap után le kellett zárni a regisztrációt. A többiek már csak a folytatással tudtuk biztatni. Sok iskola oszt meg fényképes beszámolókat a Facebookon a foglalkozásokról. Ezeknek mindig örülünk, hiszen ezekből látszik talán a legjobban, milyen örömmel fogadták a programot.

Az őszi időszakban várhatóan újabb ötszáz iskolát fogunk meglátogatni, illetve megnyitjuk a programot a gyógy- és pedagógiai iskolák felé is. Az októbertől decemberig tartó programmal szeretnénk az erdei iskolák holtszezonját is rövidíteni, mivel a tantermi foglalkozások akkor is megtarthatók, amikor a csoportok már kevésbé motiválhatók a kinti, erdei programokra. Az őszi ütem regisztrációja 2024. augusztus 26-án nyílik meg.

Ezúton is szeretnénk köszönetet mondani minden résztvevő erdőpedagógusnak, hogy szakmai munkájával segíti a program sikeres lebonyolítását. Köszönjük az őket foglalkoztató állami erdészeti társaságoknak, hogy segítik erdőpedagógusaink részvételét, és elismerik munkájuk eredményeit.

Kenderes Kata tudományos munkatárs/OEE
Fotók: OEE

Köszönjük erdőpedagógusainknak!

iskolabanazerdo.hu

Az osztrák erdész vándorgyűlésen jártunk

Immár visszatérő hagyományként az Országos Erdészeti Egyesület delegációt küldött Ausztriába az Österreichisches Forstverein éves gyűlésére. 2024. június 6-7-én, Bad Ischlben került megrendezésre az „osztrák vándorgyűlés” azaz Forsttagung, amelynek az egyesület Oberösterreich und Salzburg csoportja adott otthont.

Az első napon, a magyar példához hasonlóan országos gyűlésen vettünk részt, ahol az egyesületi ügyek mellett érdekes aktuális kérdésekről szóló előadások is emelték az esemény színvonalát.

Az OEE delegációja Bad Ischl-ben: Gyenes István (Egererdő Zrt.), dr. Kovács Gábor (Soproni Egyetem), Dobó István (Ipoly Erdő Zrt.)

A vándorgyűlés jelmondata: *Erdőgazdálkodás a jövő felé vezető úton: A k. u. k.-tól a MI-ig*, vagyis a „kaiserlich und königlich/császári és királyi gazdálkodástól a mesterséges intelligenciáig”.

Az egyesület bemutatta a „Wood goes to Europe” applikációját is, amely az egyetemes edukációt támogatja a fenntarthatóság, a klímaváltozás és a többcé-

lő erdőgazdálkodás rendszerében. Másrészt bemutatták az MI-vel támogatott technológiai innovációkat a távérzékelés (erdőleltár) és az erdővédelem témakörében.

Delegációnkat nagy örömmel fogadták az osztrák kollégák. A szakmai diskurzusra, kapcsolatok építésére és a barátság ápolására a gálavacsorán került sor.

A rendezvény második napján a terepi programoké volt a főszerep. Az Osztrák Szövetségi Erdők (Österreichische Bundesforste) az Osztrák Köztársaság tulajdonában álló részvénytársaság, amely mintegy 510 000 hektár erdőt kezel, ami a teljes állami terület tizede. E területek több mint felére természetvédelmi előírások vonatkoznak.

A terepi programunk a belső-salzkammerguti (Innere Salzkammergut), mintegy 55 500 hektáros területű állami erdőterületen zajlott, „Az erdő mint minden” címmel. A sokoldalú terepi programon megismerkedtethettünk a helyi gazdálkodási viszonyokkal, az alkalmazott erdőnevelési és erdőművelési eljárásokkal, az erdő és a turizmus kapcsolatával, a helyben alkalmazott dróntechnikákkal és nem utolsósorban a MI (mesterséges intelligencia) által támogatott erdőleltározással, gyakorlati példán keresztül.

CO₂ megtartás láprekonstrukciós árokrendszer kialakításával

Minden erdészkerület, melynek nagysága 1000-1100 hektár, rendelkezik saját drónnal, amivel az erdész felméréseket végez az erdő egészségügyi állapotát illetően. Az erdőleltárt támogatandó, LIDAR szkennelrel méri fel az erdőterületet, amely segíti a fatömegbecslést és az MI segítségével egyre pontosabb fafaj-meghatározást tesz lehetővé a bejövő pontthalmazok alapján.

Mindezek mellett a „Bundesforst” kezelésében lévő természetvédelmi területen zajló, a CO₂ megkötés részeként alkalmazott láprekonstrukciós programba is betekintést nyerhettünk.

A völgyekben, a téli olvadásoknak köszönhetően összegyűlt vízmennyiséget bukógátrendszerrel és szádfalazással kiépített árokrendszerrel tartják meg, mely elősegíti a fellapok kialakulását az időszakosan elárasztott területen.

Részvételünk összegzéséként elmondhatjuk: az osztrák kollégák kiemelt figyelemmel voltak ránk, a kapcsolattartás velük mindenképpen fontos aspektusa a szakmának.

Preisinger Márk/OEE Soproni H.Cs

Terepi programon Innere Salzkammergutban

Arborétumfelújítás és kopjafa-avatás Harkányban

Május második felében megható ünnepség keretében került sor a felújított harkányi arborétum átadására, majd az arborétum megálmodójának, **Turós László** erdőmérnöknek az emlékére kopjafaállításra. Az esemény vendégei tisztelettel adóztak életműve előtt.

Az ünnepség a rózsakertnél kezdődött, ahol **Baksai Endre Tamás**, Harkány polgármestere köszöntötte a résztvevőket, kiemelve az arborétum jelentőségét és a felújítás fontosságát a város számára. Őt követve **Őri László**, a Baranya Megyei Közgyűlés elnöke szolt a közönséghez, hangsúlyozva a természeti értékek megőrzésének és ápolásának fontosságát. **Marosi Melles András**, a Harkányi Városgazdálkodási Zrt. vezérigazgatója Turós László életútját mutatta be, és méltatta munkásságát, emlékeztetve mindenkit arra a szenedélyre és elkötelezettségre, amely mindenkor vezérelte.

A kopjafa avatására az arborétum egy csendesebb, meghittebb részén került sor, ahol **Hirrmann Antal**, az OEE Baranya Vármegyei Helyi Csoportjának korábbi elnöke, a Mecsekerdő Zrt. nyugalmazott osztályvezetője tartott személyes hangvételő, történetekkel tarkított beszédet, amelyben számos emléket idézett fel Turós Lászlóról. **Kis-Kálmán Éva** képviselő, rövid megemlékezésében, az arborétum iránti elkötelezettségéről beszélt.

Az avatás végén Turós László családja koszorút helyezett el a kopjafánál, majd a jelenlévő erdészek közösen elénekelték az erdész himnusz, melyet a Baranya Vadászklub Együttműködő három tagjának kurdallamai előztek meg. Az esemény különleges atmoszféráját a helyiek mellett a Mecsekerdő Zrt. munkatársai és az OEE Baranya Vármegyei Helyi Csoportjának tagjai is fokozott jelenlétel emelték.

Turós László élete és munkássága elválaszthatatlanul összefonódott a magyar erdőszettel és vadászattal. Az 1942-ben Máriagyűdön született erdész büszke volt a magyar történelemben mélyen gyökerező családi hátterére.

A siklósi Táncsics gimnázium után a Soproni Erdészeti és Faipari Egyetemen folytatta tanulmányait, ahol 1965-ben szerezte meg erdőmérnöki diplomáját. Diplomamunkájának anyaga volt a Harkányi Arborétum megtervezése, amely későbbi életének és munkásságának szimbolikus kiindulópontjává vált.

Turós László pályafutása során a Cserépfalui Erdészetről kezdte meg munkáját, majd visszatért Baranyába, ahol a Mecseki Erdőgazdaság Vajszlói Erdészeti igazgatójaként szolgált. Kiemelkedő vezetői képességei, elhivatottsága és szakértelme révén számos miniszteri kitüntetésben részesült. 1994-ben a FAO magyarországi erdészeti és vadászati szakértőjévé választotta, majd egy évvel később megkapta a legmagasabb erdészeti kitüntetést, a Bedő Albert-díjat. A Mecseki Erdőkert cím 2002-ben, valamint a Pro Silva Hungariae elismerés 2004-ben szintén kiemelkedő szakmai munkásságát díjazta.

Turós László számára az erdő több volt, mint növények és állatok közössége, az ormánsági falvak népét is beleértette ebbe az életközösségbe. Meggyőződése volt, hogy a természeti értékek megvédése és tudatos hasznosítása révén lehetséges a tájegység felvirágoztatása. Szeretettel és gondoskodással viseltetett munkatársai és a Dráva menti falvak lakói iránt. Vadászati tevékenysége is e felelősségvállalás szellemében telt, szakértelmével ápolta és kezelte a rábízott vadállományt.

Turós László emléke előtt tisztelegve fontos, hogy megőrizzük és éltsük azt a szellemiséget és elkötelezettséget, amit ő is képviselt. Az erdész közösség számára kiemelkedő fontosságú az ilyen jellegű események megrendezése, hiszen ezáltal is erősödik a szakma iránti elhivatottság és közösségi összetartozás érzése.

Turós László életműve és az arborétum felújítása mindannyiunk számára példa, hogyan lehet szeretettel, szenvedéllyel és elkötelezettséggel tenni a természeti értékeinkért és közösségeinkért. Az emlékének ápolása biztosítja, hogy munkája és szellemisége tovább éljen az elkövetkező generációk számára is.

Kopeczky Tamás/OEE Baranya Vármegyei H. Cs.

Tanulmányút a Sárvári erdészethnél

Az OEE Szombathelyi Helyi Csoport meghívására a Nagykanizsai Helyi Csoport szervezésében szakmai tanulmányúton vettünk részt, a Szombathelyi Erdészeti Zrt. Sárvári Erdészeti Igazgatóságának területén. A kirándulás 2024. május 29-én indult a Zalaerdő központja előtt.

A Ság-hegy vulkáni kráterében

Hangulatos buszozás után kilenc órakor megérkeztünk a Farkaserdőbe, a Káld-Hidegkúti vadászházhoz, ahol vendéglátóink sok szeretettel és bőséges reggelivel vártak minket.

A házigazdák nevében *Bugán József* vezérigazgató, *Csapó György* erdészeti igazgató, *Kardos Bendegúz*, az OEE Szombathelyi H.Cs. elnöke és jelen lévő munkatársaik köszöntötték csapatunkat.

A reggeli elfogyasztása után busszal indultunk a Ság-hegyre, ahol *Döme László* kerületvezető erdész kolléga részletesen bemutatta a hegy kialakulását, történelmét, élővilágát, geológiai és régészeti érdekességeit.

Az általa vezetett „krátertúra” során megnéztük a Trianoni Keresztet, amelyet 1934-ben avattak fel, és a magyar történelem egyik legnagyobb tragédiájára, az ország megcsonkítására emlékeztet. A keresztnél koszorúzással emlékeztünk.

A túra végén megtekintett Ság-hegy Múzeum interaktív kiállítása is sok hasznos információval bővítette ismereteinket. A kétórás program után egy finom ebédet is elfogyaszthattunk, melynek során helyi termelők ételeit kóstolhattuk meg.

A következő megállónk során elsőként a Farkas-erdőben található lajosbükki pihenőt tekintettük meg, ahol *Dr. Nagy László* erdőművelési műszaki vezetőtől részletes tájékoztatást kaptunk a sajátos erdőállomány kialakulásáról, rekreációs szerepéről.

Az erdő területe közel 7200 hektár, számtalan különleges növény- valamint állatfajnak ad otthont. A Káld közelében elhelyezkedő Lajos-bükköst Scherg Lőrinc erdőmester hozta létre az 1800-as évek végén, amely nevét a bajor királyról, III. Lajosról kapta. A fák mellett

található még egy kőpad is, amelyet 1911-ben állítottak ugyancsak a királyi család emlékére. Ebből kifolyólag a pad a „Királyi kőpad” nevet viseli.

Az akkorra már több mint 250 éves utolsó két Lajos-bükk hagyásfa sajnálatos módon 2005-ben egy szélvihar nyomását már nem bírta ki, és elpusztult. A fák 1942-ben kaptak természetvédelmi védeltséget a Mária Terézia-forrással együtt. Ezzel mind a Lajos-bükkök, mind pedig a Mária Terézia-forrás Vas megye első természetvédelmi területévé vált.

Innen egy hosszabb túrával értünk fel a Scherg Lőrinc-kilátóba, ahol *Varga László* erdei iskolai referens várt minket, akitől megtudtuk, hogy a faépület a környék legmagasabb pontján áll, 201 méterrel a tengerszint felett. Teljes magassága 20 méter, a 12 méter magasán lévő kilátószint fölé egy tető került, amely alá szélsőséges időjárás esetén behúzódhatunk. Felkapaszkodva a lépcsőn a Farkas-erdő keleti részét, a Kemenesalját, a Kemeneshátat és a vulkáni eredetű tanúhegyeket (Púpos-hegy, Ság-hegy) csodálhatjuk meg, tarkítva a termőterületekkel és a közeli falvak házaival. Az Országos Kéktúra útvonaláról kell rövid kitérőt tenni, hogy láthassuk a panorámát.

A terepi bejárás során egy érdekes helyszínt is megtekinthettünk, ahol vitéz nemes *Molnár László* repülő had-

Koszorúzás a Trianoni Emlékkeresztnél

nagy zuhant le 1944. augusztus 7-én. Kiváló pilótának számított a második világháborúban. Összesen 132 bevetésen vett részt, amelyből 25 légi-győzelmet aratott.

A ragyogó időjárással kísért tartalmas szakmai nap végén vacsorával vendégelt meg minket, közben kötetlen, baráti beszélgetések keretében sok szakmai kérdést is megvitathattunk.

Végezetül *Rosta Gyula* vezérigazgató mindenki nevében megköszönte az egész napos vendéglátást, majd meghívta a Szombathelyi Helyi Csoportot a 2024 őszi megrendezendő következő zalai tanulmányútra.

Béli Csongor, OEE Nagykanizsai H.Cs.

Fotó: **Fűr Tamás (1, 2),**

Martin Edit/MTSZ (3)

A Scherg Lőrinc-kilátó

Az Év fája és egyéb társmozgalmak

Az Országos Erdészeti Egyesület Szeniorok és Tiszteletbeli Tagok Tanácsa június 27-én tartotta soros rendezvényét, aminek a helyszíne a magyar erdészettörténet évtizedei során az Agrárminisztérium és jogelődjei már oly sok intézményének otthont adó, Frankel Leó úti épület volt. A patinás üléstermet a szeniorok szokás szerint dugig megtöltötték, ami nem csoda, hisz a nap fő programja prof. dr. Bartha Dénes egyetemi tanár (SoE EMK) előadása volt „A 2024-es Év fája és egyéb társmozgalmak” címmel.

Dr. Szabó Sándor elnök köszöntötte a jelenlevőket, majd pár szóban ismertette az „Év fája” mozgalom történetét és átadta a szót az előadónknak. Bevezetőjében a professzor elmondta, hogy a mozgalom eredete az Év madarának 1979. évi megválasztása volt. Ez nem meglepő, hisz a mai természetvédelem a madárvédelemből alakult ki. A mozgalom ma már kiterjed más élőlényekre, valamint természeti objektumokra is.

2024-ben az alábbi élőlények és természeti objektumok nyerték el a kitüntetett címet: *szürke galóca (gomba)*, *fehér tündérrózsza (vadvirág)*, *borsmenta (gyógynövény)*, *sisakos sáska (rovar)*, *medvelepke (lepke)*, *boglárkalepkék (beporzó)*, *régi csík (hal)*, *kaszpi haragossikló (hüllő)*, *kerecsensólyom (madár)*, *vadmacska (emlős)*, *korund (ásvány)*, *rézérc (ásványkincs)*, *mamut (ősmaradvány)*. A hallgatóság érdekes kiegészítéseket hallhatott a felsoroltakkal kapcsolatban. Minden jelölésnek és a címek elnyerésének van valós indoka és aktualitása.

Az Év fája mozgalom Németországban született 1972-ben, és megtalálható Ausztriában és Svájcban is. Ezen túl a Nemzetközi Dendrológiai Társaság 2004 óta évente megválaszt egy-egy fajtát az év fájának, melyről ismertető jelenik meg a Társaság honlapján (<http://www.dendrology.org/site/tree-info/tree-of-the-year>). Többek között megválasztották az évezred fáját is, ami a páfrányfenyő (*Ginkgo biloba*) lett. Ez nem véletlen, hisz a fafaj nemcsak hogy élő kövület, hanem sokak által kedvelt és népszerű.

Német mintára 1996-tól az Országos Erdészeti Egyesület minden évben megválasztja az Év fáját. A cél azon fafajok előtérbe helyezése, amelyeknek erdészeti jelentősége is van, de az utóbbi időszakban a figyelem elterelődött róluk. A fafajválasztás egyik szempontja, hogy nagyon ritka vagy nagyon gyakori faj nem kerül a jelöltek közé. A választást több folyóirat is támogatja, szakcikk, cikkek jelennek meg, és igen szép esemény, amikor a berlini magyar nagykövetség előtt az év fafaja minden évben elültetésre kerül. Ennek megvalósulása Roland Migende-nek, az OEE tiszteletbeli tagjának köszönhető.

A mozgalom külön terjed ki az év fafájára és az év faegyedére. Az *Európai Év fája versenyben* 15 ország azon faegyedei vesznek részt, melyek saját hazájukban a közönség segítségével köszönhetően elnyerték az országos Év fája címet. A versenyt az Environmental Partnership alapítványok, a Cseh Környezetvédelmi Alap és Csehország Környezetvédelmi Minisztériuma támogatásával szervezik. A kezdeménye-

zés fő célja a közfigyelem ráirányítása a fák fontosságára és a biodiverzitás csökkenésére. A hazai versenyt és az európai versenyben való részvételt az Ökotárs Alapítvány szervezi, koordinálja, együttműködve az Országos Erdészeti Egyesülettel. Előadónk szép diákkal kísérve felsorolta az eddig megválasztott fafajokat és faegyedeket.

Az előadás következő része az idei év fájának bemutatása volt. Az előadás részleteit nem ismertetjük, mivel ezek a szaklapokban megtalálhatók. A közönséges bükk (*Fagus sylvatica*) nem véletlenül került a jelöltek közé. A fafajról jelenleg monográfia készül 64 szerző tollából, így a figyelem előtérbe került. A professzor a névfejtegetések után több érdekességet is elmondott, többek között a fafaj nevét őrző falunevekről, a rokon fajokról és elterjedésükről, a hazai előfordulásáról, a morfológiai jegyeiről. Bemutatta a nevezetes faegyedeket is. Ismertetést adott a különleges fajtákról, kertészeti alkalmazásokról. Végezetül szó esett a bükk mint fafaj jövőjéről, amiben még sok a nyitott kérdés.

Előadását Fekete Lajos 1897-ben született megfogalmazásával fejezte be. Ebből érzékelhető a nyertes fafajunk iránti szemlélet megváltozása az elmúlt 120 év során. „Ezek után csak remélhetjük, hogy a hazai erdőseinkben most csak megtűrt bükk idővel még nagy kincset fog képviselni, s talán eljő az idő, midőn utódaink csodálkozva fogják olvasni, hogy e fanemtől minden-áron, még az állófák meggyűrűzése által is igyekeztünk szabadulni.”

Az előadást a hallgatóság nagy tetszéssel fogadta. Az elnök egy muzeális szakkönyv átadásával köszöntö meg dr. Bartha Dénes professzor fáradozását.

A következő napirendi pont a név- és születésnaposok szokásos felköszöntése volt. Dr. S. Nagy Lászlót, aki a rendezvényen személyesen nem tudott megjelenni, az egybegyűlteken telefonon köszöntötték névnapja alkalmából. Virágh János beszámolt arról, hogy az idén 101 éves Lutonszky Zoltán tagtársunk elmondása szerint jó egészségnek örvend. Schmotzer András tagtársunk feelevenítette, hogy Rakonczay Zoltán emlékére fát ültettek Mátrafüreden a szakiskola területén. A méltó megemlékezés a család jelenlétében, a diákok közreműködésével történt.

Madas András, az OEE hajdani elnöke 15 éve halt meg. A megemlékezésére született javaslat alapján az OEE vezetésével egyeztetés várható. Prof. Horváth Béla tagtársunk a Magyar Mezőgazdasági Gépesítés-emlékérmet kapta, amihez szívből gratulálunk. Tollner György szobrának a pénzügyi kérdése még nem zárult le. További adakozásra lenne szükség. Béli Ferenc professzor emléktáblájához a gyűjtés megkezdődött. A javaslatot az SZTTT is támogatja.

Az év hátralévő részében a SZTTT programja a tervnek megfelelően folyik. Az elnöki zárszó után a rendezvény a szokásnak megfelelően baráti beszélgetéssel zárult.

Gerely Ferenc, OEE SZTTT

Fotó: Mohai Elek

Egy nem mindennapi erdész hagyatéka

Idén 80 éve született és 25 éve hunyt el Szulyovszky László (1944–1999). A Kecskemét melletti Nyíri-erdőben alkotott maradandó életművet a KEFAG Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt. jogelődjeinek tő melletti kerületvezető erdésze, aki kezdetben csak néprajzi eszközöket és történelmi relikviákat gyűjtött, de a későbbiekben országos híró emlékhely született a tevékenysége során.

A Nyíri-erdő a hajdan a térséget jellemző homoki tölgyesek egyik utolsó hírmondója. Sajnos a Duna-Tisza-közi hátságot jellemző szárazodás, talajvízszülledés bizonytalanná teszi ezen állományok jövőjét. A Nyíri-erdő évszázadokon keresztül biztosította a fát és háborús időszakban akár a védelmet Kecskemét lakosságának, melynek kö-

Szulyovszky László (1944–1999)

Az „Erdész úrnak” – ahogy a helyiek hívták-, az erdész hivatásán és a gyűjtemény megteremtésén túl szívügye volt az általa képviselt szellemiség hirdetése, bemutatása, a magyar öntudat erősítése.

Kezdetben csak szűkebb körben, nem legálisan, ismerősökkel, barátokkal és munkatársakkal emlékeztek meg a szabadságharc dicső időszakára. Minden március 15-én, amely nap akkor még munkanap volt, nem történt munkavégzés a kerületében. Termelési értekezlet keretein belül mondta el munkatársainak, miről nevezetes ez a nap, mi történt akkor, 1848-ban. Természetesen a megemlékezés után bográcsban főztek egy birkapörköltet is, az aznap el nem végzett feladatokat pedig a következő napokban pótolták. Az első ilyen megemlékezés az erdészháznál ötven

A Szent Hubertus kápolna a Nyíri-erdőben

szönhetően a város meg is védte, gondozta ezt az erdőséget.

Szulyovszky László 1969-ben került a város által 1905-ben építtetett Nyíri erdészházba, mint kerületvezető erdész. Haláláig, 1999-ig, szakmai munkáját közel 2000 hektár erdősítéssel és megközelítőleg 100 ezer m³ faanyag kitermelésével jellemezhetjük, ami ékesen bizonyítja, hogy gyakorlati szakember volt.

Dédnagyapja honvéd főhadnagyként harcolt az 1848/49-es szabadságharcban. Ez a családi örökség készítette arra, hogy e korszak emlékeit kezdje el gyűjteni. Nem egy esetben történt, hogy a Kecskemét környékére egyébként jellemző erős magyar öntudattal

Az emlékmúzeumnak otthont adó egykori erdészház

rendelkező emberek az „erdész úrnak” adták a szabadságharchoz köthető féltve őrzött tárgyaikat, ereklyéiket.

A gyűjtemény egyre gyarapodott, sőt egy idő után komoly anyagi forrásokat kellett áldozni egy-egy kincs megszerzésére. Ebben a tevékenységében oroszlánrészt vállalt felesége, *Baranyi Ágota – Ágnes asszony* –, aki anyagiilag, erkölcsileg is Szulyovszky László mellett állt. Nélküle ez az életmű nem valósulhatott volna meg. Ha ezek a tárgyak az évtizedek alatt nem kerültek volna összegyűjtésre, jelentős részük megsemmisült, elkallódott volna, vagy töredékeiben, szétszóródva lennének megtalálhatóak.

éve, 1974-ben volt. A Nyíri erdészház a Nyíri-erdő egyik legszebb helyén áll. 1980-ban vihar következtében egy fehérnyár kidőlt, majdnem kettészakította az épületet. Az erdőgazdaság központjában megszületett a döntés, le kell bontani, az erdész költözzön be a közeli Hetényegyházára, ahol építenek egy korszerű erdészházat.

Szulyovszky László nem hagyta, inkább kijárta azt, hogy felújítsák az épületet, maradjon minden az eredeti helyén. Jó döntés született. Az évszázados tölgyek és hatalmas nyárok ölelésében levő erdészház és környezete az évtizedek alatt, március 15-én és október 6-án zarándokhellyé vált.

A kiállított muzeális gyűjtemény

Évről évre egyre több ember látogatott ki a Nyíri erdészházhoz. 1989-től már több ezer ember emlékezik dicső elődeink tetteiről, hagyományörzők és neves előadók segítségével. 1993-ban, az általa megálmodott tervek alapján megépült Szent Hubertusz-kápolnával, az erdészház környéke szakrális jelleget is kapott. Ilyen előzmények után szinte törvényszerűen adódott a KEFAG Zrt.

vezetésénél az a döntés, hogy zöldmezős beruházás keretein belül, az erdőgazdaság az erdészház tözsomszédságában építette meg a jelenleg már országos hírű Vackor Vár Erdei Iskoláját, 2003-ban.

Az eddig ide érkezett több tízezer gyerek a természet titkainak megismerése mellett megtekintette és jelenleg is megtekint a „múzeumot” is, amellyel

megvalósul Szulyovszky László hitvallása és álma, hogy a jövő generációi a tárgyi emlékek segítségével megismerjék múltunk dicső napjait.

Szulyovszky László erdész életművéért, az 1848/49-es forradalom és szabadságharc emlékének ápolásáért, az ifjúság és polgárok hazafias neveléséért a Magyar Köztársaság tisztikeresztjének ezüst fokozatát vehette át 1999-ben. 2000-ben posztumusz „Kecskemét Város Környezetvédelméért” díjat kapott.

Egyik utolsó feljegyzésében hivatásáról és elhivatottságáról az alábbiakat írta: „35 éve boldog embernek érzem magam, mert erdész lehetek, és az erdőben élek, dolgozom, ezen kívül pedig 30 éve a keresztényi hazafias érzésem a magángyűjteményemen keresztül az embereknek átadhatom. Hátralevő életemet a magyar erdőkért és a keresztény polgári Magyarországgért szentelem.”

Legyünk büszkéek arra, hogy egy közülünk való erdészember országos hírű zarándokhelyet teremtett, amely az ide látogató vendégeknek ad maradandó élményt, és öregbíti szakmánk jó hírét is.

Madácsi Sándor erdészeti igazgató KEFAG Zrt., Észak-Kiskunsági Erdészet

Pontokra vadásztak a kiskunsági erdészek

Az Országos Erdészeti Egyesület Kecskeméti Helyi Csoportja a 2024. június 25-i Erdészklubját a Császártöltési Parkerdő-be szervezte, ahol a tájfutás rejtelmeivel ismerkedtek meg.

Az Aktív Magyarorszáért Felelős Államtitkárság támogatásával, a Magyar Tájékozódási Futó Szövetség, a KEFAG Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.-vel együttműködésben, fixen telepített érintési pontokkal, tájfutó pályát hozott létre a Császártöltési Parkerdő területén.

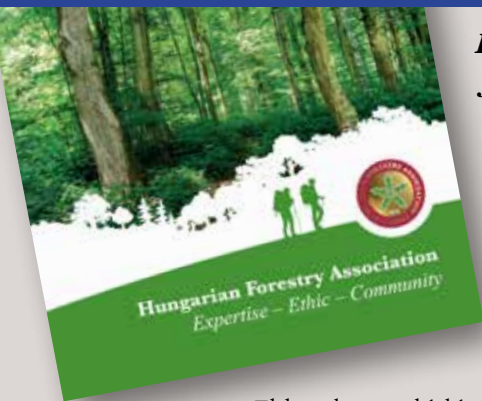
A Pontvadászat applikációban bárki számára előképzettség nélkül teljesíthető tájékozódási pályák közül ezen az eseményen a „Könnyű túra erdészeknek” elnevezésű, kb. 2 km hosszú térképen jelölt útvonalat járták be. A 75 perc alatt teljesített séta során nehezítő körülmény volt a nagy meleg mellett a sok szúnyog és a sűrű aljnövényzet is, ami persze az erdészeknek nem jelentett akadályt. Minden QR kóddal beolvasott érintési ponton kvízkérdéseket is meg kellett válaszolniuk, többek között az Egyesülettel, az erdész-vadász szakmával kapcsolatosan.

A mobiltelefonos applikációval bejárható – hosszabb-rövidebb – pályák nagyszerű lehetőséget kínálnak korosztálytól függetlenül minden természetkedvelő számára, hogy egy-egy, a Császártöltési Parkerdőben eltöltött napon a bográcsolás/sütögetés és a felújított játszótér kipróbálása mellett belekóstoljanak a tájfutás szépségeibe is. Honlap: <https://pontvadaszat.tajfutas.hu/>

Makra Zsuzsanna, OEE Kecskeméti H.Cs.

Nemzetközi szakmai kapcsolatokat erősít az Országos Erdészeti Egyesület

Egyesületünk szerepe meghatározó hazai ágazati szinten, ezért felelősségünknek érezzük, hogy megfelelő nemzetközi kapcsolatrendszerrel is építsünk és ápoljunk a külföldi partnerszervezetekkel.

- Szakmai civil szervezetként is lehetőségként tekintünk Magyarország európai uniós soros elnökségére. Korábbi kezdeményezésünkre, októberben házigazdái leszünk az európai erdészeti civil szervezetek találkozójának.
 - A nemzetközi kapcsolatok stratégiai erősítésével, többek között az erdészeti ágazatban tevékenykedő közép-európai civileket szólítjuk meg, kölcsönös tapasztalatcserét kezdeményezünk, és megismertetjük velük innovatív tevékenységünket és eredményeinket.
- Ehhez kapcsolódóan elkészült az egyesület tevékenységét, valamint programjait bemutató angol nyelvű kiadványaink és program leprellőink, melyek Egyesületünk honlapjáról PDF formátumban letölthetők.

Fotók: OEE

WWW.OEE.HU/OUR-DOWNLOADABLE-PUBLICATIONS

HASZNÁLJA TAGSÁGI KÁRTYÁJÁT!

Az Országos Erdészeti Egyesületben fennálló tagságot 2012-től tagsági kártya igazolja. Az OEE-kártya tulajdonosa egyre több kedvezményt vehet igénybe a különböző vásárlási lehetőségektől kezdve a vadászházi szállásokig. Az aktuálisan elérhető kedvezmények listája a www.oee.hu oldalon olvasható, évente egy alkalommal az Erdészeti Lapok is közli.

Az Egyesület vezetése a kártya használatára biztat minden egyesületi tagot! A kedvezményrendszer igazi értékét, minél szélesebb körű elfogadottságát a rendszeres kártyahasználat alapozza meg.

A kártya névre szól, sorszámmal és vonalkóddal van ellátva, az Egyesület titkársága évente érvényesíti. A 2024-re szóló érvényesítő matricákat azok a tagok kapták meg az Erdészeti Lapokon keresztül, akik határidőre eleget tettek az adott évre vonatkozó tagdíjfizetési kötelezettségüknek.

A kedvezményrészterről és a tagsági kártyával kapcsolatos bármely kérdésben felvilágosítás kérhető az Egyesület titkárságán (titkarsag@oee.hu, 06 1 201 6293) vagy a helyi csoportok titkárainál.

Partnereink:

STIHL

ALAKÍTSA KERTJÉT KEDVÉRE!

RÉSZLETEK A **STIHL.HU** OLDALON!

Válassza a prémium minőségű
STIHL akkumulátoros gépeket,
zaj és felesleges kábelek nélkül!